

ADRIAN ILIE

PERSONALITĂȚI MARCANTE ALE MEDGIDIEI

EX PONTO

www.ziuaconstanta.ro

ADRIAN ILIE

**PERSONALITĂȚI
MARCANTE
ALE MEDGIDIEI**

Tehnoredactare computerizată: Adrian Ilie, Claudia Ilie

Copertă: Cornelia Bălan

Rezumat în Limba Engleză: Alina Coman

Reproducerea fără acordul scris al autorului intră sub incidența legilor în vigoare și a drepturilor de autor.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ILIE, ADRIAN

Personalități marcante ale Medgidiei / Adrian Ilie. Postfață:

prof.univ.dr. Stoica Lascu

- Constanța : Ex Ponto, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-598-604-6

© Ex Ponto – 2017

ISBN 978-606-598-604-6

ADRIAN ILIE

**PERSONALITĂȚI
MARCANTE
ALE MEDICIEI**

**Biblioteca
ZIUA de Constanța**
Nr. .... 283 .....

**EX PONTO
Constanța - 2017**

www.ziuaconstanta.ro

De același autor:

- Primarii Medgidiei. Creștini și musulmani*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2017, 242 pp, prefață prof.univ.dr. Stoica Lascu, ISBN 978-606-598-604-6
- Tradițional și modern în predarea istoriei și geografiei*, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2017, 100 pp, în colaborare cu Claudia Ilie, ISBN 978-606-30-1244-0
- Comunitățile turcă și tătară din Medgidia. Aspecte privind organizarea politică, socială, economică, religioasă și culturală*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2015, 253 pp., ISBN 978-606-598-437-0
- Medgidia la începutul secolului al XX-lea. Participanți în campaniile militare din anul 1913 și din anii 1916-1919*, Editura Ex Ponto, Constanta, 2014, 221 pp., ISBN 978-606-598-329-8
- Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2012, 273 pp., ISBN 978-606-598-217-8
- Valea Kara-su în perioada secolelor XIV-XIX. Monografie istorică*, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2008, 286 pp., ISBN 978-973-85497-8-4
- Liberalismul politic în centrul Dobrogei*, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2008, 188 pp., ISBN 978-973-88880-4-3
- Canalul Dunăre-Marea Neagră. Istoricul dezvoltării, studiile legate de acesta și perspectiva valorificării sale*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2011, 228 pp., ISBN 978-606-598-050-1
- Monografia Colegiului Tehnic „Nicolae Titulescu” Medgidia. 1949-2011*, în colaborare cu Claudia Ilie, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2011; **ediția I**, 113 pp. , **ediția a IV-a**, 2015, 151 pp.; ISBN 978-606-577-316-5
- Monografia Colegiului Tehnic „Nicolae Titulescu” Medgidia. 1949-2013*, în colaborare cu Claudia Ilie, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2013; **ediția a II-a**, 136 pp.; **ediția a III-a**, 2014, 140 pp., ISBN 978-606-671-167-8
- Coautor, coordonator și autor al unor volume de studii, reviste și articole în presă.

În memoria colegului și prietenului meu, Virgil COMAN

**LUCRARE APĂRUTĂ CU SPRIJINUL
PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI
MEDGIDIA ȘI AL D-LUI PRIMAR
VALENTIN VRABIE**

“Valoarea omului se măsoară după greutatea pe care el le învinge”.

VOLTAIRE

CUPRINS

Abrevieri	11
Cuvânt înainte	12
Introducere	14
Referințe științifice.....	16
ABDUL MEDGID.....	20
SAYD MÂRZA PAȘA	29
ABDUL HAGI CHERIM	33
KEMAL HAGI AMET	34
IOAN N. ROMAN.....	37
IBRAHIM THEMO.....	45
COSTICĂ GOLEA	56
OPREA HÂRÂCIU.....	60
ION APOLOZAN	62
ALEXANDRU ALECU	64
DUMITRU CHIRAVOLA	67
PREOTUL CRISTACHE GEORGESCU	69
MEHMET NIYAZI.....	72
TRAIAN PETRICU.....	79
IUSUF ISA HALIM.....	80
LUCIAN GRIGORESCU.....	81
ISMAIL ZIYAEDDIN	91
HARALAMBIE TEODORU	92

CORNELIU MARINESCU	96
COSTICĂ BUȘTIUC.....	99
IFTIMIE ILISEI	102
DAN SPĂTARU	104
CORNELIU LEU.....	107
KEMAL KARPAT.....	112
TAHSIN GEMIL.....	119
EUGEN DIJMĂRESCU.....	123
CRISTIAN TEODORESCU	126
GHEORGHE DUMITRAȘCU	129
VIRGIL COMAN	136
BARDU NISTOR	139
TITUS CORLĂȚEAN	142
CONSTANTIN PAPADOPOL	146
ION FAITER.....	152
Concluzii	156
Postfață.....	157
Abstract	161
Bibliografie	163

ABREVIERI

A.C.S.R. - Asociația Canadiană a Scriitorilor Români

A.N.I.C. – Arhivele Naționale Istorice Centrale

C.P.U.N.- Consiliul Provizoriu al Unității Naționale

I.M.U.M.- Întreprinderea de Mașini Unelte Medgidia

I.S.R.I.- Institutul Român de Studii Internaționale

M.A.E.- Ministerul Afacerilor Externe

M.A.I.D.A. – Ministerul Administrației și Internelor. Diviziunile Administrative.

N.A.T.O.- Organizația Tratatului Atlanticului de Nord

R.P.R.- Republica Populară Română

R.S.R.- Republica Socialistă România

S.J.A.N.C.- Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Constanța

U.D.T.R.- Uniunea Democrată Turcă din România

U.D.T.T.M.R.- Uniunea Democrată a Turco-Tătarilor Musulmani din României

U.N.I.C.E.F.- Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite

CUVANT INAINTE

Se spune că un oraș sau o societate se dezvoltă, dacă se poate baza pe înțelepții pe care îi are. Încă din antichitatea chineză, greacă și romană, statul se baza pe înțelepciunea bătrânilor săi, pe înțelepciunea oamenilor de valoare, a învățătorilor și filozofilor.

Nici Medgidia nu a dus lipsă de astfel de oameni. În toate vremurile, mai cu seamă în cele ale modernismului și ale contemporaneității, s-au făcut remarcăți oameni de stat, oameni politici, învățați, scriitori, profesori, istorici, unii de renume mondial, cântăreți, pictori, preoți și oameni care au devenit eroi ai neamului, sacrificându-se pentru patrie și neatârnarea acesteia.

Printre oamenii care și-au pus amprenta asupra vieții politice, economice, sociale și culturale de-a lungul timpului, pot fi amintiți: sultanul Abdul Medgid, întemeietorul orașului modern Medgidia, Ioan N. Roman, Kemal Hagi Ahmed, Ibrahim Themo, Oprea Hârâciu, preotul Cristache Georgescu, Lucian Grigorescu, Iftimie Ilisei, Corneliu Leu, Kemal Hașim Karpăt, Tahsin Gemil și regretații Gheorghe Dumitrașcu, respectiv Virgil Coman.

Acești oameni, s-au născut în Medgidia, au trăit în Medgidia pentru perioade mai lungi sau mai scurte de timp, sau au studiat aici. Dacă au ales să plece din oraș nu au uitat de unde au plecat și și-au adus contribuția la promovarea numelui și a imaginii localității dobrogene, atât în țară cât și peste hotare.

Pentru acest lucru, noi, cei care trăim astăzi în Medgidia, le suntem recunoscători.

O societate care promovează valorile, nu poate decât să prospere. Aceste valori pot reprezenta “ modele” de urmat de către tânăra generație. Într-o societate în care sunt promovate cel mai adesea non-valorile, este momentul propice pentru a promova valorile adevărate, autentice.

Valoarea unui popor depinde în primul rând de obiceiul acestuia de a-și promova oamenii de valoare. Valoarea umană este valoarea pe care o dăm vieții altora, sau după cum afirma sociologul Dimitrie Gusti “ *misiunea unei personalități este ca prin ea să se contribuie la realizarea umanității*”.

Valentin Vrabie
Primar al Municipiului Medgidia

INTRODUCERE

Decizia de a scrie această lucrare am luat-o atunci când, în urma unor discuții purtate cu persoane de diverse vârste și cu pregătiri total diferite, am constatat că dorința unanimă a locuitorilor Medgidiei este aceea de a promova valorile. Cum puteam face mai bine acest lucru decât printr-o lucrare care să grupeze toate aceste personalități, aceste valori pe care orașul le-a dat de-a lungul timpului.

Nu a fost ușor să stabilesc acele personalități care și-au spus cuvântul în domeniile lor de activitate, dar care au întreprins acțiuni în sprijinul comunității de unde au plecat. Fără nicio îndoială, mai sunt și alte personalități ale orașului, care vor fi abordate într-o viitoare ediție a cărții de față.

Unele persoane au primit titlul de cetățean de onoare al orașului, un lucru mai mult decât meritoriu și s-au bucurat de aprecierea comunității. Altele, nu au primit acest titlu onorific, dar acest lucru nu înseamnă că nu și-au adus contribuția la dezvoltarea și afirmarea comunității lor. Importantă este conștientizarea faptelor acestor oameni și recunoașterea valorii muncii lor. Unii au studiat la Medgidia, ulterior părăsind localitatea și s-au remarcat în domeniile lor de activitate. Școala de la Medgidia, creștină sau musulmană, a format caractere puternice și oameni bine pregătiți.

Acest oraș a apărut din cenușa lăsată de confruntările dintre marile imperii. Imperiul Otoman și Imperiul Țarist s-au confruntat în tot cursul secolului al XIX-lea. Uneori orașul a decăzut foarte mult și a fost nevoie de ani însemnați pentru a depăși situația creată. Alteori, situația a fost depășită mult mai repede, datorită unor imixtiuni ale puterilor care controlau zona. Este și cazul anului 1856, când, Imperiul Otoman, traversat de o perioadă înfloritoare de reforme, a hotărât să înființeze un nou oraș, după model otoman în centrul Dobrogei, provincie pe care o deținea încă de la începutul secolului al XV-lea.

Personalitățile pe care le-am inserat în această lucrare s-au remarcat în domenii diverse de activitate, au condus destinele acestei urbe sau au contribuit la apărarea hotarelor patriei, fiind eroii cu care ne mândrim, sau cu care ar trebui să ne mândrim. Personalitățile au fost inserate în lucrare ținând cont de cronologie, de renumele acestora și de domeniile în care au activat. Lucrarea nu se dorește a fi un dicționar al personalităților din Medgidia în sens strict, ci mai degrabă un volum omagial dedicat acestora.

Medgidia avea nevoie de această lucrare, ce poate reprezenta o provocare pentru tânăra generație, care își poate lua drept modele dintre înaintașii urbei noastre, pentru a contribui la ridicarea nivelului de cultură și de performanță.

Lucrarea este publicată în contextul împlinirii a **139 de ani de la reintegrarea Dobrogei** în cadrul statului român. Lucrarea se adresează istoricilor, iubitorilor de istorie a Dobrogei și a Medgidiei, precum și publicului larg.

Aduc mulțumiri D-lui Primar Valentin Vrabie și Primăriei Municipiului Medgidia, pentru implicarea în acest proiect cultural de promovare a valorilor locale, a valorilor orașului Medgidia.

De asemenea, mulțumesc acelor care mi-au oferit informații și fotografii din colecțiile personale printre care colecționarul George Neacșu, Aurelia Lăpușan, Constantin Papadopol, Cristian Teodorescu, sau au contribuit din punct de vedere tehnic la apariția lucrării: Cornelia Bălan, Alina Coman ș.a.

Aduc mulțumiri, d-lui prof. univ. dr. Stoica Lascu, pentru Postfața lucrării și referenților științifici, dr. Florin Stan și dr. Costin Scurtu, pentru aplecarea cu acribie asupra textului lucrării.

Putem conchide prin a spune că o comunitate care nu își uită valorile va prospera, iar generațiile viitoare vor avea repere față de care să se raporteze și pe care să le poată depăși.

REFERINȚE ȘTIINȚIFICE

Personalități marcante ale Medgidiei,

un *restitutio* necesar

Latinii cunoșteau că toate cărțile își au soarta lor (*Habent sua fata libelli*)*. Cu atât mai mult cei care le scriu. Cu noul titlu semnat de dr. Adrian Ilie, *Personalități marcante ale Medgidiei*, ne aflăm însă în fața unui volum aparte, deosebit nu atât prin etalarea unei sume de biografii, cât prin atenția acordată locului pe care aceste personalități îl ocupă în epocă, având în vedere aici atât dimensiunea regională, cât și națională a acestora.

Astfel, autorul, în mod inspirat, ne propune o lucrare, în mod cert, durabilă.

Cunoscut pentru cercetările sale circumscrise în special istoriei Medgidiei, și istoriei Dobrogei, autorul are în vedere aici o nouă incursiune în trecutul acestei urbe, dar din perspectiva personalităților sale reprezentative din punct de vedere politic sau cultural, memoria și moștenirea fiecărei figuri fiind tratate deloc fugitiv, ci cu acribia cercetătorului conștient de responsabilitatea propriei opere.

Consultând lucrări generale și speciale, surse arhivistice și colecții private, presa timpului și alte surse disponibile, autorul evidențiază nu mai puțin de 33 de personalități, nume prestigioase care ar face mândria oricărui oraș european. De la Abdul Medgid la Ion Fajter, paginile cărții vorbesc despre nenumărate realizări personale cu interes pentru comunitatea locului, de la împlinirile administrative la cele spirituale, într-un sens în care exemplele alese nu sunt întâmplătoare. De fapt, cu acest *restitutio* atât de necesar, în special în cazul acelor personalități mai puțin cunoscute, dr. Adrian Ilie oferă 33 de modele generoase pentru orice *cursus honorum*.

---

* Terentianus Maurus.

De apreciat că dr. Adrian Ilie nu a ezitat să includă în repertoriul său biografic personalități apropiate timpului nostru, asumându-și aici o responsabilitate pe măsură, asociind chipuri contemporane cu efigii alte trecutului regiunii intrate demult în memoria luminoasă a locului. Am remarcat aici numele profesorului Tahsin Gemil, cunoscut istoric și reputat turcolog, remarcat inclusiv în diplomație, reprezentând peste hotare cu deplină onorabilitate imaginea României. La fel, prezentarea eminentului profesor Nistor Bardu, ilustru filolog al *almei mater* ovidiene. De asemenea, prezența omului politic Titus Corlățean, apreciat diplomat de carieră, care a ocupat funcția de ministru al Afacerilor Externe în perioada 2012-2014.

Între personalitățile la care face apel autorul, nu poate să nu ne rețină atenția în mod deosebit evocările a două nume care au impus spiritul dobrogean cu o afabilitate care a unit suflete, pasiuni și interese pozitive. Totul în jurul slujirii oneste a muzei Clio. Este vorba de regretatul director al Serviciului Județean Constanța al Arhivelor Naționale, neuitatul Virgil Coman (1973-2016), un istoric cu o inimitabilă vocație a prieteniei, cunoscut îndeaproape de către autor. De asemenea, profesorul Gheorghe Dumitrașcu (1939-2017), magistrul cu har al unor întregi generații de elevi și studenți, îndrumați echilibrat spre înțelegerea diferitelor fațete ale istoriei naționale.

În mod evident, toate aceste nume transcend paginile unui adevărat dicționar, iar ideea profesorului dr. Adrian Ilie de a întocmi volumul de față merită apreciată. Efortul său lăudabil este nu doar în interesul Medgidiei, ci și în al celor care se simt apropiați de Dobrogea și de oamenii săi generoși, care au scris, scriu și continuă să scrie pagini memorabile în cartea istoriei naționale.

Consilier dr. Florin C. STAN

Arhiva Diplomatică a Ministerului Afacerilor Externe

Personalități marcante ale Medgidiei -

O carte necesară Dobrogei

Prof. dr. Adrian Ilie în cartea „*Personalități marcante ale Medgidiei*” , s-a oprit asupra unor personalități care au marcat viața orașului Medgidia, a provinciei Dobrogea, dar și a celor care au jucat un rol la nivel național. Autorul Adrian Ilie oferă 33 de modele generoase și unele mai puțin cunoscute publicului.

A fost acordată o atenție deosebită personalităților marcante care și-au pus amprenta asupra evoluției orașului de-a lungul vremurilor, fiecare dintre aceștia aducându-și contribuția la afirmarea comunității din care făcea parte și la afirmarea orașului în care s-au născut, au crescut și și-au desfășurat activitatea.

Seminarul Musulman de la Medgidia a reprezentat o instituție „ bastion” a Islamului în Dobrogea. Aici își vor face pregătirea viitorii hogi, muftii și învățători ai comunității musulmane. Mari personalități ale culturii tătare și turce își vor pune amprenta asupra evoluției acestei instituții de învățământ. Unii în calitate de profesori (Mehmet Niyazi, Ibrahim Themo), specialiști de renume mondial în domeniile lor de activitate, precum Kemal Hașim Karpat (istorie-sociologie-politologie) .

Medgidia a reprezentat un adevărat „focar de cultură islamică” prin prezența acestor personalități marcante. Spațiul dobrogean reprezintă un model de conviețuire interetnică, unde toți membrii comunității au pus umărul la dezvoltarea și afirmarea localității în care își duceau traiul zilnic.

Lucrarea folosește informații din arhive, lucrări generale, lucrări speciale, presă, memorii, colecții private, amintiri, fotografii, vederi, litografii, interviuri și surse de pe internet. Foarte interesante sunt cărțile poștale cu Medgidia care evidențiază comunitățile, dar semnificative sunt fotografiile postate de unii iubitori ai istoriei, care le oferă publicului larg, dar și fotografii aflate în colecții personale oferite cu amabilitate de proprietarii acestora.

Medgidia avea nevoie de o astfel de lucrare pentru a nu fi pierdute anumite informații și imagini legate de istoria comunităților din Medgidia.

Lucrarea vine să completeze informațiile cunoscute cu date noi, cu imagini noi și cu relatări ale celor care au trăit evenimentele respective.

Lucrarea se dorește a fi o „carte de vizită” pentru cei care vizitează orașul, de la delegații oficiale până la simpli turiști, alături de alte lucrări ale autorului dedicate Medgidiei de ieri și de astăzi.

Cartea *„Personalități marcante ale Medgidiei”*, este o contribuție de mare valoare în istoriografia Dobrogei, o treaptă a unui lung drum marcat de marii creatori, care urcă prin istorie din timpuri stravechi către contemporaneitate. Trăim realitatea unor vremuri, în care și la noi în țară, este de fapt la fel ca peste tot în lume, fapt prezentat și de prof. dr. Adrian Ilie.

Prof. dr. Costin Scurtu,

Șeful Filialei Constanța a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”

ABDUL MEDGID (1823-1861)

A fost al XXXI-lea sultan al Imperiului Otoman (1839-1861). S-a născut la 23 aprilie 1823, la Beşiktaş și a murit la numai 38 de ani, la 25 iunie 1861, la Istanbul. A întemeiat orașul Medgidia, pe Valea Kara-su, unde a colonizat tătarii din Crimeea, persecutați de autoritățile țariste, pentru o mai bună administrare a acestui teritoriu strategic.

A dus o politică externă activă, concretizată prin încheierea unor alianțe cu marile puteri occidentale, cum ar fi Marea Britanie și Franța, state care au fost aliate ale otomanilor împotriva Imperiului Țarist, în Războiul Crimeii (1853-1856). Aceste două state aveau interese pe piața comercială otomană și erau dornice ca Imperiul Otoman să reziste presiunilor tot mai mari ale Rusiei și Austriei. În cadrul Tratatului de pace de la Paris din 1856, Imperiul Otoman a fost inclus în familia națiunilor europene.

Sultanul Abdul Medgid alături de regina Victoria a Marii Britanii și de Împăratul Napoleon al III-lea al Franței

Marile realizări ale lui Abdul Medgid sunt reformele (din perioada *Tanzimatului*) care aveau un profund caracter liberal și pe care le-a promovat. Aceste reforme ce fuseseră inițiate de tatăl său, Mahmud al II-lea, au deschis drumul modernizării Turciei.

Abdul Medgid a primit o educație aleasă, tipic europeană, devenind un vorbitor fluent al limbii franceze și un pasionat al muzicii și literaturii clasice. Susținător al

curentului reformist inițiat de predecesorul său, s-a bucurat de susținerea unor consilieri progresiști precum marii viziri: Mustafa Reșit Pașa, Mehmet Emin Ali Pașa și Fuat Pașa.

A fost primul sultan care a organizat audiențe publice, pentru a lua la cunoștință, fără intermediar, de doleanțele supușilor săi. Mai mult, a călătorit prin tot Imperiul spre a vedea modul de aplicare a reformelor "Tanzimat"-ului. A călătorit și prin Dobrogea. Aici îi oferea marelui poet Alphonse de Lamartine pentru exploatare, o carieră de piatră în nordul provinciei, deoarece acesta trecea printr-o perioadă grea din punct de vedere financiar. Drept mulțumire, poetul îi dedica o poezie sultanului, numită „*Les Orientalis*”. Cariera de piatră din Munții Măcinului, va fi exploatată vreme de trei decenii, zona fiind numită ulterior de localnici, „Muntele francezului”. Piatra extrasă va fi folosită la construcția căii ferate, construite de englezi în 1860, care făcea legătura dintre Cernavodă și Constanța. Calea ferată trecea și prin Medgidia, orașul fondat de Abdul Medgid¹.

Tugraua sultanului și un tablou al acestuia²

¹ www.ro.wikipedia.org; *Analele Dobrogei*, 1920-1938, pp. 67-78 ; www.black-sea.travel.

² www.en.wikipedia.org; Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2012, pp.27-28.

Abdul Medgid în tinerețe (1840)

Cele mai importante reforme adoptate de Abdul Medgid au fost: introducerea primei bancnote otomane (1840), reorganizarea armatei (1843 - 1844), adoptarea drapelului și a imnului național otoman, reorganizarea sistemului financiar, a Codului civil, a Codului penal, după modelul codurilor franceze napoleoniene (1844), înființarea așa-numitului *Meclis-i Maarif-i Umumyie* (1845), prototip al primului Parlament otoman (înființat în 1876); instituirea Consiliului instrucției publice (1846), înființarea primelor universități și academii moderne (1848), abolirea taxelor și impozitelor pentru cetățenii non-islamici, acceptarea în serviciul militar a unor astfel de cetățeni și interzicerea purtării turbanului în favoarea fesului (1856)³.

---

³ ro.wikipedia.org

Printre construcțiile emblematice realizate în vremea sa, putem aminti Palatul Dolmabahçe și Podul Galata.

A fost preocupat de artă, pictură și muzică, după moda vest-europeană, lucru care reiese și din vestimentația cu care apare pe diverse stampe de epocă.

Sultanul în ținută de paradă după model occidental⁴

⁴ *Encyclopaedia Britannica*, 1, (11 ed.), Cambridge University Press, pp. 36-37.

Sultanul a fost căsătorit de nouăsprezece ori și a avut patruzeci și trei de copii. A avut mai mulți fii, dintre care patru au urcat pe tron⁵.

---

⁵ <http://trend.mynet.com/bilinmeyen-yonleriyle-osmanli-padisahlari>

Abdul Medgid moare la numai 38 de ani din cauza tuberculozei, boală de care suferise și tatăl său. Este succedat pe tronul sultanal de fratele său, Abdul Aziz, cel mai în vârstă supraviețuitor al familiei⁶.

A fost sultanul care a inițiat reforme liberale, ce au modernizat statul⁷. Măsurile adoptate au avut în vedere reformarea și liberalizarea economică, socială și politică a statului otoman închistat în cutume și tradiții medievale.

Sultanul Abdul Medgid⁸

În privința legăturilor cu Dobrogea, acestea au fost active, provincia aflându-se în atenția sa. A semnat documentul prin care se puneau bazele unui oraș, după model otoman, pe Valea Kara-su. Documentul este datat la **2 septembrie 1856**. Această dată reprezintă data oficială a întemeierii orașului modern. În onoarea sa, noul oraș îi va purta numele. Acest nume va dăinui în timp, cu toate că la un moment dat, în perioada tumultuoasă din anii 1940-1944, dar și în perioada comunistă au existat încercări de a-l schimba. Datorită contribuției sale a fost declarat **cetățean de onoare**

⁶ ro.pinterest.com/dilekyenisey/osmanli-hanedam

⁷ www.en.wikipedia.org

⁸ www.bsg.univ-paris1.fr

al municipiului Medgidia, la 2 septembrie 2006⁹. Îl putem considera principala personalitate a orașului pe care el însuși l-a creat. Numele său este purtat de oraș și de geamia mare din localitate, o adevărată capodoperă arhitecturală.

Pentru a avea o imagine asupra importanței faptelor sale pe monumentul de la Silistra stă scris: „Padișahul veacului care a asigurat liniștea întregii lumi cu înțeleapta-i conducere. În amintirea vizitei sale s-a ridicat acest monument, care va rămâne până la sfârșitul lumii... spre veselia lumii întregi...”¹⁰.

SAYD MÂRZA PAȘA

Nu putem discuta despre sultanul Abdul Medgid și despre Dobrogea fără a aminti de guvernatorul acestei provincii, Sayd Mârza Pașa. Tătar la origine, din Crimeea, s-a înrolat în armata otomană și a dat dovadă de acte de curaj cu prilejul a numeroase confruntări, în special în cele cu armatele țariste. A făcut parte din armata sultanului Mahmud al II-lea (1808-1839), pe care l-a salvat de la moarte în timpul unei campanii militare. Drept răsplată va fi recompensat de sultan cu funcția de guvernator al Dobrogei și Bulgariei de Nord-Est, fiind „vali” de Silistra-Rusciuk, bey de Rumelia și han al Crimeei.

Va participa la războiul Crimeei (1853-1856), iar în anul 1854 se afla la Techirghiol pentru a se trata la brațul rănit în una dintre aceste lupte¹¹. Va deține importante proprietăți în Dobrogea, iar în anul 1836, îl avea la masă invitat pe

---

⁹ Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent...*, p.196;

¹⁰ www.black-sea.travel.

¹¹ Maria Petrescu, *Studiu economic. Moșia Mircea Vodă – Saidia, Amzalia –Kizilgik*, București, 1901, p.1; www.bestofromania.eu

Helmuth K.B. Moltke, viitorul feldmareșal prusac. La curtea din Silistra erau distrași de un evreu care cânta și dansa pentru distracția înaltului oaspete¹².

Moșiile sale ce erau formate din siliștile a 12 sate părăsite erau la Mahmut Cuiusu (Izvoru Mare), un ciflik aflat în apropierea satului, un altul la Dunăre, între Rasova și Cochirleni, iar altul la Defcea (Gherghina). Câștele sale erau grupate pe Valea Kara-su, aici fiind crescute turme de vite, 4000 de oi, 300 de cai și 15 armăsari de rasă. În „fermele model”, adevărate ferme capitaliste, pe care le înființase și cu care se mândrea, creștea viermi de mătase, pentru care plantase 1500 de duzi. Construisese o răsadniță de tutun, o livadă de pomi fructiferi și alte culturi, pe care folosea cele 20 de pluguri Dombasle, achiziționate pentru a realiza lucrări agricole de calitate. Toate aceste proprietăți și achiziții vor fi moștenite de urmașii pașei care însumau 10 000 ha între Saidia și Amzalia, iar la Ivrinez moșteneau un ciflik de 646 ha¹³.

Acest dregător de origine tătară, aflat în slujba sultanului otoman și-a adus contribuția la dezvoltarea provinciei și în mod cu totul deosebit la dezvoltarea Medgidiei. El este cel care s-a ocupat personal de colonizarea tătarilor din Crimeea. Acest lucru nu este întâmplător, el însuși fiind originar din acea zonă. Tătarii au venit la chemarea lui Sayd Mârza Pașa, având încuviințarea sultanului. Era interesat de soarta conaționalilor săi, drept pentru care a construit locuințe pentru coloniști, a construit podul de peste bălțile mlăștinoase Kara-su, ce-i va purta numele, a construit Geamia „Abdul Medgid”, o adevărată capodoperă a arhitecturii religioase islamice și a fost preocupat permanent de bunul trai al locuitorilor așezării. Înființa satul Saidia, geamia din Mahmud-chioi, fonda școli și gimnaziile în toate satele¹⁴.

A acordat scutiri de taxe noilor veniți și a încurajat fenomenul transhumanței. Păstorii veniți din Ardeal vor fi scutiți de taxe și încurajați să se stabilească în

---

¹² Andrei Oișteanu, *Imaginea evreului în cultura română*, Editura Polirom, București, 2012, p.64.

¹³ Tudor Mateescu, *Ciflicurile din Dobrogea în secolele XVIII-XIX*, în „Peuce”, IV, 1973-1975, pp. 249-259.

¹⁴ M.Ionescu Dobrogeanu, *Dobrogea la începutul secolului al XX-lea*, 1904, București, p.355.

provincie și în special la Medgidia. Fiind un adept al ideii de progres, a încurajat organizarea Târgului Panairului și a facilitat accesul comercianților la renumitul târg.

În întâlnirile avute cu diverse personalități care au străbătut Dobrogea, încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, a lăsat o impresie deosebită fiind considerat un adevărat „progresist și reformator”. A fost adeptul toleranței religioase în provincia pe care o guverna și a încercat introducerea unor metode occidentale în administrație și pe moșiile pe care le deținea¹⁵.

Fiind un slujitor de nădejde al sultanului, a răspuns la timp și pozitiv tuturor chemărilor acestuia. De fiecare dată când era solicitat de acesta pornea la luptă contra rușilor, în fruntea propriei sale armate. Era un om rafinat și modest, pe care agronomul Ion Ionescu de la Brad, l-a cunoscut într-o vară toridă a anului 1850, la umbra ceadârului (cortului) său de la Mahmud Cuiusu, sat ce purta numele protectorului său¹⁶.

În calitatea sa de guvernator al Silistrei, soldat viteaz, viță de derebei, Sayd Mârza Pașa și-a impus dominația și asupra domnitorilor români de la nord de Dunăre, cărora le trimitea ordine scrise și verbale, tratându-i ca pe niște simpli slujbași ai sultanului¹⁷.

Uneori era aspru cu cei care îi nesocoteau ordinele, fie că erau creștini sau musulmani. Nu putem vorbi însă de o atitudine anticreștină, deoarece în calitate de guvernator al provinciei era interesat să aibă supuși cât mai mulți și mai devotați.

În vremea conflictului ruso-turc declanșat în 1877, la care va lua parte și România, guvernatorul Sayd Mârza Pașa a acționat în favoarea intereselor otomane. În acest sens i-a convocat pe șefii comunităților locale și pe notabilii orașelor, de urgență

---

¹⁵ Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului din cele mai vechi timpuri....*, p. 26; Idem, *Dregători otomani de origine tătară în Dobrogea și aportul lor la dezvoltarea așezărilor de pe Valea Kara-Su*, în „Moștenirea istorică a tătarilor”, II, Editura Academiei Române, București, 2012, pp. 465-467; Idem, *Tatars involved in the local administration of Medgidia city (The second half of the 19 th Century)*, în „*A festschrift in honor of professor Tasin Gemil on the occasion of his 70 th birthday*”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013, pp.765-778.

¹⁶ <http://www.black-sea.travel>

¹⁷ <http://biblior.net>

la „Konak”, cum i se mai spunea Palatului Pașei. Guvernatorul a citit decretul imperial, prin care se ordona distrugerea prin bombardament a orașului Tulcea. Se dădea populației un răgaz de 48 de ore ca să se poată retrage. Nu s-a permis nicio obiecție, iar sala a fost imediat evacuată cu forța. Știrea s-a răspândit fulgerător, iar panica a pus stăpânire pe tot orașul. Cei care erau mai înstăriți și-au trimis familiile cu vaporul în locuri mai sigure. Tulcea nu a fost bombardată, datorită intervenției consulilor străini pe lângă sultan. Sayd Pașa a fost destituit printr-un ordin telegrafic, pe motiv că furnizase știri inexacte despre starea de lucruri din Dobrogea. A fost înlocuit cu Fahri Bei, care mai ocupase această funcție și care era cunoscut localnicilor. Sosit în oraș în ziua de 7 aprilie 1877, nu și-a exercitat funcția deoarece s-a declanșat războiul și a fost nevoit să părăsească provincia.

Cât despre soarta lui Sayd Mârza Pașa după această dată, nu se mai știe nimic. Probabil a rămas în Dobrogea, pe proprietățile sale, bătrân și neputincios în fața evenimentelor tumultuoase ale anilor 1877-1878.

Proprietate a lui Sayd Mârza Pașa în Medgidia¹⁸

A rămas în memoria colectivă datorită faptelor sale și a realizărilor pe care le-a pus în slujba comunităților de creștini și musulmani.

---

¹⁸ *Colecția Adrian Ilie. vedere necirculată.*

ABDUL HAGI CHERIM

La origine tătar crimeean, a făcut parte din Consiliile locale ale aşezării după 1878. Ulterior va deţine şi funcţia de primar al localităţii în perioada 1878-1886, cu unele întreruperi. Faptul că a devenit primar în momentul trecerii Dobrogei sub administraţie românească, dovedeşte că era una din cele mai importante persoane ale localităţii. A fost plecat în hagialâc şi a primit titlul de hagi (haci).

În vremea sa a fost realizată prima parcelare şi delimitarea a terenului localităţii, ce se afla în proprietatea statului, de la sud către vest¹⁹.

În 1891 devine ajutor de primar şi Preşedinte al Consiliului comunal. Sunt date relativ puţine legate de personalitatea sa. Se pare că deţinea mai multe proprietăţi pe care le administra eficient. Funcţia îl obliga să se preocupe şi de săracii oraşului, cărora le oferea câte un sac de grăunţe şi un batal pentru a trece peste iarna grea. Acestea erau oferite din averea sa, drept pentru care era uneori criticat de familie. Putem spune că s-a implicat activ în preluarea de către administraţia românească a oraşului, după evenimentele din 1877-1878.

A deţinut în mai multe rânduri funcţia de primar al localităţii, fiind apreciat şi pentru activitatea sa de consilier local sau viceprimar.

Este străbunicul profesorului univ. dr. Tahsin Gemil, care îi poartă o admiraţie deosebită, dar care nu deţine foarte multe informaţii despre acesta. Există doar informaţii transmise pe cale orală, în familie, despre bunătatea acestuia faţă de cei sărmani. În discuţiile pe care le-a avut cu subsemnatul, am reuşit să punem cap la cap unele informaţii şi să le coroborăm cu unele date din arhivă. Rămân deciziile adoptate şi actele semnate în calitatea sa de primar al Medgidiei.

---

¹⁹ S.J.A.N.C., *Fond Primăria Medgidia*, Dosar 12/1890-1895, f. 145.

KEMAL HAGI AMET

Tătar la origine, s-a stabilit la Medgidia odată cu valul de coloniști veniți din Crimeea. A acumulat bunuri și proprietăți. A deținut mai multe funcții de-a lungul vieții, fiind respectat de membrii etniei sale dar și de românii care începuseră a se stabili în provincie. Datorită stării materiale bune, a fost posibilă plecarea sa în hagialâc la Mecca, primind ulterior și titlul de hagi (haci, agi), pelerin la „locurile sfinte”.

Funcția de primar a deținut-o în mai multe rânduri din 1886 până în 1898, cu întreruperi²⁰. În situația unor crize politice prefectul județului Constanța, apela la fostul primar, ca urmare a experienței pe care acesta o avea în domeniul administrației.

S-a implicat în realizarea construcției Bisericii ortodoxe „ Sf. Petru și Pavel” din Medgidia, ce a fost construită în perioada **1890-1899**. În anul 1897, zidurile se

---

²⁰ Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918...*, p. 81.

ridicau la înălțimea de un metru, dar stagnau din lipsa fondurilor. În aceste condiții se constată intervenția primarului musulman Kemal Hagi Amet (Ahmed), însoțit de preotul localității, Cristache Georgescu și de negustorul Iordan Stoianoff, care s-au deplasat la București pentru a obține fonduri de la Ministerul Cultelor. A intrat în audiență la ministrul culturii de atunci, Take Ionescu și a început să îl certe într-o română aproximativă și plină de culoare, cuvintele sale rămânând consemnate în documentele vremii: *“Domn ministră, la mine primar Medgidia este. Acolo ai ceput biserica pentru creștini, ai făcut temelie, ama para pusin și nu putem merge mai departe. Treba dau ajutor ispraim a la Biserica”*.

Take Ionescu îi răspunde tătarului că nu există destule fonduri, dar acesta nu renunță, continuând în același stil: *“La mine tatar musulman este, la tine urman (român) și cristian este. La mine vrei facem biserică Medgidia, la tine nu vrei? Rușine bre, aman, aman!”*²¹.

Ca urmare a acestui demers a fost obținută de la ministrul Take Ionescu, suma de 10.000 de lei, pentru finalizarea lucrărilor bisericii, lucru care se regăsește și în articole din presa vremii. Contribuții financiare au avut și oamenii locului printre care comerciantul și viitorul primar, Nicolae Șteflea, care alături de alți enoriași au reușit să strângă suma de 38.000 lei.

Interesant este faptul că și comunitatea musulmană, destul de numeroasă în oraș, a contribuit cu suma de 18.000 lei, iar autoritățile județene au completat cu alți 2.000 lei. Fără îndoială, exemplul primarului musulman a reprezentat un imbold pentru comunitatea musulmană, care va dona o sumă importantă necesară finalizării unei construcții religioase creștine. Putem trage concluzia că la Medgidia, exista un respect reciproc între diversele confesiuni și că oamenii trăiau în bună pace și armonie.

---

²¹ Idem, *Aportul primarului Kemal Agi Amet la construcția Bisericii “Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia*, în “Tomisul ortodox”, s.n., an I, nr.2, februarie 2017, pp.28-30.

Din alte surse, se pare că suma se ridică la valoarea de 70.000 lei. Biserica va fi sfințită la 15 martie 1899, iar slujba va fi oficiată de Prea Sfințitul Episcop al Dunării de Jos, înconjurat de clerul local²².

Kemal Hagî Amet a participat la adoptarea unor importante decizii pentru comunitate, atât în calitate de consilier local (după 1878), cât mai ales în calitate de primar. În anul 1882, realizează o evidență a proprietarilor așezării cifrată la 62 de proprietari care aveau în posesie 2186 hectare, alți 22 de proprietari deținând 1345 ha, din totalul suprafeței de 5100 ha. Populația așezării era la acel moment cifrată la 1003 locuitori²³.

În anul 1885 se realizează o parcelare și delimitare a terenurilor. În zona de nord a orașului, către Târgul Panair, terenurile erau oferite creștinilor, iar în partea de sud a așezării erau în posesia musulmanilor și a creștinilor cu titluri de proprietate mai vechi²⁴. În 1890 cu aprobarea primarului se construia de către Primărie, un abator comunal, necesar crescătorilor de vite²⁵.

În 1893, în condițiile unei crize politice accentuate, va fi numit primar, moment în care deținea funcția de consilier comunal. Va deține funcția o perioadă scurtă de timp, până la 13 iunie 1894²⁶. S-a implicat în pietruirea străzilor orașului, aducând piatră din cariera „Maria”, pe care o exploata personal²⁷.

Se va implica personal în construcția **Palatului Comunal** în 1893²⁸, care deși a avut de suferit de-a lungul timpului, se păstrează și în prezent, fiind sediul administrației locale și una din construcțiile emblemă ale orașului. În anul 1899, Kemal Hagî Amet era înregistrat cu peste 40 de hectare de teren, devenind unul din marii proprietari funciari ai zonei²⁹.

---

²² *Ibidem*, p. 29.

²³ S.J.A.N.C., *Fond Inspectoratul Cadastral Constanța*, Dosar 126/1880-1889, ff. 1-3.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ *Ibidem*, *Fond Primăria Medgidia*, Dosar 12/1890-1895, f. 145.

²⁶ A.N.I.C., *Fond M.A.I.D.A.*, Dosar 410/1890, ff.45-46

²⁷ M.D. Ionescu-Dobrogeanu, *op.cit.*, p.304.

²⁸ S.J.A.N.C., *Fond Prefectura Constanța*, nr. 140, inventar 149, f.3.

²⁹ *Ibidem*, *Fond Inspectoratul Cadastral Constanța*, Dosar 126/1880-1889, f. 24.

Poate fi considerat una din personalitățile marcante ale orașului, implicându-se activ în dezvoltarea acestuia, două construcții emblematice ale localității, fiind realizate în vremea conducerii sale: **Biserica ortodoxă cu hramul „ Sfinții Apostoli Petru și Pavel” și Palatul Comunal.**

O stradă din oraș îi poartă numele pentru ca acesta să dăinuiască peste vremuri, iar municipalitatea i-a conferit **titlul de cetățean de onoare al orașului**, la data de 2 septembrie 2006.

IOAN N. ROMAN

(1866 – 1931)

O personalitate ca aceea a lui Ioan N. Roman este bine cunoscută în Constanța, în Medgidia, în Dobrogea și pe plan național. Se poate spune că Ioan N. Roman este

unul dintre cei mai importanți oameni politici ai începutului de secol, în Dobrogea³⁰. Pe umerii săi au fost puse marile griji ale acestei provincii, atât de mult râvnită de alții, răscolită de războaie și pe nedrept ignorată.

Ioan N. Roman era fiul unui baci român, originar din Satu – Lung, Comuna Săliște din Mărginimea Sibiului. Datorită ocupației de crescători de oi, familia Roman practica transhumanța, mergând în locuri unde se găsea iarbă bună pentru pășunat.

În vara anului 1866 ajungeau în satul Tropoclo, pe malul Lacului Sasic, județul Cetatea Albă (Bolgrad), aflat sub stăpânire românească. În familia Roman, pe 20 iulie 1866, se naștea Ioan, fiul lui Nicolae Roman (data lui de naștere este discutabilă; se afirmă că și-a serbat ziua de naștere, duminică 19 septembrie 1926, când împlinise vârsta de 60 de ani, și că această data s-ar putea să fie cea reală, deoarece permanenta mișcare a oierilor a făcut ca familia lui să pună în plan secundar înregistrarea noului născut, la mult timp după nașterea lui, la un oficiu de stare civilă). El a fost declarat la un an după naștere în Comuna Comăndăreștii Noi, din județul Iași, unde se găsea tatăl lui atunci.

Prima clasă a școlii primare o face în Săliște, iar restul ciclului primar la școala din Hârlău. Remarcând că fiul său era premiant și dotat intelectual, tatăl a luat decizia de a plăti taxele la Liceul “Ștefan cel Mare” din Iași, un liceu de prestigiu, curând devenind bursier. În ultima clasă de liceu a lucrat în calitate de custode la Biblioteca municipală, unde l-a cunoscut pe poetul Mihai Eminescu. Lectura poemelor eminesciene, contactul direct cu el, l-au făcut pe I.N. Roman să devină un eminescian convins³¹.

În anul 1882 a debutat în revista “Albina”, iar mai apoi în revista “Familia” condusă de Iosif Vulcan. Între anii 1885 – 1890 publică numeroase pagini în

---

³⁰ Ioan N. Roman, *Despre Dobrogea și Dobrogeni*, Editura Ex Ponto, 2008, p. 148; ediție îngrijită de Virgil Coman, Postfață de Radu Ștefan Vergatti, rudă a lui I.N. Roman, care a cedat Arhivelor Naționale Constanța o colecție aparținând familiei Roman.

³¹ Nicolae Iorga, *I.N. Roman*, în “Neamul Românesc”, 15 august 1931.

“Convorbiri Literare”, “România Literară”, “Literatură și știință”, “Munca”, “Viața”,³² etc.

În perioada 1890 – 1892 a deținut funcția de prim – redactor al cotidianului bucureștean de stânga, “Adevărul”. În primele luni ale anului școlar 1892 – 1893 revine la Iași în calitate de secretar contabil al “Școlii de meserii”, devenită ulterior “Școala de arte și meserii”. A părăsit studiile universitare de la Bruxelles în vara anului 1893, pentru a se stabili în orașul Sibiu, unde va lucra alături de Ioan Rațiu, cunoscutul memorandist, în redacția ziarului „Tribuna”.

Reușind să strângă o sumă mică de bani, la care și-au adus contribuția părinții și frații săi, pleacă să studieze la Paris și la Universitatea din Bruxelles, unde și-a perfecționat cunoștințele de limba franceză și a urmat concomitent cursurile Facultății de Litere, Filosofie și ale Facultății de Drept. Matricolele Universității de Stat din Bruxelles îl arată pe I.N. Roman a fi doctor din anul 1897, unde a obținut acest titlu cu teza intitulată: “**Protestation des Roumains de Transylvanie, et de Hongrie contre l’oppression magyare**”. Teza de doctorat a fost o lucrare ce prezenta lucruri inedite pentru profesorii belgieni, drept pentru care magistrații au notat-o cu calificativul „*avec distinction*”.

La revenirea în țară, în vara lui 1897, scrierile și fotografiile epocii îl arată a fi un bărbat de statură mijlocie, brunet, frumos, cu fruntea boltită, figură delicată, cu doi ochi negri expresivi care marcau o față blândă, înconjurată de o barbă neagră tunsă scurt, fiind simțitor, delicat în vorbă și mișcări și dând dovadă de o bunătate captivantă. A fost remarcat de autoritățile române, fiind numit în 1897, fără concurs, ajutor de judecător la Judecătoria de Ocol din orașul Curtea de Argeș, unde nu va zăbovi mult timp.

În anul 1898, la cerere, a fost transferat în calitate de judecător la Judecătoria de Ocol din orașul Medgidia. Pentru a-și întări poziția s-a însurat cu Cecilia, înrudită cu pictorul Ion Andreescu. În noua funcție își va exercita profesia cu probitate și

---

³² George Călinescu, *Ioan N. Roman, în Istoria literaturii române. De la origini până în prezent*, București, 1941, p.529.

seriozitate. Urmarea s-a văzut imediat. În 1898-1899, la vârsta de 33 de ani, a fost ales primar al orașului Medgidia, devenind totodată și membru al Partidului Național Liberal³³.

De la această dată se îndepărtează de grupul „Junimist” – Titu Maiorescu și se produce apropierea lui de marele istoric Nicolae Iorga. A publicat în mai multe reviste locale, idei din broșura de succes „În contra direcțiunii Contimporanului”. Din păcate, șederea sa la Medgidia este efemeră, căci la 4 februarie 1899, i se acordă autorizația de exercitare a profesiei de avocat, în Dobrogea.

În anul 1900, se transferă la Constanța deoarece funcția de magistrat nu era compatibilă cu activitatea politică. De numele său în Medgidia se leagă, sfințirea Bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”. Fie și numai pentru atât, recunoștiința medgidienilor pentru „fiul Ardealului”, devenit și al lor, este de apreciat. Ioan N. Roman a dat dovadă de calități de excepție, fiind un naționalist și un iubitor al Dobrogei, drept pentru care Nicolae Iorga îl numea încă din timpul vieții - „**Patriarhul Dobrogei**”. Din păcate, Arhiva Primăriei a fost distrusă în timpul Primului Război Mondial, iar datele despre activitatea sa sunt relativ puține. Din Medgidia, I.N. Roman întreținea o bogată corespondență cu prietenii săi, printre care și Nicolae Pătrașcu. Deși a plecat la Constanța, a păstrat mereu legătura cu Medgidia. În anul 1903, a fost ales Consilier Județean, pe listele Partidul Național Liberal, filiala Constanța. În anul 1905, preocupat de situația populației din Dobrogea, publică o serie de articole și studii de o importanță deosebită, dintre care putem aminti: „*Dobrogea și Drepturile politice ale locuitorilor ei*”; „*Studiul asupra proprietății rurale din Dobrogea*”; „*Codul proprietății funciare otomane din 1858*” și „*Legile românești referitoare la proprietatea imobiliară rurală din Dobrogea*”.

Revine foarte des în Medgidia cu prilejul unor procese, ca avocat pledant. Tot în anul 1905, intelectualii orașului Medgidia își doreau o revistă și anume „Pudoarea Medgidiei”, dar fostul primar I.N. Roman le-a sugerat un alt titlu și anume

---

³³ Adrian Ilie, *Medgidia, Istoria orașului de la 1918.....*, p.81.

„Îndrăzneala Guzganului”, revista pe care o editase deja, dar care își va întrerupe tirajul, la scurtă vreme după acest episod. În anul 1909, va lucra la două proiecte și anume: valorificarea plajei Mamaia și alcătuirea planului pentru construirea unui nou sediu al Primăriei Constanța, în Piața Ovidiu.

În anul 1910, liberalul I.N. Roman este numit primar al orașului Constanța, unde depune o muncă imensă pentru modernizarea orașului, finalizarea construcției clădirii Liceului „Mircea cel Bătrân”, continuarea lucrărilor în port și sistematizarea străzilor³⁴.

I.N. Roman continuă să fie prezent în ziarul „Neamul Românesc” alături de Nicolae Iorga și în periodicele „Drapelul”, „Farul”, „Ovidius”. Scrierile lui au avut ecou în rândul populației constănțene, în 1914 fiind ales deputat. În anul 1917, pe când se afla la Iași, alături de M.S. Regele Ferdinand I, și-a expus clar și curajos părerile referitoare la situația românilor dobrogeni. Atât M.S. Ferdinand I cât și Ionel I.C. Brătianu i-au mulțumit călduros spunându-i : „ ... *Domnule I.N. Roman, Dobrogea îți va fi veșnic recunoscătoare ...*”, expresie rămasă proverbială. În anul 1919, a obținut un nou mandat de deputat, iar în 1922, a fost ales senator al Constanței, ca reprezentant al Partidului Național Liberal³⁵. A deținut această funcție până în 1926, când a pierdut alegerile, situație ce l-a afectat profund. La 60 de ani și-a încetat cariera politică³⁶.

În perioada în care a fost fruntaș politic de prim rang, nu a încetat să fie unul dintre mentorii spirituali și culturali ai Dobrogei. În 1920, a publicat revista cultural - științifică „Analele Dobrogei”. A preluat și a publicat ziarul „Farul Dobrogei”, unde a

---

³⁴ *Pomenirea foștilor primari ai Constanței*, în "Dobrogea Jună", 40, nr.17, 14 aprilie 1944, f.2.

³⁵ Adrian Ilie, *Liberalismul politic în centrul Dobrogei*, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2008, p. 73, p.136 ; Aurelia Lăpușan, *Un liberal uitat tocmai de liberali-Ioan N. Roman*, în "Cuget Liber", 12, nr. 3107, 29 septembrie 2000, f.2.

³⁶ Constantin Sarry, *Sacrificatul*, în "Dobrogea jună", XXIII, nr. 171, 9 august 1927, f.1.

scris numeroase articole, adeseori semnând cu pseudonime precum : Morna, Rosmarin, Noir, Inero³⁷.

În calitate de avocat a luat parte la procesul intentat de văduvele de război, cărora prin testament le lăsase moștenire 27 de ha, soldatul Luciu Ștefănescu, din Peștera, mort în timpul campaniei militare din anul 1917. În calitate de avocat nu a fost departe de problemele medgidienilor. Pe cei săraci i-a apărat în procese, fiind apropiat mai cu seamă de văduvele de război³⁸.

În ultimii ani ai vieții a revenit cu forță la patima din tinerețe și anume dragostea pentru Mihai Eminescu. Împreună cu mai multe personalități constănțene a format societatea „Pro – Eminescu”, scopul acesteia fiind acela de a ridica o statuie a poetului

---

³⁷ Mihail Straj, *Roman I.N. Dicționar de pseudonime, alonime, anagrame, asteronime, criptonime ale scriitorilor și publiciștilor români*, Editura Minerva, București, 1973, p. 607.

³⁸ Adrian Ilie, *Medgidia la începutul secolului al XX-lea. Participanți în campaniile militare din anul 1913 și din anii 1916-1919*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2014, p.171. Însemnări ale proceselor la care a luat parte în anul 1922, în calitate de avocat, s-au aflat în arhiva familiei Vergatti și au fost oferite S.J.A.N.Constanța.

pe faleza Mării Negre, realizată din păcate, după moartea lui I.N. Roman, de sculptorul Oscar Han.

La 12 iulie 1931, după o scurtă, dar grea suferință, Ioan N. Roman, a murit la Constanța. La ceremonia funebră au asistat familia sa, personalități marcante ale orașului, Bisericii, reprezentanți ai armatei și marinei, întregul corp al Baroului Constanța, oficialități ale orașului și județului.

După rostirea unor cuvântări emoționante a fost condus pe ultimul drum de întristată adunare³⁹.

Municipalitatea a decis să-l cinstească ridicând în amintirea lui, un bust din bronz⁴⁰. Opera s-a datorat sculptorului I. Dimitriu – Bârlad, după masca mortuară luată de Antonio Ruta. Bustul a fost așezat în parcul triunghiular din fața Tribunalului, Prefecturii și Curții de Apel, pe soclul fostului monument al „Avântului Țării”. Ulterior, statuia a fost mutată în mai multe locuri din orașul Constanța, astăzi găsim și amplasamentul în parcul din fața Bibliotecii Județene „I.N. Roman”.

Ioan N. Roman pe faleza Cazinoului din Constanța⁴¹

³⁹ *Funeraliile lui I.N.Roman*, în "Dacia", 18, nr.104, 16 iulie 1931, pp.1-2.

⁴⁰ *O mare sărbătoare dobrogenească. Desvelirea monumentului lui Ioan N. Roman*, în "Dobrogea Jună", XXVIII, nr. 147, 28 septembrie 1932, f.1.

⁴¹ www.ctcro.wordpress.com

Ca un omagiu pe care oamenii l-au adus acestei personalități a Dobrogei și a țării, în 1936, un Cămin Cultural din Medgidia, purta numele „I.N. Roman” și se afla găzduit în casa lui Ibrahim Themo.

Ioan N. Roman⁴²

În locuința lui, din Bulevardul Carol, nr. 110, (azi Tomis), familia sa a decis ca bogata și valoroasa-i bibliotecă să fie pusă la dispoziția publicului. Ea a funcționat ca bibliotecă publică până în vara anului 1941, când a fost bombardată de aviația sovietică. Toate cărțile salvate atunci au fost luate de ginerele lui I.N. Roman, colonelul Mircea Prisiceanu și oferite „Bibliotecii Municipale Constanța”, unde parțial se mai regăsesc și astăzi. În amintirea lui I.N. Roman din fonduri proprii, familia a hotărât acordarea a două premii cu caracter literar – cultural : **Premiul Cultural Dobrogean „Ioan N. Roman”** și **Premiul pentru poezie „Ioan N. Roman”**⁴³.

---

⁴² *Colecția Aurelia Lăpușan.*

⁴³ D. Ciurezu, *Premiul de poezie Ioan N. Roman*, în "Analele Dobrogei", 15, 1934, pp.180-181.

Nepoata lui I.N. Roman, doctor Cecilia Roman, directoarea unui important spital din Roma, a revenit și a acordat aceste premii. Primul anunț oficial l-a făcut în fața locuitorilor medgidieni. Printre laureați s-a aflat și tânăra Laura Caloean, din Medgidia, unde a fost organizată o activitate cu tematica „Fiii orașului au omagiat personalitatea lui I.N. Roman”⁴⁴. De altfel, una din cele două case de cultură din localitate, înființată în perioada interbelică, poartă numele marelui om politic și primar al orașului. I.N.Roman a rămas în amintirea locuitorilor din Medgidia și Constanța prin implicarea sa în viața politică, socială și culturală a Dobrogei.

Drept recunoștință, medgidienii i-au conferit **titlul de cetățean de onoare al localității**, la 2 septembrie 2006.

Dr. IBRAHIM THEMO

(1865 -1945)

---

⁴⁴ Laura Caloean, *Medgidia, Fiii orașului au omagiat personalitatea lui I.N.Roman*, în "Cuget Liber", 8, nr.1730, 1 apr. 1996, f.2.

Albanez la origine și musulman practicant, Ibrahim Ehtem, după numele real, sau Themo, cum a fost cunoscut, s-a născut la Struga, în sudul Macedoniei, în sânul unei familii ce provenea din satul Piatra Albă (Gur i Bardhë), regiunea Mati din Albania⁴⁵. Încă din tinerețe a fost un luptător și un revoluționar ce a luptat pentru interesele conaționalilor săi. Profesor și medic oculist de renume, a ales să se stabilească în Medgidia și să contribuie la dezvoltarea orașului.

Un om care prin povețe și îngrijiri părintești a izbutit să facă populația tătară și turcă să-l cheme la nevoie. A izbutit să-i facă pe musulmani „accesibili higienei”⁴⁶ și să contribuie la propășirea spirituală a acestora. Naționalist de marcă, a militat pentru emanciparea Albaniei, „pe care o dorea imperiu.....dacă se poate”⁴⁷ și a iubit necondiționat Dobrogea și Medgidia.

Revoluționari albanezi la Istanbul⁴⁸

---

⁴⁵ Richard Constantinescu, *Ibrahim Themo-medic, revoluționar, om politic și umanist*, în “Viața medicală”, nr. 42 (1396), octombrie 2016, f.1.

⁴⁶ Petru Vulcan, *Albumul național a Dobrogei 1866-1877-1906*. Tipografia Regală, București, 1906, p.29.

⁴⁷ *Ibidem*.

⁴⁸ <http://www.pashtriku.org>; Ibrahim Themo se află pe rândul al doilea, a treia poziție, de la stânga către dreapta.

A întemeiat organizațiile „*Junii turci*” și „*Uniune și progres*”, fiind arestat de autoritățile otomane de patru ori. În aceste condiții își va schimba numele, în Themo, fiind urmărit de agenții sultanului Abdul Hamid al II-a., în vremea căruia s-a încercat un asasinat asupra sa și fiind condamnat la moarte în contumacie, de un tribunal din Istanbul. Și-a finalizat studiile medicale în anul 1892, activând în cadrul Spitalului Haydarpaşa din Istanbul. După echivalarea studiilor a activat în cadrul Spitalului Colţea din Bucureşti, refugiindu-se la Constanţa în anul 1895. Cel care l-a sprijinit permanent a fost primarul Kemal Hagi Ahmed, care i-a oferit și slujba de medic la spitalul orăşenesc Medgidia⁴⁹. Pentru acest tratament pe care l-a primit, va oferi la rândul său servicii medicale gratuite și găzduire pentru cei sărmani și bolnavi în locuința sa. În Medgidia, există o locuință unde și-a petrecut o parte din viață⁵⁰.

Petru Vulcan făcea o descriere a calităților medicului albanez ce era „*medic de plasă de un deceniu aproape și aducând reale servicii populației musulmane prin faptul că, așa fatalistă cum e la orice caz de boală sau epidemie, în loc de ajutor medical, recurge la hoga sau se resemnează. Prin povețe și printr-o îngrijire părintească, doctorul Themo a izbutit să facă populațiunea tătară și musulmană să-l cheme în caz de nevoie, știut fiind că femeile musulmane mai bine ar prefera să moară, decât să cheme lângă ele un doctor creștin*”⁵¹.

Ibrahim Ethem (Themo), a fost o importantă personalitate a Medgidiei. Date importante despre biografia sa, se găsesc în „*Ittihat ve Terakki*”, publicată la Medgidia în anul 1939, nefiind tradusă în limba română⁵².

---

⁴⁹ Richard Constantinescu, *op.cit.*, f.1.

⁵⁰ Locuința se află pe strada Mărgăritarului.

⁵¹ Petru Vulcan, *op.cit.*, p.30.

⁵² Lavinia Gheorghe, *Ibrahim Themo – revoluționarul democrat balcanic, personalitate albanezo-turco-română*, în << Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I” - 90 de ani în slujba istoriei și muzeografiei militare. 1923-2013>>, Editura Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”, București, 2013, p.214; Idem, *The revolutionary doctor Ibrahim Themo in Romania*, în „Annals of the Academy of Romanian Scientists Serie son History and Archeology”, volume 5, number 4, 2013, pp. 25-26; Autobiografia a fost dictată cumnatului său Ahmed Mecsi, fiind bătrân și bolnav; Mehmet Ali Ekrem, *Din istoria turcilor dobrogeni*, Editura Kriterion, București, 1996, p.181; această apariție are loc în condițiile înființării Asociației „Uniune și progres”. Doctorul Themo mai publicase anterior o lucrare de medicină foarte bine documentată și plină de sfaturi pentru populația turcă și tătară.

Ibrahim Themo absolvise facultatea de Medicină militară „Gühane” din Istanbul, devenind membru al organizației „Junilor Turci”. Datorită tensiunilor politice și a faptului că devenise o persoană indezirabilă pentru regimul sultanului Abdul Hamid, a fost nevoit să se refugieze la Constanța în anul 1895, unde va primi cetățenia română peste doi ani, în 1897. Se stabilește la Medgidia, ajungând medic oficial, fără a renunța la activitatea din cadrul organizației „Junilor turci”⁵³.

La Medgidia este ajutat de primarul Kemal Hagi Ahmet, împreună înființând între anii 1896-1897, mai multe secții ale mișcării în Dobrogea și Bulgaria⁵⁴.

Activitatea sa a fost deosebit de complexă, contribuind la înființarea unor școli musulmane în localitățile Dobrogei, îndemnând populația să-și trimită copiii la școală și militând pentru emanciparea femeii musulmane. În anul 1902 și-a dat demisia de la Spitalul din Medgidia, părăsind țara și stabilindu-se la Paris, unde avea să-și desăvârșească pregătirea medicală. Îl vom regăsi în anul 1903, la Hârșova, unde se

---

⁵³ Lavinia Gheorghe, *Ibrahim Themo – revoluționarul...*, p.215.

⁵⁴ *Ibidem*, p.216.

implica în fondarea unei școli. Același lucru îl va întreprinde și la Constanța, unde va înființa o școală medie cu predare în limba turcă. În anul 1906, se mută la Constanța și își stabilește reședința în cartierul Anadalchioi⁵⁵.

Între anii 1909-1911, a deținut funcția de medic șef al Inspectoratului Sanitar și director al Institutului de Caritate din Istanbul⁵⁶.

Se implică și în activitatea politică făcând parte din rândul conservatorilor democrați ai lui Take Ionescu. Va lua parte la cel de-al doilea război balcanic și la Primul Război Mondial, activând ca medic pe frontul din Moldova și având gradul de maior. Deși avea origine albaneză, nu a ezitat să participe la Primul Război Balcanic din anul 1912, fiind trimis de statul român în fruntea unei echipe medicale, la Istanbul. Pentru serviciile aduse, statul turc le-a oferit celor din echipa medicală, câte un ceas din aur, iar statul român i-a decorat la întoarcerea în patrie⁵⁷.

În anul 1914, va fi trimis din nou, în fruntea unei alte echipe medicale, în Albania, unde băntuiau frigurile galbene⁵⁸, fiind în fruntea unui detașament de voluntari ai Crucii Roșii. Experiența sa în tratarea acestei boli era cunoscută, de nenumărate ori ocupându-se de locuitorii Medgidiei care sufereau de această maladie, cunoscută și sub numele de febră palustro-pernicioasă. Pe de altă parte, era atras de locurile de baștină, oscilând între țara de origine și patria de adopție, acționând ca revoluționar și ca apărător al comunității musulmane din Dobrogea.

După cele două confruntări militare balcanice, se va întoarce la Medgidia, unde își va ocupa locul în Spitalul orașenesc. A activat și în cadrul Seminarului musulman din Medgidia, unde a ținut cursuri de igienă, în perioada 1908-1923⁵⁹.

A susținut revenirea insulei Ada Kaleh sub administrație românească și a sprijinit acțiunile lui Mustafa Kemal Atatürk.

---

⁵⁵ *Ibidem*, p.217.

⁵⁶ Richard Constantinescu, *op.cit.*, f.1.

⁵⁷ Lavinia Dacia Gheorghe, *Aspecte privind afirmarea intelectuală a turcilor și tătarilor din Dobrogea, în perioada 1878-1914*, în "Din istoria tătarilor", volumul I, Editura New Line, Constanța, 2010, p.51.

⁵⁸ *Ibidem*.

⁵⁹ Adrian Ilie, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia. Aspecte privind organizarea politică, socială, economică, religioasă și culturală*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2015, pp.40-41.

A publicat numeroase articole și a pus bazele unor publicații precum: "*Sada-yi Millet*" (Vocea națiunii), „*Conducătorul conversațiunii în românește și turcește*” (Tipografia Ișik, Medgidia, 1915) și a publicat „*Dicționarul turc-român*” (două volume)⁶⁰. Coordona *Tipografia Isik* (Lumina), din Medgidia , militând încă din anul 1902, pentru înlocuirea alfabetului arab cu cel latin. Se va implica în transferarea Seminarului musulman de la Babadag la Medgidia.⁶¹ Va preda elevilor de la Seminar disciplinele Medicină populară, Reguli de îngrijire și sănătate. Frecvent, făcea parte din comisii de examinare a absolvenților, fiind foarte apreciat de conducere și de elevi.

Dr. Ibrahim Themo și prof. Mircea Dragomirescu⁶²

---

⁶⁰ Lavinia Dumitrașcu, *op.cit.*, p.221; Idem, *Aspecte privind afirmarea intelectuală a turcilor și tătarilor.....* p.41.

⁶¹ Adrian Ilie, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia.....*, p. 135 ; Idem, *Sistemul educațional Islamic. Seminarul musulman din Medgidia (I)*, în "Ziua de Constanța", 24 octombrie 2017; Corneliu Marinescu, *Medgidia. Studiu monografic*, Editura Dobrogea, Constanța, 2006, p.125.

⁶² *Colecția Adrian Ilie*.

Va continua activitatea politică fiind un lider local al Partidului Poporului (ce-l avea lider la nivel național pe generalul Alexandru Averescu), devenind senator de Caliacra, al acestui partid, în anul 1920. Se va implica și în viața politică a urbei Medgidia, fiind în anul 1928 membru al Consiliului Comunal. Va continua să fie un membru marcant al Partidului Poporului, atât în calitate de lider local, la Medgidia (poziție pe care o va ocupa și în anul 1934), dar și la nivel județean, unde ocupa funcția de membru în Consiliul Județean al partidului⁶³. Va participa la Congresul Uniunii balcanice medicale, din anul 1936, fiind reprezentantul României⁶⁴.

După cum povestea avocatul Dan Alecu, fiul fostului director al Seminarului musulman din Medgidia, Alexandru Alecu, doctorul Ibrahim Themo „era pe lângă un bun curant și un bun doctor al sufletului. Era blând, se apropia de oameni și le alina suferințele fiind iubit de toată populația”⁶⁵.

Medicul Ibrahim Themo în tinerețe⁶⁶

---

⁶³ Lavinia Dumitrașcu, *op.cit.*, pp. 218-220.

⁶⁴ Richard Constantinescu, *op.cit.*, f.1.

⁶⁵ Constantin Ionașcu, *Rezistența anticomunistă din Dobrogea*, ediția a II-a, Editura Ex Ponto, Constanța, 2005, p.70.

⁶⁶ <http://www.pashtriku.org>

Medicul oculist Ibrahim Themo

Lucrare a lui Ibrahim Themo⁶⁷

---

⁶⁷ www.telegrafonline.ro

Dr. Ibrahim Themo la o vârstă înaintată⁶⁸

---

⁶⁸ www.pasthriku.org; *Viața medicală*, nr.42, octombrie 2016.

Piatra funerară a familiei Themo⁶⁹

A murit la vârsta de 80 de ani, în 1945, fiind înmormântat în sicriu căptușit cu tablă de zinc și învelit în tricolorul patriei adoptive, în cimitirul musulman din Medgidia. În scrisoare lăsată pentru a fi citită după moartea sa scria că *„nu dorește obișnuita pomană pentru că toată viața sa a făcut destulă pomană prin: tămăduirea bolnavilor, redarea vederii orbilor prin tratamente și intervenții chirurgicale gratuite, prin ajutorarea nevoiașilor și prin ocrotirea celor 23 de orfani, astăzi medici, avocați, ofițeri, învățători, meseriași etc. În locul mesei de pomană, la care se îndeasă cei înstăriți, iar cei nevoiași îi privesc cum se-ndoapă, vreau să împărțiți săracilor din localitate, timp de trei zile, câte 100 de pâini calde și câte un sfert de kilogram de cașcaval pentru fiecare din ei, chiar la brutărie”⁷⁰.*

⁶⁹ Colecția Corneliu Marinescu

⁷⁰ Richard Constantinescu, *op.cit.*, f.1.

Bustul lui Ibrahim Themo la Medgidia⁷¹

Este un important reper pentru comunitatea musulmană din Medgidia, pentru care a luptat, susținând cu tărie emanciparea și afirmarea acesteia.

---

⁷¹ Bust dezvelit în anul 2016, de primarul Valentin Vrabie; Foto – Arhiva Primăriei Medgidia. În imagine, ceremonia de dezvelire a bustului.

COSTICĂ GOLEA

Fiul lui Nicolae Golea, născut în anul 1875 în comuna Satu Lung, din comitatul Brașovului, unde și-a desăvârșit și studiile. Tatăl său, trecea în Dobrogea în anul 1878, fiind econom de vite și un mare agricultor. A fost consilier la nivelul județului în mai multe sesiuni, fiind foarte apreciat de contemporanii săi. A avut mai mulți copii, printre aceștia și doi primari ai orașului.

Costică Golea a ajuns în anul 1897 în Dobrogea, stabilindu-se la Medgidia, având drept ocupație agricultura și fiind econom de animale. A deținut funcția de primar al orașului în două mandate: 1906-1911 și 1914-1917.

A fost preocupat de dezvoltarea orașului și a căutat să investească în infrastructura acestuia. Era proprietarul unor imobile care există și în prezent.

Primarul Costică Golea⁷²

---

⁷² *Albumul dobrogean, 1911.*

Însemn heraldic aflat pe una din proprietățile lui Costică Golea din Medgidia⁷³

Proprietate a lui Costică Golea în Medgidia⁷⁴

---

⁷³ Foto Adrian Ilie

Proprietate a lui Costică Golea în Medgidia⁷⁵

La 30 martie 1914, lua parte la aniversarea prefectului județului Constanța, Luca Oancea, alături de alte personalități ale județului. Banchetul a avut loc în sala mică

---

⁷⁴ Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918...*, p.102.

⁷⁵ Foto: Adrian Ilie

a hotelului “Carol” și a rămas mult timp în amintirea participanților⁷⁶. Dincolo de acest amănunt, interesant este faptul că edilul Medgidiei, se bucura “de apreciere” din partea conducătorilor județului. Va face parte din Adunarea Generală a Partidului Național Liberal, din 9 noiembrie 1914⁷⁷, după ce în prealabil participase în calitate de invitat la Consiliul din 4 noiembrie 1914⁷⁸. În Delegația Permanentă a partidului avea calitatea de vicepreședinte al Biroului executiv⁷⁹.

În anul 1920, cu ocazia primului Congres interbelic al organizației liberale din județul Constanța, Costică Golea a fost ales în funcția de președinte⁸⁰.

În calitate de primar al orașului s-a preocupat de construcția și întreținerea școlilor, a Palatului Comunal și a infrastructurii. A rămas în amintirea celor bătrâni ca fiind un om cu stare materială prosperă, proprietar de terenuri și imobile. A administrat orașul în vreme de război și a încercat să adopte poziții de neutralitate, pentru a feri locuitorii de abuzurile ocupanților.

Din păcate, nu sunt foarte multe date despre această personalitate a orașului, multe din aceste date aflându-se în Arhiva Primăriei, arsă în timpul evenimentelor din Primul Război Mondial. Cu toate acestea, Costică Golea este o figură marcantă a urbei noastre remarcându-se prin inițiativă, dar și prin încrederea acordată de locuitori.

---

⁷⁶ *Liberalul Constanței*, nr. 25, din 13 aprilie 1914, f.1. Participarea lui Costică Golea la dineul amintit nu era o întâmplare, fiind foarte apreciat pentru activitatea pe care o desfășura.

⁷⁷ *Idem*, II, nr. 13, din 13 noiembrie 1914, f.2.

⁷⁸ *Ibidem*, f.2-3.

⁷⁹ *Liberalul Constanței*, V, nr. 39, din 26 decembrie 1929, f. 3.

⁸⁰ Stoica Lascu, *Aspecte privind prezența organizațiilor partidelor burgheze în județul Constanța (1918-1938)*, în „Pontica”, XVII, Constanța, 1984, p. 189.

OPREA HÂRĂCIU

(1886-1916)

Se născuse la 10 martie 1886 în comuna Săliște, din județul Sibiu, fiind fiul lui Ion și Paraschiva. În Dobrogea este adus de părinți pe când avea 11 luni. După absolvirea cursurilor elementare, va urma Școala normală de învățători „ Vasile Lupu” din Iași, pe care o va absolvi în anul 1908, conform diplomei nr. 67, eliberată la 2 septembrie 1908. Va fi repartizat în orașul Medgidia. La 10 noiembrie 1908, este încorporat cu gradul de soldat în Regimentul 34 Infanterie Constanța, fiind lăsat la vatră după un an, la 10 noiembrie 1909. După această dată va ocupa postul de învățător la Medgidia. La 23 iunie 1913, va fi mobilizat și va lua parte la Campania militară din anul 1913, în cel de-al doilea război balcanic. Aici va participa alături de Regimentul 34 infanterie Constanța și va obține medalia „ *Avântul Țării*”, cu brevetul nr. 2415/ 1 decembrie 1913. La 1 iulie 1914, este din nou concentrat și urmează cursurile Școlii de ofițeri în rezervă, fiind avansat la gradul de sublocotenent în rezervă, începând cu data de 25 septembrie 1914. Ulterior va fi transferat în Regimentul 76 infanterie. Este concentrat periodic până la data de 15 august 1916, când va fi mobilizat alături de Regimentul 78 infanterie. Va lua parte la sângeroasele lupte din vara anului 1916, iar la Mulciova își va da sfârșitul, la 6 septembrie 1916, jertfindu-se pentru patria sa.

A obținut post mortem medalia „ *Crucea comemorativă a războiului 1916-1918 cu barete. Dobrogea*”, prin brevetul nr. 37117/ 1922 și gradul de locotenent post-mortem.⁸¹

---

⁸¹ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *Medgidia –Carasu*, Editura Muntenia, Constanța, 1996, p.158; *Universul*, 20 septembrie 1916, f.1; Fiul lui Oprea Hârăciu, scria soților Lăpușan mai multe scrisori, printre care cea din 26 noiembrie 1997, în care prezenta momente ale existenței tatălui domniei sale. De asemenea, oferea și câteva vederi ale orașului, fotografii, pe care soții Lăpușan le-au oferit cu amabilitatea atât de bine cunoscută, Bibliotecii Municipale Medgidia, pentru a fi accesibile publicului.

Într-un articol publicat în “Dobrogea Jună” din 17 februarie 1919, intitulat “Clipe”, se amintește de vitejia “Domnului Oprea”, așa cum îl strigau copiii medgidieni, care “ în vuietul luptei, în ploaia de gloanțe și obuze, îngenunche pe câmpul de luptă ca să fie legat la mână. Ochii îi sunt la soldați, gândul la izbândă și zâmbește fericit. Văjiind un obuz vine, troznește lângă el și îl amestecă cu pământul pentru care se luptă, încremenind pe față-i zâmbetul mulțumirii și închizând în ochi-i viziunea victoriei”⁸².

„ Focul dușmanului s-a mai potolit. Atunci, ca un uriaș, ca un Apostol al dreptății, acest fiu al Dobrogei, Hârâciu, se ridică și comandă: Înainte!”, acțiune care-i va fi fatală⁸³.

Lt. Oprea Hârâciu – eroul Medgidiei ⁸⁴

---

⁸² *Ibidem.*

⁸³ *Dobrogea jună*, 17 februarie 1919, f. 1.

⁸⁴ *Universul*, 23 septembrie 1916, f.1.

„Domnul Oprea” era pentru copii, învățătorul iubit. Sfaturile și lecțiile sale îi bucurau pe cei mici și îi mulțumeau pe cei mari. Uneori erau lecții de viață. O viață crudă cu el, pentru că a pierit la o vârstă tânără. A rămas în amintirea medgidienilor ca fiind EROUL. O stradă din oraș îi poartă numele pentru eternitate, iar semenii noștri nu trebuie să uite sacrificiul său.

ION APOLOZAN

Un alt Erou al Medgidiei, participant la campaniile militare din timpul Primului Război Mondial a fost caporalul Ion Apolozan. Acesta se născuse în 1883 și făcea parte din contingentul 1901, fiind încorporat în cadrul Regimentului 74 Infanterie Constanța.

Datorită calităților sale va fi avansat la gradul de plutonier și decorat cu “*Virtutea militară de război*”, clasa a II-a, primind brevetul cu nr. 2740/1928.

A luptat vitejește, cu un curaj deosebit, manifestat în luptele de la Mărășești și din pădurea Răzoare⁸⁵, din nopțile de 8-9 august, respectiv 2 septembrie 1917⁸⁶. A primit Brevetul cu nr. 3245/1918.

A fost decorat cu medalia “*Avântul Țării*”, în anul 1913, pentru participarea la cel de-al doilea război balcanic, iar mai apoi cu “*Crucea comemorativă a războiului 1916-1918*”. Nu a fost împrăprietărit cu pământ după război și a avut un copil.

Este un erou al orașului care a participat la luptele pentru apărarea patriei, iar memoria sa trebuie cinstită cum se cuvine.

---

⁸⁵ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan , *op.cit.*, p.159.

⁸⁶ Corneliu Marinescu, *op.cit.*, p.68.

Plutonierul Ion Apolozan⁸⁷

Eroul Ion Apolozan⁸⁸

---

⁸⁷ Din Arhiva Asociației Naționale Cultul Eroilor „ Regina Maria”, filiala Medgidia; *Colecția Corneliu Marinescu*; Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, p.160.

⁸⁸ *Registrul cazier al demobilizaților din Medgidia*, vol. I, (Colecția George Neacșu).

ALEXANDRU ALECU

A fost profesor de Limba română și a deținut funcția de director al Seminarului Musulman din Medgidia, în primii ani ai existenței acestuia. Catedra de Limba română era ocupată de Alexandru Alecu, fiind propusă de Take Ionescu, în anul 1895⁸⁹. S-a implicat activ în organizarea seminarului și a internatului ce găzduia elevii musulmani. A călătorit în Imperiul Otoman pentru a studia modul de organizare a școlilor ce funcționau pe aceleași principii, fiind și un cunoscător al limbii turce⁹⁰.

Seminarul musulman din Medgidia⁹¹

La propunerea ministrului instrucțiunii publice, inegalabilul Spiru Haret, deschizător de drumuri pe culoarele educației, directorul Alexandru Alecu va realiza în 1904, un „Regulament de organizare și funcționare a seminarului”. Se avea în vedere

⁸⁹ Mehmet Ali Ekrem, *op.cit.*, p.147.; preda și elemente de legislație și drept.

⁹⁰ *Ibidem*.

⁹¹ Colecția Gabriel Octavian Nicolae.

ca „prin educația morală și adaptarea elevilor la trebuințele noastre de stat, va face, bineînțeles, obiectul celor mai vii preocupări din partea comisiunii”⁹², după cum ținea să sublinieze reputatul ministru Spiru Haret. Prin același Regulament propunea în 1913, înlocuirea limbii arabe cu limba turcă, prima fiind dificilă și greu de reținut.

Profesorul Alexandru Alecu în anul 1914⁹³

Ministrul era foarte apreciat de comunitatea musulmană din oraș și de către directorul Alecu care „îl considera nemuritor, pentru că a dat viață Seminarului musulman”⁹⁴.

Alexandru Alecu va avea și o importantă activitate publicistică, prin diferitele materiale pe care le publica în presă, anale sau în Anuarul propriei instituții⁹⁵.

⁹² *Analele Dobrogei*, I, 1928, pp.182-183.

⁹³ *Colecția G.O. Nicolae*.

⁹⁴ Alexandru Alecu, *Istoricul Seminarului Musulman din Medgidia*, în "Analele Dobrogei", IX, vol. II, 1928, p.187.

⁹⁵ *** *Anuarul Seminarului Musulman din Medgidia*, va fi editat în perioada 1904-1943.

Va publica sub pseudonimul Alechimseliam⁹⁶ articole de o reală valoare pentru istoria ținutului dintre Dunăre și Marea Neagră.

Profesori ai Seminarului musulman din Medgidia⁹⁷

Seminarul avea în proprietate terenuri și locuri virane, pe care trebuiau făcute plantații și pe care directorul Alexandru Alecu le administra eficient⁹⁸. A deținut în mai multe rânduri funcția de director al Seminarului, iar în anul 1929, îl găsim la catedra de Limba română și Drept.

În anul școlar 1929-1930 nu mai figurează printre dascălii Seminarului, drept pentru care putem trage concluzia că ieșise la pensie, locul său fiind luat de un profesor suplinitor.

---

⁹⁶ Alechimseliam, *Din amintirile unui bătrân dobrogean*, în „Dobrogea jună”, XXXI, nr. 62-63, 16 martie 1935, p.2

⁹⁷ *Albumul dobrogean*, 1911; Alexandru Alecu se află poziționat pe rândul de jos, al doilea din stânga.

⁹⁸ A.N.I.C, *Fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice*, Dosar 210/1902, f. 5.

Putem spune fără să greșim că Alexandru Alecu a fost un deschizător de drumuri pentru educația spirituală islamică în Dobrogea⁹⁹, fiind o personalitate a urbei noastre.

DUMITRU CHIRAVOLA (1895-1969)

S-a născut în Medgidia în anul 1895 și a ocupat funcția de ajutor și ulterior de secretar al Primăriei Medgidia.

A luptat în Regimentul 9 Călărași, fiind mobilizat în anul 1913 cu prilejul campaniei de la sud de Dunăre, precum și în campaniile din anii 1916-1918. În anul 1906 primea o medalie jubiliară, iar în anul 1913 primea medalia „Avântul Țării”, prin Brevetul nr. 2531/1913. A fost decorat și cu medalia „Crucea comemorativă din război 1916-1918, cu barete. Dobrogea”, având Brevetul cu nr.112/1925.

---

⁹⁹ Adrian Ilie, *Sistemul educațional islamic. Seminarul musulman de la Medgidia* (I, II), în „Ziua de Constanța”, din 24 octombrie și 25 octombrie 2017.

A fost decorat și cu „*Crucea României în grad de cavaler*”, având Brevetul cu nr. 2740/1928. A fost căsătorit cu Anastasia, având un fiu, Gheorghe. În urma războiului nu a beneficiat de împrumut de pământ¹⁰⁰.

A deținut funcția de secretar al primăriei din Medgidia, numele său fiind menționat pe diverse acte administrative aflate în arhivele primăriei. A fost fondator al *Societății demobilizaților din Medgidia*, realizând un registru cazier al acestora.

Este un document foarte important pentru comunitate, deoarece ne oferă informații despre combatanții din Primul Război Mondial și contribuția fiecăruia la campaniile militare. De asemenea, ne sunt oferite informații despre situația familială și statutul social al acestora.

Va face parte din Comitetul parohial al Bisericii „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia, luând parte la adoptarea celor mai importante măsuri pentru enoriașii creștini.

A murit în anul 1969 și poate fi considerat un adevărat Erou al comunității, lucru dovedit și de distincțiile militare primite de-a lungul vremii.

---

¹⁰⁰ *Registrul cazier al demobilizaților din Medgidia*, vol. I, (Colecția George Neacșu). Fotografia este din aceeași colecție.

PREOT CRISTACHE GEORGESCU

(1865-1938)

S-a născut în anul 1865 în comuna Bordeiu Verde, din județul Brăila și a absolvit Seminarul de grad I din Galați în anul 1885. Inițial și-a desfășurat activitatea de învățător în comuna Scorțaru – Vechiu din județul Brăila, în perioada 1885-1887. A fost recrutat în armată în februarie 1887, iar în 1889 va fi lăsat la vatră, având gradul de sergent furier.

Va deține funcția de secretar al comunei Palaz, până la 18 iulie 1889. Ulterior, a fost hirotonisit preot la Medgidia. Va deține pozițiile de subprotoereu, protoereu ad-interim al județului Constanța, proestos al plasei Medgidia, econom, stavrofor și cavaler al ordinului „Coroana României”¹⁰¹.

---

¹⁰¹ *Albumul național al Dobrogei. 1866-1877-1906*, Tipografia Regală, București, 1906, p.104.

A fost unul din cei mai iubiți oameni ai așezării. Un om blând, plin de har. A fost ales consilier local și a girat cu al său cuvânt și semnătură anumite proiecte adoptate de primarii urbei.

S-a implicat în realizarea Bisericii cu hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia, construită de I. Teodoriade, unde va păstori timp de 48 de ani, între 1890 și 1938, fiind înmormântat în curtea bisericii, ca o recunoaștere a contribuției pe care a avut-o la păstrarea dreptei credințe printre enoriași.

Biserica Sfinții Apostoli din Medgidia¹⁰²

---

¹⁰² *Arhiva Protoieriei Medgidia.*

**Slujbă religioasă oficiată de părintele Cristache Georgescu
în perioada interbelică¹⁰³**

Părintele Cristache Georgescu la o vârstă înaintată¹⁰⁴

---

¹⁰³ *Colecția George Neacșu.*

MEHMED ISMAIL NIYAZI

(1878 - 1931)

„ Să conlucrăm fără prejudecăți de religie, de rase sau de alte mofturi” spunea marele poet tătar, fiind adeptul unei toleranțe religioase și etnice, între multitudinea de rase stabilite pe pământul Dobrogei.

Despre profesorul și poetul Mehmed Niyazi se știe că purta pălărie, că era glumeț și că îi plăcea să bea un pahar cu vin, la ocazii speciale. Era un alt fel de intelectual, un alt fel de tătar. Era un cosmopolit. Era un om dârz, un naționalist și un iubitor al nației sale. Căuta să miște lucrurile și să-i adune pe frații săi risipiți pretutindeni pentru „a construi ceva durabil”.

Cel mai important poet de limbă tătară și cel mai iubit de comunitate, s-a născut la Vânători (Așçilar), în anul 1878¹⁰⁵, când Dobrogea revenea statului român.

---

¹⁰⁴ *Imagine aflată pe crucea situată în incinta Bisericii cu hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia.*

¹⁰⁵ *www.kelcek-ankara.blogspot.com (imaginea cu marele poet)*

Se stabilește ulterior la Istanbul, cu familia sa. După terminarea studiilor normale (*Darul Muallima*) va pleca în Crimeea, în anul 1898, unde va profesa ca dascăl, dar foarte curând va intra în conflict cu autoritățile țariste, fiind nevoit să se întoarcă în Istanbul, după numai doi ani. În anul 1904, va deveni director al Gimnaziului de limbă turcă din Constanța și profesor de limba turcă. Din anul 1920 va ocupa catedra de Limba turcă din cadrul Seminarului musulman de la Medgidia. Până în anul 1931, la moartea sa, la numai 53 de ani, avea să fie un model pentru membrii comunității musulmane din Medgidia și din Dobrogea. Creațiile sale au fost adunate, deși nu integral, într-un volum numit "*Sagiş*" (Lupta).

Profesor la Seminarul Musulman din Medgidia¹⁰⁶

Prezentat de I. Valerian ca erou principal în romanul său "*Cara-su*"¹⁰⁷ și având ca trăsătură de caracter dârzenia, cartea a fost socotită „*primul roman al islamismului nostru pontic*”, după cum menționa criticul literar George Călinescu¹⁰⁸.

A iubit necondiționat Dobrogea, lucru care reiese și din minunatele versuri:

---

¹⁰⁶ ****Anuarul Seminarului musulman din Medgidia pe anul școlar 1930-1931*, p. 15.

¹⁰⁷ I. Valerian, *Cara-su*, București, 1969, ediția II, p.137.

¹⁰⁸ Mehmet Ali Ekrem, *op.cit.*, p.172.

Ey, Dobruca, şanlı vatan!

Canlar sana olsun feda

Dobruca evladiyiz!

Ei, Dobroge, patrie vestită!

Sufletele noastre pentru tine se jertfesc

Suntem copiii Dobrogei!

Apartenența la lumea tătară a expus-o ca nimeni altul:

TATAR BAR MI, DEP SORAĞANLARĞA (CELOR CARE ÎNTREABĂ DE TĂTARI)

Tatar bar mı, dep kim soray? Men barman!

Atm, şanın bek tanılğan yaş Tatarman.

Türkten özge tuwğamm yok dünyada

Türkniñ özi, öz kardaşı şonğarman.

Millet adım Türk bolsa da... tarihte

Şanlı adım TATAR.... şay dep yazarman.

Eu sunt tătar, le răspund celor care întreabă.....

Sunt un tânăr tătar care-și cunoaște bine gloria străbună

Ruda mea de sânge, în lume este neamul turc,

Sunt şongar, sunt frate, sunt turcul pur.

Ca popor turc mă numesc, dar în istorie,

Numele meu e cunoscut ca TĂTAR, așa îl scriu¹⁰⁹.

---

¹⁰⁹ Mehmet Niyazi, *Sagis (Dorul)*, Editura Kriterion, București, 1998, p.29; a mai publicat ziarul *Dobruca Sedasi* (Vocea Dobrogei), revistele *Teşvik* (Îndemnul), între 1910-1911; *Işik* (Lumina) între 1914-1915; *Mektep ve Aile* (Școala și familia) în anii 1915-1916. În aceste periodice publica articole și dr. Ibrahim Themo. A publicat și ziarul *Hakses* (Vocea dreaptă) în perioada în care se stabilise în Crimeea. Poezii a scris și în volumul *Ithâfat* (Dedicății, 1912), publicat la Istanbul și care era dedicat unor personalități românești și otomane. Alte poezii au apărut în volumul *Kök Kitabı* (Cartea albastră, 1919), apărută în capitala otomană.

În calitatea de profesor la Seminarul musulman din Medgidia și-a adus contribuția la formarea unei generații de lideri tătari dobrogeni precum Müstecep Ülküsal (1899-1996), ce a fondat revista *Emel* (Năzuința) în anul 1930, alături de fratele său Necip Hagi Fazâl, erou al comunității tătare, juristul Selim Abdulachim (1877-1944), ziaristul Fevzi Ibrahim Ismail (1890-1960), muftiul Halil Fehmi (1888-1933) și a multor alți tineri tătari. A fost căsătorit cu Șefika, sora lui Kiazim Abdulakim, ce murise în confruntările de la Mărășești și a avocatului și parlamentarului Selim Abdulakim. Cei doi soți au avut împreună patru fete și doi băieți.

Poetul național al tătarilor

Este înmormântat la Medgidia în Cimitirul musulman, iar pe piatra sa mortuară stă scris parcă pentru a sfida timpul: *“Trecătorule, nu trece călcând. Oprește-te și gândește-te că aici nu doarme orice mort. Aici se ascunde soarele care împrăștie lumina asupra <<ținutului verde>> “.*

Scrierile sale vor reprezenta o adevărată sursă de inspirație pentru naționalismul tătar. Ideea unei patrii a tătarilor l-a urmărit toată viața, idee care a împărtășit-o și elevilor săi de la Seminarul musulman din Medgidia.

În onoarea sa medgidienii au ridicat un bust, iar din data de 2 septembrie 2006, a fost declarat **cetățean de onoare al orașului**. U.D.T.T.M.R. a stabilit decernarea anuală a unui **premiu** destinat promovării literaturii, artei și culturii tătare, care poartă numele poetului național al tătarilor.

Mormântul marelui poet tătar¹¹⁰

---

¹¹⁰ *Colecția Corneliu Marinescu*; monument ridicat în 1935 de grupul *Emel* și de Musteșeg Hagî Fazâl. La inaugurarea acestuia au luat parte 400 de persoane, mulți dintre elevii și colaboratorii săi.

Comemorarea marelui poet la Medgidia¹¹¹

Uniunea Democrata
a Tatarilor Turco-Musulmani
din Romania

DECERNAREA PREMIULUI
MEHMET NIYAZI

SAMBATA 28 NOIEMBRIE 2015 - MEDGIDIA

PROGRAMUL MANIFESTARILOR

Ora 12:30
Depuneri coroane la bustul lui Mehmet Niyazi
Parc Poștă

Ora 13:00
Comemorare Mehmet Niyazi - Qur'an Qatim
Cimbrul Musulman din Medgidia

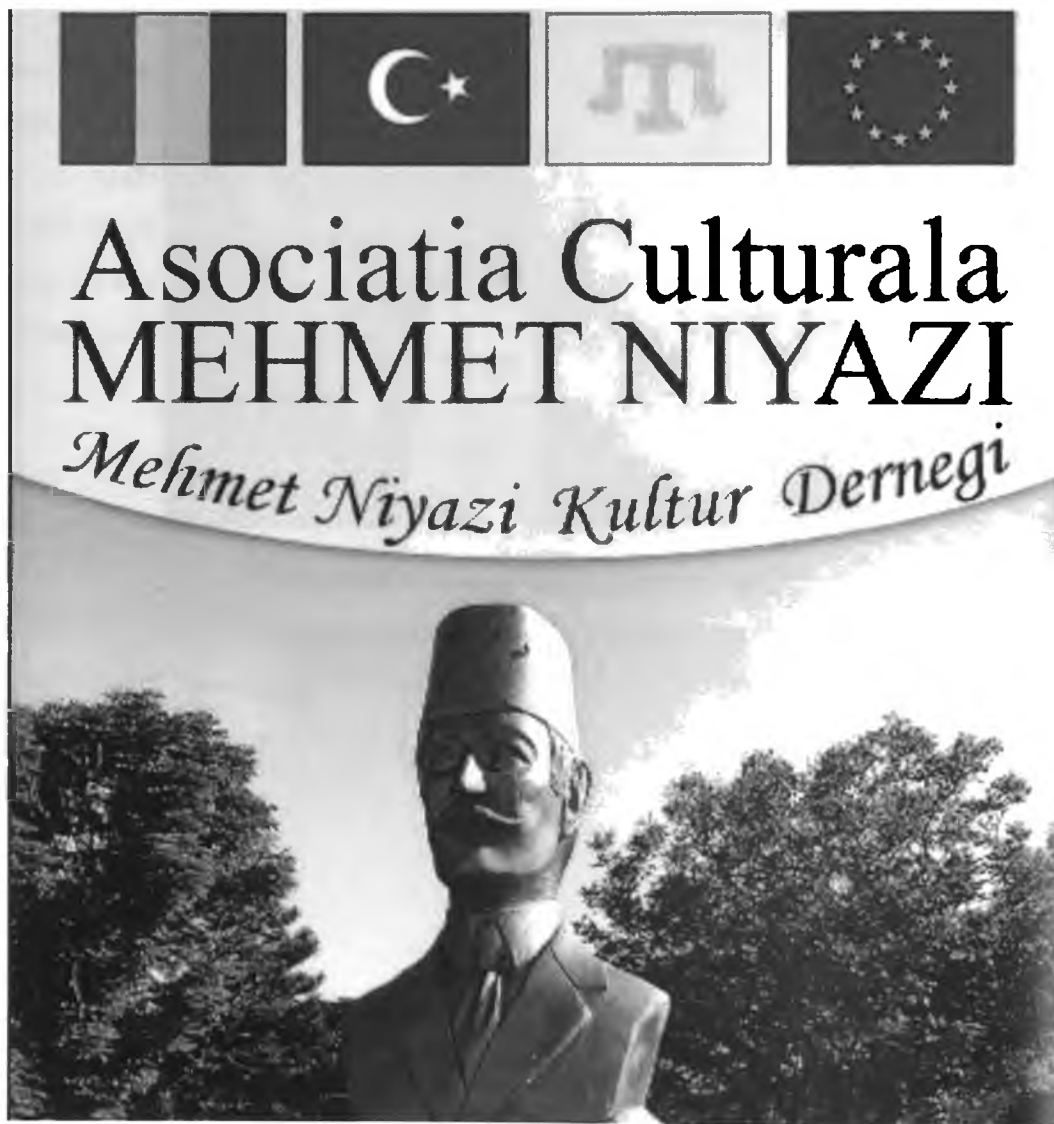
Ora 14:00
DECERNAREA PREMIULUI "MEHMET NIYAZI"
Casa Armatei - Medgidia

Tatar bar mı, dep, kım soray?
Men barman!

Premiul „Mehmet Niyazi”¹¹²

¹¹¹ www.interetnica.ro

¹¹² www.qha.com.ua

Asociația culturală „ Mehmet Niyazi” din Medgidia¹¹³

Asociația promovează valorile autentice, se implică în organizarea unor activități cu caracter cultural, publicarea unor cărți și participă la cele mai importante evenimente culturale ale orașului, mai cu seamă prin vocea distinsului profesor Ekrem Gafar, unul dintre fondatorii acesteia.

---

¹¹³ www.facebook.com; în anul 2017 a contribuit la publicarea romanului „*Nasip*”, al scriitorului Iulian Ceku.

TRAIAN PETRICU

Proprietar de imobile și de prăvălii în oraș, având și una din primele fabrici de sifoane din localitate. Va deține funcții în aparatul administrativ, fiind consilier local, președinte al comisiei interimare, viceprimar și ulterior primar al Medgidiei (1934-1938)¹¹⁴.

Va arăta un interes deosebit pentru școală și biserică¹¹⁵, pe care le va sprijini financiar, de câte ori se impunea.

Era mândru de realizările sale considerând „*că printr-o gospodărire bine chibzuită, printr-un control riguros asupra veniturilor și mânuirea banilor publici, fără a face vreun împrumut, am izbutit să ducem la bun sfârșit o seamă de lucruri de interes obștesc și să dăm orașului o înfățișare civilizată din toate punctele de vedere*”. A realizat investiții edilitar-urbanistice, îngrijirea monumentelor eroilor din Primul Război Mondial, investiții la școlile din oraș, proiectul de alimentare cu apă potabilă a locuitorilor și de canalizare a orașului. Se preocupa și de proiectul de alimentare cu energie electrică, prin construcția Uzinei electrice. Această investiție era o investiție a viitorului. Orașul începea să se modernizeze¹¹⁶. A realizat un regulament pentru executarea întreținerii și exploatarea instalațiilor de distribuire și utilizare a electricității furnizate de Uzina electrică¹¹⁷.

Va acorda atenție consolidării și refacerii Palatului comunal și va construi podul peste bălți, care făcea legătura dintre centrul orașului și gară. Cantonul agricol de

---

¹¹⁴ *Voința Dobrogei*, IV, nr. 7, din 11 martie 1934, f.1; foarte probabil Traian Petricu și-a încheiat mandatul fie la sfârșitul anului 1937, odată cu „eșecul” partidelor democratice de a obține cele 40% din sufragii care să le permită formarea guvernului, potrivit Legii primei electorale din 1926, fie la începutul anului următor, odată cu sfârșitul vieții democratice parlamentare și instaurarea regimului de autoritate monarhică al regelui Carol al II-lea(1938-1940).

¹¹⁵ *Idem*, IV, nr. 11, din 29 aprilie 1934, f.1.

¹¹⁶ *Idem*, V, nr. 15, din 13 octombrie 1935, f.1-2; lucrările la noul gimnaziu au demarat în 1926 cu suma de 1.500 000 lei, Ministerul de resort a aprobat suma de 200. 000 lei, iar prin acțiunile deputatului liberal de Medgidia, a fost colectată suma de 300. 000 lei.

¹¹⁷ S.J.A.N.C., *Fond Primăria Medgidia*, Dosar nr. 7/1935, f.4.

la Medgidia¹¹⁸, inaugurat în vremea mandatului său, va asigura buna organizare a producției agricole.

Activitățile culturale se organizau cu prilejul zilei de 8 iunie, dată la care se sărbătorea "Restaurația carlistă" și la care luau parte tinerii din oraș, prilej cu care primarul înflăcăra mulțimea prezentă cu discursurile sale.¹¹⁹. Sprijinea financiar Căminul cultural „Ioan N. Roman”¹²⁰ și dispunea acordarea unui ajutor financiar pentru Grupul sportiv „Victoria” din Constanța¹²¹.

După terminarea mandatului de primar, va reveni la vechile sale activități comerciale, fiind la fel de preocupat de soarta orașului. Venirea comuniștilor la putere va duce la confiscarea proprietăților familiei sale și la persecuții din partea noilor conducători. A rămas în amintirea noastră prin proiectele de modernizare a orașului.

IUSUF ISA HALIM

S-a născut în Valea Dacilor (fostul Ende Carachioi), în anul 1894, sat al tătarilor, fiind permanent aproape de Medgidia. Format la Seminarul musulman din Medgidia, pe care l-a absolvit în 1915¹²², a fost un adevărat discipol al marelui poet Mehmet Niyazi. A profesat ca învățător în mai multe sate dobrogene și a publicat primul *“Dicționar universal româno-turc”* (Romenceden – turkceye kamusu umumi), editat la Bazargic, în anul 1930¹²³. Poeziile sale transmit un puternic sentiment pentru locurile natale, a iubirii de patrie, a prețuirii de oameni și a îndemnului la muncă pentru a reface lucrurile distruse în timpul Primul Război Mondial¹²⁴.

---

¹¹⁸ *Voința Dobrogei*, VI, nr. 9, din 10 mai 1936, f.1-2.

¹¹⁹ *Idem*, VI, nr. 13, din 5 iulie, 1936, f.2.

¹²⁰ *Ibidem*, f.3.

¹²¹ *Ibidem*, f.57.

¹²² ****Centenarul Seminarului musulman...*, p.9.

¹²³ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, p.353.

¹²⁴ Mehmet Ali Ekrem, *op.cit.*, pp.174-175.

LUCIAN GRIGORESCU

(1894 - 1965)

*„ Medgidia era pe atunci un târg care
mișuna de turci și tătari, cu portul lor pitoresc...
Aș putea afirma că am purtat în suflet culoarea
ei luminoasă, dar sobră, poezia frustră
a stepei pontice”*

S-a născut la 1 februarie 1894, la Medgidia și a fost al doilea fiu al familiei. Tatăl său Teodor Grigorescu Jitianu, a fost inginer agronom, ce studiasse la Livorno, iar la Hârșova își va pune în aplicare cunoștințele acumulate în anii de studii. Mama sa, Corteza, era fiica unui judecător din Brăila. Studiile primare le urmează la Medgidia între anii 1901-1906, la școala de băieți.

Școala primară unde a studiat artistul¹²⁵

Gimnaziul, l-a urmat la Constanța, iar ulterior la Brăila, la Gimnaziul particular „Principatele Unite”. La Medgidia, alături de tatăl său mergea la Târgul Panairului și la pescuit în bălțile Kara-su¹²⁶.

Studiază pictura cu G.D. Mirea, Fritz Stork¹²⁷ și Gabriel Popescu între anii 1912 - 1915, la „Academia de Belle Arte” din București. Participă la Primul Război Mondial, pe fronturile din Dobrogea și Moldova, ca artilerist, fiind rănit în timpul luptelor. Familia sa se va refugia la Iași. Aici va deschide prima expoziție personală în sala revistei „Omul liber”. După întreruperea cauzată de război, reia studiile în anii 1918-1920. Aici va fi însoțit de tânărul său soț, pictorița Otilia Maria Nichiforescu. Va expune în anul 1920, un număr de 40 de lucrări în „Maison d'Art”,

¹²⁵ www.facebook.com/groups/Medgidia

¹²⁶ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, pp.304-307;

¹²⁷ Constanța Călinescu, *Reprezentanți ai Dobrogei în știința și cultura românească*, Constanța, 1969, p.119.

manifestând „*un temperament și o vigurozitate originală*”¹²⁸. Își continuă formația artistică la Roma (1921-1923), studiind printre alții cu Ettore Ferrari. Acesta era legat de România, realizând opere precum statuia lui Ovidius Publius Naso de la Constanța și statuia voievodului Mihai Viteazul din București. A rămas impresionat de Italia, dar pictura clasică italiană nu a înțeles-o dintr-o dată, considerând că „*pentru a o înțelege, trebuie să fii pregătit, să evoluezi și să te cultivi neîncetat*”. Se întoarce în țară în 1921 și participă la deschiderea asociației artistice „Salonul de toamnă”. Studiază și la Paris (1924), după ce obține o bursă de studii, fiind remarcat de Ion Minulescu, director la Ministerul artelor. Aici frecventează atelierelor de la „*Grande Chaumière*” și „*Académie Ranson*”, în atelierul lui Roger Bissière. Îi va întâlni pe Constantin Brâncuși și Theodor Pallady. După ce își pierde bursa de studiu va lucra model și paznic, dar va expune și câteva din lucrările sale, fiind apreciat de critici¹²⁹. Pe un drum urmat adesea de artiști, începând cu reprezentanții impresionismului, călătorește spre sudul Franței, lucrând între anii 1927-1939, la Cassis, fascinat de lumina intensă și de culorile aprinse ale regiunii dintre Marsilia și Toulon. Participă la saloanele oficiale din România, la expoziții organizate de „Tinerimea Artistică”, „Grupul nostru”, „Arta”, „Universul” etc. A fost un pictor român postimpresionist, fiind apreciat drept cel mai latin dintre pictorii români. Eugen Schleru îl aprecia ca fiind „*un pirat al mărilor de sud..., că iubea viața și că era un meridional complet și fără impurități*”, iar Constantin Țoiu îl vedea ca fiind „*un om voinic, cu o siluetă masivă dar foarte mobilă, de hamal dobrogean*”¹³⁰.

Lucian Grigorescu a fost un pictor al naturii, dar aici trebuie adăugată și natura umană. Cele mai multe portrete aparțin perioadei târzii a artistului, iar în tinerețe a realizat unele portrete semnificative. Printre acestea este de menționat „*Arlechin*”, aflat în muzeul Zambaccian.

---

¹²⁸ A. Lăpușan, Șt. Lăpușan, *op.cit.*, p.307

¹²⁹ *Ibidem*.

¹³⁰ *Ibidem*, p.308.

Arlechin¹³¹

Trăind cu patetism miracolul inepuizabil al unei naturi exuberante, scăldată de soare, artistul dezvoltă, departe de experiențele de ultimă oră ale Parisului sau altor centre europene, idealurile devenite clasice ale impresionismului. Pe această direcție, resimte și ecouri din creația lui Paul Cézanne, deschizător de noi orizonturi pentru arta secolului al XX-lea. Realitatea este respectată, transfigurată însă de o puternică sensibilitate personală. Se va întoarce în țară înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial și va lucra în Dobrogea. Este concentrat și trimis ca reporter militar pe front. Aici va realiza acuarele și guașă, surprinzând acțiunile militare. Va expune atât în expoziții personale, cât și cu alți artiști în țară și în străinătate¹³².

---

¹³¹ www.artindex.ro

¹³² Constanța Călinescu, *op.cit.*, p.120; va expune la Veneția, Roma, Berlin, Munchen, Budapesta, Paris, Moscova, Belgrad, Atena, Cairo, Dresda, Helsinki, devenind un „*artist universal*”.

În anul 1937 va expune la Paris în cadrul Expoziției Universale, iar în 1938 va expune 85 de pânze la sala „Dalles”¹³³, eforturile sale fiind admirate de un public numeros și apreciate de critici.

Uliță dobrogeană¹³⁴

Case la Medgidia¹³⁵

---

¹³³ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, p.308.

¹³⁴ www.g1b2i3.wordpress.com

¹³⁵ *Ibidem.*

Uliță dobrogeană¹³⁶

Cafeneaua lui Mamut¹³⁷

---

¹³⁶ *Ibidem.*

¹³⁷ *Ibidem.*

Peisaj cu biserică roșie¹³⁸

Peisaj din Balcic¹³⁹

---

¹³⁸ www.artindex.ro

¹³⁹ *Ibidem.*

Artistul a iubit Balcicul, a cărui frumusețe a redat-o pe câteva pânze. Aici avea prieteni, unul dintre aceștia fiind Octavian Moșescu, primar al localității din sudul Dobrogei. Având la bază prietenia sinceră, primarul îi va oferi în anul 1931, în schimbul unei picturi ce o dona muzeului local, un teren situat deasupra plajei. Nu a păstrat mult timp acest teren pe care îl va vinde, iar cu banii obținuți „va evada” la Cassis, după cum singur recunoștea¹⁴⁰.

Peisaj din Babadag¹⁴¹

În 1935, după o expoziție personală în țară, se va reîntoarce la Balcic unde se simțea atât de bine și unde toți locuitorii îl știau și îl respectau¹⁴².

Deseori dădea dovadă de milostenie, oferind sume de bani celor sărmani. Este și cazul copilului tătar, care-i vindea o broască țestoasă, mai multe zile la rând. De fiecare dată, maestrul o cumpăra și elibera ulterior, doar pentru a-i face pe plac copilului sărman.

---

¹⁴⁰ Octavian Moșescu, *Din jurnalul unui colecționar*, Editura Litera, București, 1974, pp. 22-27.

¹⁴¹ www.premonitii.ro.

¹⁴² www.literaturapopoarelor.blogspot.ro

Fiind luat în derâdere de prietenii săi, maestrul nu va mai cumpăra broasca țestoasă, dar va oferi mici sume de bani copilului cu care legase o prietenie și un fel de a fi¹⁴³.

Obiecte ce i-au aparținut artistului¹⁴⁴

Marele artist, la lucru¹⁴⁵

---

¹⁴³ *Ibidem.*

¹⁴⁴ *Colecția Corneliu Marinescu.*

¹⁴⁵ *Ibidem.*

În anul 1948, Lucian Grigorescu a fost ales membru corespondent al Academiei Române și pentru scurtă vreme devine director în Ministerul artelor și informațiilor.

Prin Decretul nr. 514 din 18 august 1964 al Consiliului de Stat al Republicii Populare Române, pictorului Lucian Grigorescu i s-a acordat titlul de Artist al Poporului din Republica Populară Română, „*pentru merite deosebite în activitatea desfășurată în domeniul teatrului, muzicii, artelor plastice și cinematografeii*”¹⁴⁶, Maestru Emerit al Artei, și Laureat al Premiului de stat¹⁴⁷.

Moare datorită unei boli incurabile, la București, la 28 octombrie 1965¹⁴⁸, dar va rămâne în amintirea contemporanilor săi și în special a medgidienilor.

A fost unanim apreciat ca fiind cel mai latin dintre pictorii români. A iubit Dobrogea, Medgidia, Balcicul, ulița dobrogeană, figurile pitorești ale turcilor și tătarilor, pe care le-a surprins ca nimeni altul în lucrările sale.

Este poate cea mai cunoscută personalitate a orașului. Numele său este purtat de Muzeul din localitate, de Casa de Cultură a Sindicatelor și de o școală gimnazială. Tabăra de pictură organizată periodic la Medgidia, purtându-i numele, vine să aducă un omagiu activității acestui artist remarcabil, dar și să scoată la lumină talentul generațiilor tinere, de multe ori impresionate de activitatea maestrului medgidian.

Activitatea sa a fost recunoscută și apreciată, numele său fiind rostit anual cu prilejul organizării Taberei internaționale de pictură „Lucian Grigorescu”, care a ajuns anul acesta la cea de-a XIV-a ediție.

Din anul 2006, la 2 septembrie, Lucian Grigorescu a fost declarat **cetățean de onoare al municipiului Medgidia**.

---

¹⁴⁶ www.ro.wikipedia.org

¹⁴⁷ Constanța Călinescu, *op.cit.*, p.120.

¹⁴⁸ Aurelia Lăpușan, Șt. Lăpușan, *op.cit.*, p. 308.

ISMAIL ZIYAEDDIN

A absolvit Seminarul musulman din Medgidia, remarcându-se ca poet și traducător în limba turcă a operelor lui Mihai Eminescu și George Coșbuc, pe care le-a publicat în *“Manual de limba turcă”*, pentru clasa a VI-a, în anul 1958. A scris cărți de poezie și proză în limba turcă, printre care și lucrarea *“Toy”*, apărută în anul 1992¹⁴⁹.

În perioada 1940-1942 a fost consilier personal al muftiului de Constanța, iar în perioada 1942-1944, a fost imam al geamiei din București. În anul 1950, a terminat Facultatea de Construcții din Timișoara, devenind inginer¹⁵⁰.

Nu va abandona dragostea pentru poezie, abordând și alte genuri literare precum schița, nuvela și fabula, unde ridiculiza anumite aspecte ale societății, precum comoditatea, vanitatea, viclenia, duplicitatea și lingușeala¹⁵¹.

---

¹⁴⁹ Nuredin Ibram, *Omagiu limbii și poeziei de expresie tătară-sentimentul de iubire în lirica tătară*, în "Din istoria tătarilor", volumul III, Constanța, 2013, p.123; era apreciată ca fiind o tătară literară de o rară frumusețe.

¹⁵⁰ www.wikipedia.org: Mehmet Ali Ekrem, *op.cit.*, pp.175-176.

În calitate de inginer în construcții a publicat lucrarea “ *Tabele, abace și exemple pentru calculul elementelor din beton armat la compresiune excentrică oblică* ”¹⁵², fiind apreciată de specialiști.

Se poate spune despre acesta că a îmbinat cunoștințele tehnice cu cele literare și a făcut o radiografie a societății aflată în schimbare.

HARALAMBIE TEODORU (1905-2004)

S-a născut la 1 iulie 1905 în comuna Scărișoara, județul Olt, într-o familie de opt copii, fiind al șaptelea dintre aceștia. Provenea dintr-o familie înstărită, harnică și credincioasă. Urmează cursurile școlii primare, pe cele gimnaziale la Caracal, Școala

---

¹⁵¹ Mehmet Ali Ekrem, *op.cit.*, p.180.

¹⁵² *Ibidem*, p.201; lucrarea a apărut în anul 1980, la Editura Tehnică.

normală din localitate, iar după finalizarea acestor studii se va înscrie la cursurile Liceului „Ioniță Asan” din Caracal. După terminarea studiilor liceale, a fost sfătuit de părinții săi să se înscrie la Facultatea de teologie, pentru a deveni preot. Chemarea sa era cu totul alta. Se va înscrie la Facultatea de medicină din București, pe care a absolvit-o cu rezultate remarcabile, obținând și un doctorat în medicină, specializarea chirurgie. A fost apreciat de prof. dr. docent Ion Jianu, de la Spitalul Colentina și de savantul Victor Babeș. Titlul tezei de doctorat a fost „*Contribuția la studiul paratiroidelor*”, o lucrare de 70 de pagini, apreciată elogios de comisia de evaluare.

În timpul celui de-al doilea război mondial este mobilizat chirurg la Spitalul Corpului VI Armată, având gradul de sublocotenent. Va deține funcția de chirurg –șef în cadrul Diviziei 14 Infanterie - Ambulanță. Pentru activitatea desfășurată în cadrul serviciului militar, a fost decorat cu ordinele „*Meritul sanitar clasa I*” și „*Crucea Regina Maria*”, primind gradul de colonel (r).

După demobilizarea survenită ca urmare a sfârșitului războiului, va ocupa mai multe funcții în cadrul unor instituții ale statului: medic și ulterior medic șef în cadrul Prefecturii Poliției Capitalei, medic șef în cadrul Eforiei Spitalelor Civile, Serviciul chirurgical de consultații și tratamente ambulatorii ale Spitalului Colentina, medic în cadrul Președinției Consiliului de Miniștri, fiind membru fondator al Societății internaționale de chirurgie-ortopedică și traumatologie.

Din august 1949, va fi detașat medic de șantier la Canalul Dunăre - Marea Neagră, în sectorul deținuților politici, unde își va desfășura activitatea timp de șapte luni. Va fi numit Director și șef Serviciu chirurgie generală în cadrul Spitalului Medgidia. Aici va lucra până la 1 noiembrie 1968, când se va pensiona.

După pensionare va participa la diverse simpozioane pe teme de medicină, istorie și religie. În ultimii ani ai vieții s-a apropiat de divinitate și mai mult, întreținând o corespondență cu suveranul pontif Ioan Paul al II-lea și contribuind la construcția „Fântânii Eroilor Patriei” și a „Crucei uitărilor” din curtea Bisericii ortodoxe „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia. Pentru acțiunile sale va primi

recunoaștere din partea Bisericii Ortodoxe Române, fiind considerat „Ctitor de biserici”.

Își va aduce contribuția la realizarea Spitalului nou din Medgidia, după nenumărate memorii adresate Ministerului Sănătății.

Spitalul vechi din Medgidia¹⁵³

Spitalul nou din Medgidia (1968)¹⁵⁴

---

¹⁵³ *Colecția Corneliu Marinescu*. Imagine de la începutul anilor '60.

¹⁵⁴ *Ibidem*.

Va contribui și la inaugurarea Școlii de surori medicale și oficanți sanitari, care vor asigura personalul necesar activității medicale a orașului și a zonelor adiacente.

Fiind un iubitor al istoriei și religiei neamului, nu va ezita să scrie două lucrări interesante ca abordare, pe care să la transmită generațiilor viitoare. Este vorba despre lucrările: „*Contribuția românilor la cultura și civilizația rușilor*”, editată în anul 2002, carte de debut la 97 de ani și „*Neamuri și destine*”, editată în anul 2003¹⁵⁵.

Putem afirma că acest om a avut la rândul său un **destin**. Destinul său a fost să fie detașat la Canal și să ajungă la Medgidia, unde își va pune talentul și dăruirea în slujba locuitorilor acestui oraș.

Drept recunoștință pentru aceasta, oficialitățile l-au declarat **cetățean de onoare al municipiului Medgidia**, la 25 octombrie 1999. A murit în anul 2004.

---

¹⁵⁵ Corneliu Marinescu, *op.cit.*, pp.309-311; Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, p.356. A ridicat și statuia de bronz a generalului Constantin Scărișoreanu, în localitatea care poartă numele eroului din Primul Război Mondial.

CORNELIU MARINESCU

(1911-2008)

S-a născut la 18 septembrie 1911, în comuna Viișoara din județul Constanța. Aici va urma Școala primară, apoi Școala normală de învățători din Constanța, Școala de ofițeri în rezervă din Bacău și Facultatea de matematică-fizică din cadrul Universității din București.

După absolvire a profesat ca învățător la Mereni, Ciocârlia de Jos, Istria și Poarta Albă. Din anul 1954 se stabilește definitiv la Medgidia. Va profesa la Liceul din Cernavodă, la Școala profesională aflată în subordinea I.M.U. Medgidia și la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Medgidia. A fost profesor de matematică, director adjunct în cadrul Școlii profesionale I.M.U. Medgidia¹⁵⁶, subinspector școlar în județul Constanța, director adjunct la Liceul din Cernavodă, director al Căminului Cultural din Poarta Albă și director al Liceului „Nicolae Bălcescu” Medgidia. Și-a adus contribuția

---

¹⁵⁶ Adrian Ilie, Claudia Ilie, *Monografia Colegiului Tehnic „Nicolae Titulescu” Medgidia. 1949-2015*, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, p.57.

la construcția Liceului „Nicolae Bălcescu” Medgidia (în prezent Școala Gimnazială „Lucian Grigorescu” Medgidia), finalizată în anul 1961¹⁵⁷.

Un pasionat al condeiiului la venerabila vârstă de 94 de ani

De-a lungul carierei sale didactice a fost recompensat cu diverse diplome printre care: „ *Diploma de evidențiat*” cu prilejul Zilei învățătorului, „ *Diploma de profesor fruntaș*” și distincții de apreciere din partea Inspectoratului Școlar Județean Constanța.

---

¹⁵⁷ Într-o discuție personală avută în anul 2005, cu regretatul profesor, acesta scotea în evidență eforturile făcute pentru a finaliza construcția liceului în anul 1961 și intervențiile sale la organele de partid și de stat ale județului Constanța (fotografia este din același an).

A participat la operațiunile militare ale celui de-al doilea război mondial, ajungând până la cotul Donului, reușind să supraviețuiască condițiilor vitrege de pe front. A fost veteran de război și a primit medalii din partea statului român¹⁵⁸.

Pe lângă matematică a fost pasionat și de istoria locală. A fost un pasionat al fotografiei, surprinzând oameni, clădiri și evenimente reprezentative pentru oraș.

A scris „ *Schiță monografică a comunei Istria*”, ca o recunoaștere a faptului că acolo și-a desfășurat activitatea profesională la începutul carierei didactice.

Ca o încununare a eforturilor sale de documentare va reuși publicarea volumului „*Medgidia. Studiu monografic. Fotografia ca document istoric*”, în anul 2006. Lucrarea oferă pasionaților de istorie locală posibilitatea de a cunoaște o parte a trecutului orașului, mai ales prin intermediul imaginilor.

Pentru eforturile depuse de-a lungul unei cariere de excepție și realizarea unei monografii a orașului Medgidia, va primi **titlul de cetățean de onoare al municipiului**, la data de 25 octombrie 2004.

A trecut în lumea celor dreți la 17 octombrie 2008, la venerabila vârstă de 97 de ani.

---

¹⁵⁸ Corneliu Marinescu, *op.cit.*, pp. 319-320.

COSTICĂ BUȘTIUC

(1919 - 2008)

S-a născut într-o familie e țărani din comuna Viișoara, județul Constanța, la 13 martie 1919. Urmează cursurile școlii primare din comuna natală, iar mai apoi pe cele ale Seminarului Teologic „ Sfântul Apostol Andrei” din Galați (1938) și ale Liceului Teoretic „ Gheorghe Șincai” din București (1940). În 1946 a devenit absolvent al Facultății de Teologie ortodoxă, Drept și Filologie din București, secția Limba și Literatura Română. Va lucra în învățământ, predând Limba Română, Limba Latină și Religia (după anul 1990) ¹⁵⁹. În perioada 1948-1952 a predat la Cobadin, în perioada 1952-1962, a predat la Cerchezu, în perioada 1962-1972, a predat la Negru Vodă, iar după 1972, va preda la Medgidia. Și-a desfășurat activitatea didactică până în anul 1999, fiind timp de 53 de ani în slujba educației și a tinerilor. A fost recompensat

---

¹⁵⁹ *Fotografte aflată la Biblioteca Municipală Medgidia.*

pentru activitatea deosebită pe care a desfășurat-o cu „ *Ordinul Muncii*”, clasa a III-a în anul 1967¹⁶⁰, iar în 1998, primește „ *Diploma de merit*”¹⁶¹, din partea Ministerului Educației Naționale. A fost membru al Consiliului Național Bisericesc Ortodox, în perioada 1982-1990¹⁶². A fost căsătorit cu Victoria și avut doi copii, Valeria și Adrian.

Profesor de Limba și Literatura Română, în cadrul Liceului Industrial nr.1 din Medgidia, în cadrul Liceului Industrial nr.3 din Medgidia (iar mai apoi în cadrul Liceul Teoretic „ Nicolae Bălcescu” Medgidia), s-a dovedit a fi un pasionat al condeiului. Având o pregătire temeinică, a obținut licențe în litere, teologie și drept, fiind unul din puținii intelectuali ai orașului care se puteau mândri cu acest lucru.

Mărturie a acestei pregătiri stau scrierile sale. A abordat tematici interdisciplinare în lucrări precum: *Demonologia – premisă a mântuirii*, apărută la Editura Metafora, Constanța, 1999, *Religie și știință*, Editura Metafora, Constanța, 2000, *Nechita Stănescu – poet al logosului și al Divinității*, Editura Metafora, Constanța, 2001 și *Mihai Eminescu în universalitate*, apărută la Editura Ex Ponto, Constanța, 2002. A publicat și nenumărate studii printre care *Sensul sacru al începutului*, în revista Studii Teologice, nr. 1/1990¹⁶³.

Era un bun orator, iar la sfârșitul prelegerilor sale, oferea și câte o pildă, asemenea pildelor oferite de preoți, enoriașilor, la sfârșitul slujbei credincioase. Era un om dedicat profesiei, era un perfecționist, încercând să motiveze elevii și să îi determine să gândească, să se întrebe, să discute și să interacționeze. A publicat în revistele „ *Dynamis*”, „ *Biserica Ortodoxă*”, „ *Învierea*”. „ *Solia*”, „ *Metamorfoze*” diverse eseuri pe teme religioase, filosofice și literare, precum și în cadrul revistei

---

¹⁶⁰ Prin Decretul nr. 604/24.06. 1967

¹⁶¹ Prin O.M. E.N. nr. 5/1998.

¹⁶² ****Dicționar de personalități dobrogene*, vol. III, coordonatori: Constanța Călinescu, Liliana Lazia, Editura Ex Ponto, Constanța, 2008, p.34.

¹⁶³ *Ibidem*; alte studii: *Cuvânt și poezie-preludii la o hermeneutică a poeziei moderne, Poezia modernă, Ion Barbu-matematician, poet și filosof creștin, Omul și destinul său, Modele și destin, Religie și Știință-convergențe și divergențe, Știința în căutarea lui Dumnezeu, , Religia și oamenii de știință, Religia –un tainic dialog al omului cu Dumnezeu, Conceptul de divinitate în filosofia greacă și-n iubirea creștină, Nevoia de Infinit a omului, iubirea-virtute creștină și mod de cunoaștere, Cunoașterea lui Dumnezeu în viziunea lui Dionisie Areopagitul, Metafizica conceptului cosmogonic „ Ex Nihilo” etc.*

„Permanențe”. A purtat o corespondență activă cu personalități ale culturii românești precum filologul Zoe Dumitrescu-Bușulenga și teologul Antonie Plămădeală. Bunele relații cu înalții prelați ortodocși l-au recomandat pentru poziția de delegat în Consiliul Național Bisericesc Ortodox.

În anul 2000, cu prilejul lansării volumului „Religie și știință” spunea că în această carte „Filosofia și Știința se întâlnesc cu Religia pe același drum care duce la desăvârșirea ființei umane, la realizarea destinului nostru creatural sub semnul Crucii lui Hristos”.

A acordat permanent atenție tinerilor dascăli, pe care i-a consiliat în carieră¹⁶⁴, aceștia fiindu-i recunoscători pentru sfaturile primite.

Profesorul Costică Z. Buștiuc alături de foștii săi elevi¹⁶⁵

¹⁶⁴ www.metamorfoze.wordpress.com; Despre profesorul Costică Buștiuc, prof. Constantin Miu, fostul său elev, are cuvinte laudative, numindu-l „Patriarh al Limbii și Literaturii Române în județul Constanța”. De altfel, îi va închina și o poezie numită **Recunoștință**: *Și chiar de nu mai am părinți/ De carne și de sânge,/Căci au plecat printre cei sfinți, / Iar inima-mi îi plânge,/Te am pe tine bun părinte,/ Iar eu pe veci te-oi ține minte./ În fața ta mă plec smerit,/Pentru iubirea ce-ai sădit/Cu mâini de grădinar de soi/ Și-ai dat din suflet un altoi./ Iar dacă azi sunt flamă vie/ Să știi că-ți dătez și tie.*

¹⁶⁵ Colecția Zișan Șicu; Promoția 1976 a Liceului Real-Umanist nr.2 Medgidia (Liceul “ Nicolae Bălcescu” Medgidia), la întâlnirea de 10 ani (iunie 1986).

Ca o recunoaștere a seriozității de care a dat dovadă la catedră și a preocupărilor sale intelectuale, a fost declarat de municipalitate **cetățean de onoare al orașului Medgidia**, la data de 26 octombrie 2005. A murit în septembrie 2008.

IFTIMIE ILISEI

(1926-2004)

S-a născut la 20 ianuarie 1926, în satul Văratice, comuna Dumbrăveni, din județul Suceava, urmând cursurile Școlii gimnaziale din satul natal, iar ulterior pe cele ale Liceului Industrial din Rădăuți. La finalizarea studiilor liceale, se va angaja la Brașov în cadrul Atelierelor C.F.R., iar mai apoi va deține funcția de pedagog în cadrul Liceului Industrial C.F.R. În perioada 1949-1951, va lucra în cadrul Palatului C.F.R. din București, după care va solicita transferul la Întreprinderea de Mașini

Unelte Medgidia, secția Instalații mecanice. Se căsătorește la 14 noiembrie 1953 cu Teodora Ilisei, cu care a avut doi copii.

După stabilirea sa în Medgidia, va începe și ascensiunea sa politică. Va fi numit Secretar de partid la I.M.U. Medgidia, încă din anul 1952, iar peste patru ani este recrutat șef de secție în cadrul departamentului de propagandă în cadrul Comitetului Raional de Partid. Având o carieră politică de urmat, se va înscrie și va urma cursurile Școlii Superioare de Partid, pe care le va absolvi în anul 1960. De la această dată va deține funcția de prim-secretar al Comitetului Raional Medgidia, până la 1 martie 1968, când va fi numit primar al Medgidiei.

În noua calitate de edil al orașului, Iftimie Ilisei, a reușit să sistematizeze localitatea, să înființeze cartiere noi, să realizeze un Complex sportiv (patinoar, bazin olimpic de înot, stadion), Sala sporturilor, Casa de Cultură a sindicatelor, să creeze noi locuri de muncă și să asigure un trai decent locuitorilor orașului.

A administrat treburile orașului vreme de 11 ani, până în 1979, fiind numit ulterior, președinte al Uniunii Cooperativelor Meșteșugărești, funcție pe care o va deține până la 1 martie 1990. Și în această poziție a demonstrat calitățile de bun organizator, obținând rezultate notabile.

A rămas în amintirea locuitorilor Medgidiei ca fiind un om de cuvânt, în legătură directă cu cetățenii, pentru care avea un respect deosebit. Faptele sale vor rămâne peste timp o mărturie a capacității sale organizatorice și a ideii de a lucra în folosul cetățeanului.

A fost declarat **cetățean de onoare al municipiului Medgidia**, la data de 20 iulie 2004, iar fotografia sa se află la loc de cinste în **Galeria primarilor**, în cadrul Primăriei Municipiului Medgidia.

DAN SPĂTARU

(1939-2004)

A văzut lumina zilei la 2 octombrie 1939, în comuna Aliman, din județul Constanța, în familia învățătorilor Gherghina și Aurel Spătaru. Copilăria și adolescența și-a petrecut-o la Aliman și Ion Corvin, uneori ajungând în vizită și la Medgidia. Era pasionat de cai și de fotbal. Îi plăcea sa stea alături de bunicii săi. După moartea mamei sale, pe când avea doar 12 ani, se va muta la Medgidia, fiind elev al Liceului „ Nicolae Bălcescu” , promoția 1956.

Iubea fotbalul. Va debuta la "Progresul", iar mai apoi va juca la "Știința București", pe postul de mijlocaș. Va fi admis la "Facultatea de Educație Fizică și Sport" din București, dar datorită unei accidentări va fi nevoit să abandoneze această pasiune a sa.

Se va dedica unei alte pasiuni și anume muzica. A început să cânte la "Casa Studenților", în anul 1962. A început cu muzica italiană, iar Camelia Dăscălescu a fost cea care l-a descoperit și i-a încredințat primele melodii. Ulterior, va lucra cu

Temistocle Popa, care i-a încredințat o serie de melodii devenite șlagăre. În 1966, va debuta pe scena Festivalului de muzică ușoară de la Mamaia, unde va fi foarte apreciat și aplaudat la scenă deschisă.

În anul 1972 o cunoaște pe viitoarea soție, Sida, balerină la "Teatrul Fantasio" din Constanța. S-au căsătorit în 1974 și au avut un copil, Dana. În cadrul acestei instituții va lucra în perioada 1973-1979.

Dan Spătaru a intrat în Cartea recordurilor, în 1967, în Cuba, înregistrând 16 minute și 19 secunde de aplauze¹⁶⁶.

Cântărețul Dan Spătaru¹⁶⁷

Au fost imprimate mai multe discuri cu muzica sa printre care: *Best of* (1996), *Drumurile tinereții* (2002), *Pe drumul meu* (2005), *Raza mea de soare* (2005), *In memoriam*, vol. 1 (2007), *In memoriam*, vol. 2 (2007). Cele mai îndrăgite melodii ale

---

¹⁶⁶ www.wikipedia.org

¹⁶⁷ www.click.ro

sale au fost: „Drumurile noastre”, „**Vin' la noi la Medgidia**”, „Nici o lacrimă”, „Te așteaptă un om”, „Nu m-am gândit la despărțire”, „În rândul patru”, „Trecea fanfara militară”, „Maicuța mea”, „Țărăncuță, țărăncuță”, „Cântec de tată”, „Nu-ți șade bine când plângi”, „Mi-e dor de acasă”, „Și ce dacă trece vremea”, „Oare”, „Mereu cânta o serenadă”, „Mi-a spus inima aseară” ș.a.¹⁶⁸

Dan Spătaru, interpretând magistral melodia „Vin' la noi la Medgidia”¹⁶⁹

A fost o personalitate a lumii muzicale românești, iar cântecele sale și timbrul vocii sale inconfundabile au rămas și vor rămâne în amintirea românilor. În anul 2004, va primi în cadrul „Festivalului de muzică Callatis-Mangalia”, un premiu pentru întreaga carieră desfășurată în slujba muzicii ușoare românești.

Medgidienii l-au iubit, au participat în număr mare la spectacolele sale și i-au acordat **titlul de cetățean de onoare al municipiului**, la data de 22 octombrie 2001¹⁷⁰. A murit la 8 septembrie 2004, în urma unei suferințe ce dura de doi ani.

După moartea sa, se va organiza la Medgidia, Festivalul internațional de muzică ușoară „Dan Spătaru”, în memoria marelui artist.

¹⁶⁸ www.bestmusic.ro

¹⁶⁹ www.blogspotmusic.ro

¹⁷⁰ Adrian Ilie. *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2012, pp196-197; un bust al artistului a fost dezvelit în oraș, în Parcul central, cu prilejul decernării titlului de cetățean de onoare al municipiului.

CORNELIU LEU

(1932-2015)

S-a născut la 21 iulie 1932 la Medgidia, fiind scriitor, dramaturg, regizor de film și fondatorul mai multor organizații social-culturale. Tatăl său a fost avocatul Ion C. Leu, apreciat în Medgidia pentru pledoariile sale.

A urmat cursurile Liceului "Mircea cel Bătrân" din Constanța (1946-1949), ulterior devenind student al Facultății de Filosofie din cadrul Universității București.

În perioada 1949 – 1957, participă la înființarea filialei Constanța, a Uniunii Scriitorilor, la organizarea primei Consfătuiri Naționale a Tinerilor Scriitori și la realizarea primelor emisiuni de televiziune. A debutat literar în 1949, cu poezia "Arta", în revistele "Flacăra" și "Viața Românească" și cu nuvele și povestiri în "Cuget liber" și "Pagini dobrogene". În anul 1967, înființează postul „Radiovacanța”, iar în anul 1968 începe realizarea și prezentarea pe parcursul mai multor ani a serialului TV de film de autor „Călătorii romantice”. Un an mai târziu înființa Editura Eminescu și

colecția „Romanul de dragoste”. În anul 1970 înființează Studioul de filme al televiziunii publice, începând producția primelor seriale românești și a coproducțiilor TV, iar în 1973 înființează „Casa de filme nr. 4” devenind producătorul unor filme și mari ecranizări precum: „Cantemir”, „Ioanide”, „Adevărul și Puterea”, „Mihai Viteazul”, „Actorul și sălbaticii”, „Ciprian Porumbescu”, „Țara de piatră”, „Serata”, „Casa de la miezul nopții”, „Cu mâinile curate”, „Felix și Otilia”, „Lumina palidă a durerii”, „Nea Mărin Miliardar”, „Iarba verde de-acasă”, „Alexandra și infernul”, „Scrinul negru”, „Tănase Scatiu”, „Facerea lumii”, „Agentul straniu”, „Imposibila iubire”, „Castelul din Carpați” etc.

În anul 1990, înființează „*Fundația Episcopul Grigorie Leu*”, iar în anul 1997, înființează Consfătuirea Națională a Intelectualilor de la Sate, Institutul Național de Personalism (1998), „Mișcarea pentru Progresul Satului Românesc” (1999) și Asociația Fundațiilor pentru Dezvoltare Rurală (2000). În anul 2013, înființează publicația „Creșterea limbii românești” și contribuie la promulgarea *Legii Zilei Limbii Române*. Activitatea a fost marcată și la Medgidia, alături de oficialitățile localității Căușeni, din Republica Moldova. Cu acest prilej va lansa și „*Antologia de poezie română cinstind limba română*” și filmul documentar ale manifestării legat de existența celor două state românești, vorbitoare a unei singure limbi și având aceeași cultură.

A publicat mai multe romane, reportaje, nuvele și povestiri printre care: „Asiziile și alte povestiri radiofonice” (1950), „Ochiu Dracului” (1956), „Vârsta de aur” (1958), „Nopti dobrogene” (1958), „Sângele și apa” (1959), „Cu mâinile noastre” (1961), „O familie puternică” (1962), „Viitorul al doilea” (1963), „Puterea” (1964), „Balade” (1965), „Viața particulară a lui Constant Hagiu” (1967), „Femeia cu ochi albaștri” (1970), „Dreptul la dragoste” (1968), „Puterea” ediția a II-a (1973), „Teatru” - colecția „Rampa” (1974), „Această viață sentimentală” (1976), „Femeia cu ochi albaștri”, ediția a II-a (1977), „Plângerea lui Dracula” (1977), „Patriarhii” (1979), „Teatru comentat” (1979), „Romanul unei zile mari” (1979), „Insulele” (1982),

„Simboluri” (1983), „Romanul unei zile mari” ediția a III-a (1989), „De groază și de râs” (1991), „Poetul ca o floare” (1992), „Anonimul Brâncovenesc” (1994), „Drumul spre Damasc” (1995), „Democrația locală” (1995), „Spionii birocrați” (1996), „Fiii risipitori ai Europei” (1997), „Iarna iubirii” (2001), „Amintiri din Casa Scriitorilor” (2002), „În gura leului – sau cronică politică a anilor 1992-2004” , „The Novel of a Great Day” - traducere prescurtată în limba engleză a „Romanului unei zile mari” - „Realpublishers” (2005), „Vecinul cel bun” (2008), „Biserica din eter” (2009). Înființează publicația „Creșterea limbii românești”, în anul 2013¹⁷¹.

A fost implicat activ în teatru și televiziune, fiind recompensat cu premii și distincții. Dintre acestea putem aminti: premii ale Uniunii Scriitorilor din România, premii de proza și roman, Premiul de teatru al Euroviziunii, Cavaler și Ofițer al mai multor ordine și Ordinul Meritul Cultural în grad de Mare Ofițer.

A avut o bogată activitate jurnalistică, fiind redactor al publicațiilor "Cuget liber", "Contemporanul", și "Roumanie d'aujourd'hui"¹⁷².

A făcut parte din diverse organizații, asociații, fundații și grupuri de inițiativă, printre care: membru fondator al Uniunii Scriitorilor din România (1949), membru fondator al Uniunii Ziariștilor din România (1952), membru titular al Organizației Internaționale a Ziariștilor (1965), membru titular al Institutului Internațional "Jacques Maritain" (1995) și membru fondator al Asociației Europene pentru Educație Pluralistă (1997). A deținut funcția de președinte al Mișcării pentru Progresul Satului Românesc, membru de onoare al Asociației Canadiene a Scriitorilor Români (A.C.S.R.), membru în Asociația Scriitorilor de Limbă Română din Québec (Canada), Președintele „Fundației Episcopul Grigorie Leu” și Președintele Grupului de Presă și Inițiativă Civică pentru Slujirea Limbii Române în Unitate de Simțire Națională.

Date și referințe despre activitatea sa se pot găsi în : *Dicționar de literatură română* (1979), *Dicționar cronologic de literatură română* (1979), *Dicționar de*

---

¹⁷¹ www.wikipedia.org

¹⁷² Corneliu Marinescu, *op.cit.*, p.315.

literatură română contemporană (1975), *International Directory of Philosophy and Philosophers* - B. G. Wikipedia (2000)¹⁷³.

---

¹⁷³ *Ibidem.*

Maestrul Corneliu Leu, în diverse ipostaze și imagini¹⁷⁴

Înființează în anul 2001, la 172 de ani de la apariție, noua serie a revistei "Albina". Începând cu data de 25 octombrie 2004, a devenit **cetățean de onoare al municipiului Medgidia**, ca o recunoaștere a meritelor sale și a faptului că a ținut permanent legătura cu locul său de naștere. A murit la 9 iunie 2015, la București.

---

¹⁷⁴ www.port@leu.ro

KEMAL HAŞIM KARPAT

S-a născut la 15 februarie 1925, în localitatea Turda, din județul Tulcea. Este absolvent al Seminarului musulman de la Medgidia, promoția 1942¹⁷⁵. Emigrează în Turcia și devine student la Universitatea din Istanbul, în cadrul Facultății de Drept, pe care a absolvit-o în anul 1947. Tot în cadrul acestei universități a obținut, doctoratul în Drept public și politic. În anul 1950, pleacă în S.U.A. și obține titlul de Master al Universității Washington-Seattle. În perioada 1950-1953, devine asistent universitar, iar în 1957, obține doctoratul la Universitatea din New York. Activitatea de cercetare devine din ce în ce mai intensă, iar în perioada 1960-1961, devine cercetător științific în cadrul Universității Harvard. Nu întrerupe legăturile cu Turcia și va conferenția la Colegiul "Robert" din Istanbul și la Universitatea din Ankara, în cadrul Facultății de Științe politice. A conferențiat și la Universitatea Hopkins, în cadrul Facultății Internaționale de studii avansate. Între 1968-1971, își desfășoară activitatea de

---

¹⁷⁵ ****Centenarul seminarului musulman.....*, p.17; Adrian Ilie, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2015, p. 162.

profesor în cadrul Universității din New York, iar în anul 1972 lucrează în cercetare în cadrul Centrului "Woodrow Wilson", din cadrul Universității Princeton. Din anul 1989, până în anul 1995, deține funcția de președinte al Programului de studii asupra Asiei Centrale. Din anul 1980, devine redactor al Jurnalului Internațional de studii asupra Turciei. În anul 1990, devine membru al Societății de Istorie Turcă, din Ankara și redactor al Revistei Minorității Musulmane din Londra¹⁷⁶.

S-a remarcat în domenii precum sociologia, politologia și studierea istoriei, devenind profesor la cele mai prestigioase universități din Turcia și S.U.A. În 1946, cu un an înainte de a absolvi Facultatea de Drept de la Istanbul își va lua numele de familie, Karpat, *“după Munții Carpați.....am creat Carpații din mine. Am creat Carpații mei și am devenit un fel de munte”*¹⁷⁷, mărturisește marele istoric.

Va publica *“Istoria democrației în Turcia”*, la Princeton, devenind un apreciazabil politolog, iar mai târziu consultant al președinților americani pe probleme legate de lumea turcă și arabă.

Cartea sa biografică *“Dagi Delen Irmak”* (Râul care străpunge muntele), descrie această experiență de la Casa Albă. A lucrat în universități de prestigiu precum: Wisconsin Madison University, Montan State University, New York University, Universitatea din Istanbul, Universitatea Bilkent, Princeton, Universitatea Tehnică "Orientul Mijlociu", Universitatea din Ankara, "John Hopkins" University, "Columbia" University și a lucrat consultant al O.N.U. în Consiliul economic și social¹⁷⁸.

A făcut parte din diverse asociații și societăți internaționale precum: Asociația Americană de Istorie, Asociația de Studii a Orientului Mijlociu, Asociația de Științe Politice Americane, Asociația de Studii Române și Asociația Americană de Studii în sud-estul Europei. A participat la colocvii, simpozioane, conferințe și mese rotunde la nivel internațional. Are peste o sută de studii și articole publicate în culegeri de studii

---

¹⁷⁶ ****Dicționar de personalități dobrogene.....*, vol. III, p.105.

¹⁷⁷ www.adevarul.ro

¹⁷⁸ www.wikipedia.org.

și reviste universitare de prestigiu. De-a lungul carierei a primit o serie de distincții și titluri. Putem menționa aici: medalia "*Independența*", acordată prin decret prezidențial pentru contribuția la studii românești, Medalia "*Dimitrie Cantemir*", pentru contribuția adusă în domeniul educației, conferită de Universitatea București, membru de onoare al Asociației Turce de Istorie din Ankara, Doctor Honoris Causa al Universității Naționale Ciuvașă, din Rusia, în 1994, premiul "*Hilldale*" în științe sociale acordat de Universitatea Wisconsin, S.U.A., în 1996, premiul de excelență acordat de Academia Turcă de Științe, în 1996; Doctor Honoris Causa al Universității "Ovidius" Constanța, în 1998¹⁷⁹ ș.a.

Alte lucrări care poartă semnătura marelui istoric și politolog tătar sunt: *Politica Turciei. Tranziția spre un sistem multipartid*, Universitatea Princeton, 1959; *Modernizarea politică în Japonia și Turcia*, Universitatea Princeton; *Ideile politice și sociale în Orientul Mijlociu contemporan*, New York, 1971; *Orientul Mijlociu și Africa de Nord*, Harcourt Brace, 1969; *O anchetă în fundațiile sociale ale naționalismului în statul otoman*, Princeton, 1973; *Politica externă a Turciei în tranziție*, Leiden, 1975; *Populația otomană. 1830-1914. Caracteristici demografice și sociale*, vol. I, Universitatea Wisconsin, 1985; *Turcii din Bulgaria: Istoria socio-politică a unei minorități*, Istanbul, 1990¹⁸⁰.

În relațiile cu Medgidia, marele profesor a fost întotdeauna apreciat și a existat o legătură permanentă. Kemal Karpat a iubit și iubește Medgidia, pentru că a fost format aici, în primul rând ca om. La Seminarul musulman a primit pregătirea de care avea nevoie, prin intermediul unor dascăli de excepție. Într-o discuție avută cu Domnia sa în anul 2012, când a vizitat orașul, își aducea aminte cu plăcere de profesorii de la Seminar, în special de profesorul Vasile Vasilescu, care i-a insuflat dragostea pentru studierea istoriei. La Medgidia se simte tânăr și își aduce aminte de vremea când era elev al Seminarului.

---

¹⁷⁹ ****Dicționar de personalități dobrogene.....*, vol. III, pp.105-106.

¹⁸⁰ *Ibidem*, p.106.

În clase primare

Kemal Karpaz în 1953, la New York¹⁸¹

---

¹⁸¹ www.adevarul.ro

Doctor “Honoris Causa” al Universității “Ovidius” Constanța

Kemal Karpat alături de premierul turc R.T. Erdogan (2010)

Doctor Honoris Causa al Univerității “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca¹⁸²

Ca o recunoaștere a meritelor sale, municipalitatea i-a acordat **titlul de cetățean de onoare al orașului**, la 2 septembrie 2012. Nu este aleasă întâmplător această dată. Este data la care sultanul Abdul Medgid a emis firmanul prin care se întemeia un nou oraș pe ruinele vechiului târg Karasu. Documentul a fost descoperit de marele istoric în Arhivele din Istanbul, publicând un documentat studiu despre această perioadă¹⁸³.

---

¹⁸² www.turkology.institute.ubbcluj.ro; Kemal Karpat la 90 de ani primind titlul de Doctor Honoris Causa al Universității „Babeș – Bolyai” Cluj-Napoca, la 5 mai 2015; În imagine: prof.univ. dr.Tahsin Gemil, prof.univ.dr. Kemal Karpat, rectorul Universității U.B.B. Cluj-Napoca, academician prof.univ.dr.Ion Aurel Pop și prof.univ.dr. Călin Felezeu.

¹⁸³ A se vedea Kemal Karpat, *Urbanismul otoman: Emigrația din crimeea spre Dobrogea și întemeierea orașului Medgidia (1856-1878)*, în „Tătarii în istorie și în lume”, coordonator Tahsin

TAHSIN GEMIL

Fiu la Medgidiei, s-a născut la 21 septembrie 1943, părinții săi fiind Tair și Eriane Gemil. Străbunicul său a fost Abdul Hagi Kerim, primar al Medgidiei în perioada 1878-1886. Despre acest lucru marele istoric și ambasador spunea: „ *Sunt născut în Medgidia. Străbunicul meu, Abdul Hagi Kerim a fost primarul orașului. Iubesc Medgidia. Este și va rămâne pentru mine cel mai frumos oraș din lume*”¹⁸⁴.

A reprezentat etnia tătară în Parlamentul României în perioada 1990-1996, din partea U.D.T.T.M.R., fiind un reputat istoric, turcolog și cunoscător al limbii tătare și turce. A absolvit Școala tătară din Medgidia și Liceul "Nicolae Bălcescu" din localitate. A obținut licența și mai apoi doctoratul în istorie în cadrul Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, în anul 1976. A fost ambasador al României

---

Gemil, Editura Kriterion, București, 1997, pp.210-220 ; Adriana Cupcea, Manuela Marin, Metin Omer, *Seminarul musulman din Medgidia. Documente și memorie*, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2016, pp. 13-30.

¹⁸⁴ Interviu din 15 septembrie 2015.

în Azerbaidjan (1998 - 2003) și Turkmenistan (2004 - 2008). Membru corespondent al Societății Academice de Istorie din Turcia; a obținut Premiul "Nicolae Iorga" al Academiei Române și Premiul "Radu Rosetti" al Fundației Culturale "Magazin Istoric" (1993). Inițiator al înființării U.D.T.T.M.R. după 1990 și primul președinte al acesteia. A fost membru în C.P.U.N. Activitatea sa didactică a început la Liceul Eforie Sud, Constanța, unde a fost profesor în perioada 1965-1966. Ulterior s-a dedicat activității de cercetare a istoriei naționale, în special a relațiilor Țărilor Române cu Imperiul Otoman. În perioada 1966-1977 a deținut funcția de cercetător științific, în cadrul Institutului de istorie și arheologie „A.D. Xenopol” din Iași; în perioada 1977-1984, a fost arhivist principal, în cadrul Direcției Generale a Arhivelor Statului București, iar între anii 1984-1998, a fost cercetător științific principal, în cadrul prestigiosului Institut de istorie „Nicolae Iorga” din București. În ceea ce privește activitatea didactică universitară, în perioada 1991-1995, a fost conferențiar universitar, iar în perioada 1995-2009, a deținut funcția de profesor universitar în cadrul Universității „Ovidius” Constanța. A deținut și funcții administrative precum: șef al Catedrei de istorie veche și medievală, din cadrul Universității ”Ovidius” Constanța, având și calitatea de conducător de doctorat în specializarea „Istoria relațiilor internaționale”. De asemenea, a deținut și funcția de prorector al Universității „Ovidius” Constanța, în perioada 1991-1998 și în perioada 2004-2008.

Începând cu anul 2005 este fondator și director al Centrului de Studii Eurasiatice, întemeietor și redactor șef al Revistei Române de Studii Eurasiatice, din cadrul Universității „Ovidius” Constanța.

A publicat mai multe cărți în calitate de autor unic sau de coautor, 10 volume ca editor, peste o sută de studii științifice în reviste de specialitate din țară și din străinătate, circa 60 recenzii, polemici și note bibliografice; mai mult de 100 de comunicări științifice la manifestări științifice interne și internaționale. A publicat câteva sute de articole și interviuri în ziare românești și străine și a realizat peste 200 de emisiuni radio și TV în țară și străinătate, însumând mai mult de 60 ore de emisie.

În calitate de ambasador român a elaborat aproximativ 1500 de documente diplomatice. De altfel, cariera diplomatică a venit să întregască o carieră de excepție.

Tahsin Gemil -un profesor și un diplomat de excepție

Gemil Tahsin este în prezent profesor la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca și director al Institutului de Turcologie și Studii Central - Asiatice, din cadrul aceleiași universități¹⁸⁵, pe care l-a gândit și creat.

A publicat lucrări precum: “ *Țările Române în contextul politic internațional (1621-1672)*”, în 1979; “ *Relațiile dintre Țările Române și Poarta Otomană în documentele turcești (1601-1712)*”, în 1984; “ *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI*”, în 1991 ș.a.

În calitate de coordonator a publicat mai mult volume de studii printre care: “ *Moștenirea istorică a tătarilor*”, I, Editura Lumina Tipo, București, 2010; “ *Moștenirea istorică a tătarilor*”, II, Editura Academiei Române, , București, 2012 ș.a. În onoarea sa, la împlinirea vârstei de 70 de ani a fost publicat un volum de studii de către editorii Stoica Lascu și Melek Fetislem, intitulat “*A festschrift in honor of professor Tasin Gemil on the occasion of his 70 th birthday*” și apărut la Editura Presa Universitară Clujeană, în anul 2013. Volumul a fost lansat la Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj-Napoca, la Academia Română, la Constanța și la Medgidia.

A primit **titlul de cetățean de onoare** al municipiului Medgidia, la data de 25 octombrie 1999¹⁸⁶, ca o recunoaștere a meritelor sale și a contribuției pe care o are la promovarea imaginii orașului și a comunităților tătară și turcă. Reputatul istoric este prezent la toate acțiunile importante ale comunității în care s-a născut. În anul 2009, a primit **Premiul "Mehmet Niyazi"**, iar în anul 2015, a primit și **Premiu de excelență** din partea Primăriei Municipiului Medgidia, în cadrul Galei premiilor de excelență.

---

¹⁸⁵ www.cdep.ro; www.aos.ro

¹⁸⁶ Adrian Ilie. *Medgidia. Istoria orașului...*, p. 196.

EUGEN DIJMĂRESCU

S-a născut la București, la 11 februarie 1948, dar va studia și își va petrece copilăria la Medgidia, tatăl său fiind ofițer detașat într-o unitate din oraș. Urmează studiile primare și gimnaziale în cadrul Școlii nr. 6 din Medgidia, iar pe cele liceale în cadrul Liceului "Nicole Bălcescu" din Medgidia. Din acea perioadă are amintiri foarte frumoase spunând: „ *de Medgidia mă leagă momente esențiale ale vieții mele publice și private. Căci aici, dascălii Liceului „ Nicolae Bălcescu”, mi-au dat educația școlară și pasiunea învățatului continuu... ”.*

A absolvit Academia de Studii Economice din București în anul 1971 și a obținut doctoratul în economie în anul 1978, în cadrul A.S.E. București. A urmat mai multe cursuri în țară și în străinătate, precum cele de la Salzburg (Austria), în 1973, „Brookings Institution”, din S.U.A., în 1981 și un stagiu la Universitatea de Stat din Arizona, Tempe (1985).

A publicat o serie de studii și lucrări în domeniul economiei, comerțului exterior și al relațiilor economice internaționale, în calitate de autor sau coautor. Dintre **lucrările** sale putem aminti: *Datoria externă*, București, 1977; *East-West trade: theory and evidence*, Bloomington, Indiana, 1978; *Preferințe vamale în comerțul internațional*, București, 1980; *Criza economică mondială*, București, 1986; *The political and legal framework of trade relations between the European Communities and Eastern Europe*, Dordrecht, 1989; *Prăbușirea inevitabilă a sistemului centralizat al economiei*, 2011 și **studii** precum: *La diffusione della democrazia attraverso il libero mercato* (L'Opinione, vol.14, 1990, Roma); *Romania's Economy: Nearing Its Future* (1992, Rivista Est-Ovest, no.5, ISDEE, Trieste); *De la stat la piață* (Interesul Public nr.1, 1994, București); *Globalization and Enlargement: What Future for Eastern Europe? Uniting Europe: A Dream Too Far* (Eastern European Economics, vol. 39, no.6, 2001, M.E. Sharpe, Armonk, N.Y.) etc.

A deținut mai multe funcții importante în cadrul unor instituții precum: șef de departament și Director la Institutul de Economie Mondială din București în perioada 1971-1990; profesor asociat în cadrul Academiei de Studii Economice, catedra de marketing, în perioada 1976-1981; Președinte al Comitetului guvernamental pentru asistență externă și ministru de stat al economiei și finanțelor în anul 1991, în guvernul

Petre Roman; consilier de stat al primului ministru Teodor Stolojan, din octombrie 1991 până în anul 1992 și ambasador al României la Tokyo, în perioada 1994-1999¹⁸⁷.

Din anul 2000, a deținut funcția de secretar de stat, șef al Departamentului de Afaceri Europene din cadrul Ministerului Afacerilor Externe. În anul 2001, a primit din partea M.A.E., rang de ambasador, iar în anul 2004, a devenit vice-guvernator al Băncii Naționale a României. Din anul 2009, a deținut funcția de director al Fondului de garantare a depozitelor din sistemul bancar, pe toată perioada mandatului¹⁸⁸.

A fost deputat în legislatura 1990-1992 și senator de Constanța în perioada 1992-1996, deținând și funcția de vicepreședinte al Senatului României. În ambele cazuri nu a putut exercita mandatul pentru care a fost ales, deoarece a fost numit în funcții ministeriale sau diplomatice.

A primit o serie de distincții printre care: „*Ordinul de Merit*” al Republicii Portugheze în grad de Mare Ofițer (15 martie 2000); Ordinul Național "*Serviciul credincios*" în grad de Mare Ofițer (1 decembrie 2000); Ordinul "*Meritul Industrial și Comercial*" în grad de Mare Ofițer (2 februarie 2007) și Ordinul Național "*Steaua României*" în grad de Cavaler (26 ianuarie 2010)¹⁸⁹.

Nici medgidienii nu l-au uitat pe marele economist Eugen Dijmărescu, conferindu-i **titlul de cetățean de onoare al municipiului Medgidia**, la data de 25 octombrie 1999.

---

¹⁸⁷ www.ro.wikipedia.org; C. Marinescu, *op.cit.*, p.318.

¹⁸⁸ *Ibidem.*

¹⁸⁹ *Ibidem.*

CRISTIAN TEODORESCU

S-a născut în Medgidia la 10 decembrie 1954, fiind prozator, eseist și publicist român. A urmat cursurile gimnaziale și liceale în București¹⁹⁰, iar ulterior a absolvit Facultatea de Filologie a Universității din București, în anul 1980. În perioada studenției și după absolvire a fost membru al Cenaclului de proză "Junimea", îndrumat de criticul și profesorul Ovid S. Crohmălniceanu, frecventând „Cenaclul de Luni”, coordonat de criticul și profesorul Nicolae Manolescu. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România. În prezent este redactor la ziarul *Cațavencii* și deține o rubrică permanentă în săptămânalul *România Literară*, unde este redactor.

Debutul a fost posibil în anul 1985 cu volumul de povestiri *Maestrul de lumini*, după ce fusese inclus în volumul colectiv *Desant '83* (1983). Ulterior, publică volumele: *Tainele inimei* (1988); *Faust repovestit băieților mei Petre și Matei* (1991);

---

¹⁹⁰ Copilăria și-a petrecut-o până la 5 ani, la Medgidia, iar mai apoi în vacanțe, venea în vizită la bunici (interviu din 17 octombrie 2017).

Povestiri din lumea nouă (1996); *Îngerul de la benzinărie* (2003); *Medgidia, orașul de apoi* (2009); *Șoseaua virtuții. Cartea câinelui* (2015) și *Cartea pisicii* (2017).

De-a lungul carierei a fost recompensat cu diverse premii printre care: Premiu pentru debut al Uniunii Scriitorilor din România (1985); Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România (1996); Premiul pentru Proză al Uniunii Scriitorilor din România pe anul 2009, pentru romanul *Medgidia, orașul de apoi*; Premiul Național de Proză „Ziarul de Iași” pe anul 2009, pentru romanul *Medgidia, orașul de apoi*; Premiul pentru cel mai valoros roman, în cadrul Colocviilor Romanului Românesc, Alba Iulia, 2010, pentru romanul *Medgidia, orașul de apoi*¹⁹¹.

Cărțile sale sunt foarte apreciate de cititori, iar lucrarea *Șoseaua virtuții. Cartea câinelui*, a fost unul din cele mai căutate titluri la Târgul de carte „Bookfest” din anul 2015. Această carte a fost lansată și la Medgidia, la 4 septembrie 2015, alături de lucrarea subsemnantului, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia*, în cadrul activităților culturale dedicate Zilelor Medgidiei.

Într-un interviu acordat în anul 2000, Cristian Teodorescu vorbește despre modul în care își alege un subiect pentru roman spunând că „*aproape niciodată nu știu de la bun început de ce trebuie să povestesc un anumit lucru, dar știu că trebuie să-l povestesc*”¹⁹². Referitor la plăcerea de a povesti se pare că aceasta „*vine din familie. Bunicul meu știa să povestească foarte bine. Și bunica avea talent narativ. Ea avea o viziune critică asupra ăloră despre care povestea, tot timpul era nemulțumită de ceea ce i se întâmplase. A avut și o copilărie nefericită. Rămăsese orfană de pe la vreo 12 ani și a trebuit să aibă grijă de frații mai mici. Pe urmă a fost luată în grijă de niște rubedenii. Nu și-a continuat școala, așa că biata bunică-mea a rămas cu două clase primare. Era însă o femeie foarte inteligentă, știa să citească și să scrie. Bunicul meu era mai tolerant. Era și un tip de bon viveur, pe care l-a produs perioada interbelică. Îi plăcea să fie înconjurat de lume. În Medgidia, deși era nou-venit, și-a făcut repede prieteni, iar din restaurantul Gării a reușit să facă o afacere de succes.*

---

¹⁹¹ ro.wikipedia.org

¹⁹² *Observator cultural*, 42, decembrie 2000.

*Mi-a povestit mai târziu bunica și nu prea îmi venea s-o cred. M-a dus în pivnița casei, în care erau multe lăzi prăfuite și farfurii pe care scria - Restaurantul Gării din Medgidia. Ștefan Teodorescu. Atunci am crezut-o*¹⁹³.

Despre perioada în care a fost elev la gimnaziu își aduce aminte cu nostalgie: „*la Limba Română mă descurcam bine, tot datorită faptului că mă pricepeam să povestesc. Evident, îmi plăcea istoria, dar asta și pentru că aveam un profesor foarte bun în gimnaziu*”¹⁹⁴.

Este un scriitor consacrat care participă la emisiuni de televiziune și de radio, fiind perceput drept un interlocutor „*care spune lucrurilor pe nume*”. Îi place să spună că este din Medgidia, iubește acest oraș și îl redescoperă de fiecare dată, cu nostalgie și plăcere.

---

¹⁹³ www.adevarul.ro; Bunicul său era un pasionat al fotografiei (interviu din 17 octombrie 2017).

¹⁹⁴ *Ibidem*.

GHEORGHE DUMITRAȘCU

(1939-2017)

S-a născut la 25 septembrie 1939, în comuna Nisipari, din județul Constanța, fiind fiul Mariei și al lui Dumitru Dumitrașcu. A fost căsătorit cu Lucica Dumitrașcu, având împreună doi copii: Lavinia-Dacia, dr., muzeograf principal- Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța și Decebal-Aureliu, economist- inspector, în cadrul Consiliului Județean Constanța. A urmat cursurile Școlii Generale din localitatea Nisipari (1946-1953), ale Liceului „ Nicolae Bălcescu” din Medgidia (1953-1956) și ale Facultății de Istorie a Universității București (1956-1961). În anul 1976 a obținut titlul de doctor în istorie, la Facultatea de Istorie a Universității București, cu teza *„Partidul Țărănist Radical – Grigore Iunian în istoria României 1932-1940”*.

Tânăr student al Facultății de Istorie din București

A ocupat mai multe funcții pedagogice și în cercetare precum: **cercetător științific** la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., Filiala Cluj (1961-1966); **asistent cu delegație de lector** - Institutul Pedagogic Constanța, Facultatea de Filologie (1966-1970); **lector universitar** - Secția de Istorie-Geografie a Institutului Pedagogic Constanța (1970-1974); **muzeograf principal** - șef de secție la Muzeul de Arheologie Constanța (1974-1976); **lect. univ. dr.** la Institutul Pedagogic – Institutul de Învățământ Superior Constanța (1976-1984); **profesor** la Liceul „Mircea cel Bătrân” Constanța (1984-1989); Șef Comisie de Cultură, Culte Învățământ, Presă, Artă al Consiliului Județean Constanța al Unității Naționale (ianuarie - iunie 1990); **conf. univ. dr.**, titular, dar prin cumul de funcții la Facultatea de Istorie și Drept a Universității „Ovidius” Constanța (1990-2000); **conf. univ. dr.**, respectiv **prof. univ. dr. (din anul 2000)**, prin cumul de funcții, la Facultatea de Jurnalistică a Universității „Andrei Șaguna” Constanța (1997-2000) și **prof. univ. dr.**, prin cumul de funcții, la Facultatea de Istorie și Drept a Universității „Ovidius” Constanța (2000-2010).

După evenimentele din decembrie 1989, care au dus la căderea regimului comunist, se va implica activ în viața politică a României, deținând mai multe mandate

de parlamentar. În perioada **mai 1990 – decembrie 2000**, va fi **senator** în Parlamentul României. În această instituție va avea o serie de responsabilități fiind: membru al Comisiilor de Cultură, Artă și Mass-Media precum și Învățământ și Cercetare Științifică a Senatului României; secretar al Comisiei de Cultură, Artă și Mass-Media a Senatului; vicepreședinte al Comisiei de Cultură, Artă și Mass-Media a Senatului; membru al Comisiei de Cultură, Artă și Mass-Media a Senatului; președinte al Comisiei de Învățământ și Cercetare Științifică din Senat (1993-1996); secretar al Comisiei de Învățământ și Cercetare Științifică din Senat (1997-2000); membru al Grupului Parlamentar Român din Parlamentul Colaborării Economice a Mării Negre-Comisia de Politică Externă și Regim Juridic (1993-1997); membru al Grupului Parlamentar Român pentru prietenie cu Turcia (2 ani președinte al Grupului, 4 ani vicepreședinte al acestui Grup, în perioada 1990-1996); membru al Grupului Parlamentar de prietenie cu Ungaria; membru al Grupului Parlamentar de prietenie cu Mongolia; membru al Grupului Parlamentar de prietenie cu Columbia și membru de onoare pentru înțelegerea superioară a istoriei Africii, primind Diploma Societății Româno-Africane. A contribuit la elaborarea unor legi în cadrul unor comisii parlamentare. Din noiembrie 2000 a devenit pensionar, încetându-și activitatea politică.

A fost membru al Societății de Istorie din R.S.R. (1967- 1989), fiind *președinte*, până în 1989, al Filialei din județul Constanța și membru al Academiei Oamenilor de Știință – Secția Istorie¹⁹⁵.

A primit mai multe distincții și premii printre care: Brevet. Ordinul „*Victoria Revoluției Române din decembrie 1989*” pentru fapte deosebite în lupta pentru victoria Revoluției; Brevet. Titlul de „*Luptător pentru Victoria Revoluției Române din decembrie 1989*”; Certificat de „*Luptător pentru Victoria Revoluției Române din decembrie 1989 - Remarcat prin fapte deosebite*”; Consiliul Provizoriu de Uniune Națională Constanța, „*Diploma nr. 7 din 29. 08. 1990 pentru funcțiile îndeplinite -*

---

¹⁹⁵ Date preluate din CV-ul profesorului și senatorului Gheorghe Dumitrașcu, (oferit cu amabilitate de dr. Lavinia Dumitrașcu).

Membru în Biroul Executiv al C.P.U.N. – al județului Constanța, Șef al Comisiei de cultură, artă, culte”; Premiul Revistei Europa pe anul 1992 „pentru combativitatea dovedită în Senatul României”; Diplomă de onoare a „Fundației Internaționale de caritate, reconciliere și pace <<Omnia>>”; Medalia „140 de ani de la constituirea Corpului Ponderator/ Senatul României, ca prețuire a prodigioasei activități întru <<Parlamentarism-Democrație>>”; Diploma pentru sprijinul acordat identității în promovarea etno-culturală a comunității turce, din partea U.D.T.R.; Diploma jubiliară a „Tribunei Învățămintului” pentru „devoțiunea cu care ați sprijinit învățământul românesc”; Diplomă din partea Comitetului Național Român pentru U.N.I.C.E.F. - cu prilejul Zilei învățătorului; Diplomă jubiliară a emisiunii „România Tineret” - Radiodifuziunea Română; Diploma jubiliară a „Diviziei a IX-a Infanterie Mărășești”; Diploma de Merit a Fundației „Alba Iulia” 1918 pentru Unitatea și Reîntregirea României și aniversarea revistei „Daco- România”; „Diplomă de onoare pentru întreaga operă culturală dedicată Dobrogei” acordată de Centrul Cultural Județean „Theodor Burada” Constanța; Diplomă de excelență pentru „devotamentul cu care ați slujit școala constănțeană și pentru rezultatele deosebite obținute în formarea și educarea tinerei generații”, oferit de Primăria Constanța; Diplomă jubiliară și Brevet pentru Medalia jubiliară a Liceului „Mircea cel Bătrân” Constanța; Diploma de excelență și jubiliară a Școlii Cernavoda, fondată de Dimitrie Chirescu; Diplomă de excelență acordată de Primăria Cernavodă „pentru întreaga activitate didactică și pedagogică”; Diploma de onoare a Universității „Ovidius” Constanța 1990-2000; Diploma de membru fondator al Facultății de Medicină și Farmacie Constanța; Diploma de onoare a Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”; Diploma de onoare a Ligii studenților Institutului de Marină Civilă Constanța; Diploma de excelență - 40 de ani de învățământ superior istoric la Constanța, oferită de Universitatea „Ovidius” Constanța - 15 decembrie 2007; Diploma „Liber Gratus” a Bibliotecii Județene Constanța și Titlul de onoare al Uniunii Artiștilor Plastici Constanța.

A făcut parte din colegiile redacționale ale unor ziare și periodice: „Farul”, „Constanța” (1990-1991); „Parlamentul”, editat de Parlamentul României (1997-1998); „Talk Show” - „săptămânal național de informații, opinii și atitudini”, Urziceni (1998-1999); „Flacăra lui Păunescu” (2002-2017); „Preda’s Internațional” (2005) și „Analele Dobrogei”¹⁹⁶.

A publicat 13 lucrări de istorie printre care: *Localități, biserici și mănăstiri românești în Dobrogea până la 1878* (în 1996); *Locul Partidului Țărănist-Radical-Grigore Iunian în istoria României (1932-1940)*, (în 2000); *Gândire și acțiune politică românească în crearea Statelor Unite ale Europei: de la Mica Antantă la Uniunea Europeană* (în 2011); *Revoluție și Destine. Evenimente din Constanța în documente, memorii și comentarii (17 decembrie 1989 - 15 mai 1990)/în lumina unei arhive personale* (în 2012); 4 lucrări de mentalități, jurnal și literatură; 3 manuale universitare/cursuri; 4 prefețe la monografiile istorice și 5 prefețe la cărți de literatură; 129 de studii în diverse volume și peste 800 de articole în „Flacăra lui Adrian Păunescu”.

---

¹⁹⁶ *Ibidem.*

De asemenea, numele său este menționat în nenumărate articole, studii, intervenții, luări de poziție, interviuri ș.a. A rămas în amintirea oamenilor prin intervențiile din Parlament și prin stilul său oratoric aparte.

A primit *titlul de Cetățean de onoare al comunei Castelu, sat Nisipari, județul Constanța* și *titlul de Cetățean de onoare al comunei Maia, județul Ialomița*. O stradă din municipiul Constanța îi va purta numele.

La Medgidia a primit educație, a legat prietenii, a început să iubească istoria, datorită marelui profesor de la Liceul „Nicolae Bălcescu”, Constantin Olteanu, pe care îl considera „izvorul carierei sale și factorul decisiv” în devenirea sa. În amintirea sa au rămas vorbele cu tâlc ale acestuia, patriotismul de care dădea dovadă, Școala de parașutiști de la Medgidia și orchestra de mandoline a liceului¹⁹⁷.

Întâlnirea de la Medgidia, la 60 de ani de la absolvirea liceului (2016)¹⁹⁸

---

¹⁹⁷ Lavinia Dumitrașcu, *Constantin Olteanu, profesor, căpitan, luptător pe frontul de apus și de răsărit*, în „Permanențele istoriei. Profesorului Corneliu-Mihail Lungu la 70 de ani”, coordonator Sorin Liviu Damean, Editura Cetatea de scaun, Târgoviște, 2013, pp. 873-875; Elevii de clasa a IX-a și a X-a, au obținut brevete de parașutiști de diferite grade; a se vedea și Gheorghe Dumitrașcu, Medgidia-capitală a parașutismului sportiv în 1952-1956 (I-II), în „Litoral”, Constanța, nr. 1510, 15 august, p.3 ; Idem, *Elevi parașutiști ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Medgidia*, în loc.cit., 1533, 12 septembrie, 1985, pp. 1-3.

¹⁹⁸ *Fotografii din Colecția Gheorghe Dumitrașcu.*

La Medgidia, revenea cu plăcere pentru a revedea foștii colegi de clasă și pentru a depăna amintiri frumoase. La Medgidia, retrăia momentele tinereții. A rămas recunoscător Medgidiei, pentru educația primită, care l-a ajutat să dezvolte o carieră didactică și politică complexă și prodigioasă. A murit la 17 ianuarie 2017, fiind regretat de apropiați, de foștii studenți și de oamenii care l-au cunoscut și apreciat.

VIRGIL COMAN

(1973 -2016)

Născut la Medgidia la 24 decembrie 1973, a absolvit Școala Generală nr. 7 din localitate, Grupul Școlar Industrial Materiale de Construcții din Medgidia (în prezent Liceul Tehnologic "Dragomir Hurmuzescu" Medgidia) și Facultatea de Istorie a Universității „ Ovidius” din Constanța (1993-1997). După terminarea facultății a devenit profesor titular în cadrul Catedrei de istorie la Grupul Școlar „ Ioan N.

Roman” din Constanța (1997-2003). A deținut funcția de șef de catedră, până în anul 2003. A fost și absolvent al cursurilor de studii aprofundate în profilul Istorie, specializarea *Istoria și civilizația zonei Mării Negre, de la modernitate la contemporaneitate*, în cadrul Universității „Ovidius” din Constanța, promoția 1998.

Ulterior, va deveni director și mai apoi șef de serviciu al Serviciului Județean al Arhivelor Naționale Constanța, unde a dat dovadă de calități excepționale atât în calitate de manager cât și în calitate de cercetător. A scos la lumină importante documente și a realizat o serie de lucrări de specialitate în calitate de coordonator al unor volume de studii și în calitate de autor al unor studii și articole de istorie și arhivistică.

Virgil Coman a obținut titlul de doctor în Științe Umaniste, domeniul Istorie, susținând teza de doctorat cu titlul „*Din istoria românilor sud-dunăreni în prima jumătate a secolului al XX-lea. Meglenoromânii*”, avându-l conducător de doctorat pe prof. univ. dr. Ion Agrigoroaiei.

Din anul 2003, ocupă funcția de șef al Serviciului Județean Constanța al Arhivelor Naționale până la decesul sau din data de 5 august 2016.

Virgil Coman este autor și coautor al unor albume și volume de documente, a organizat și a participat la sesiuni de comunicări științifice naționale și internaționale din domeniul istoriei, materializate prin publicarea unor studii și articole în culegeri de studii și reviste de specialitate din țară și de peste hotare. A publicat numeroase interviuri, articole, intervenții în presa locală și centrală în edițiile print și online. Este autorul lucrării *Aromânii și meglenoromânii din Banat (1945-1951). Demografie, societate, izvoare*, apărută în anul 2016, după moartea sa. Este coautor și coordonator pentru 19 volume de studii, cărți și a peste 100 de studii și articole publicate în diverse culegeri de studii, periodice, ziare etc. A fost realizator și moderator al emisiunii „*Călător printre dosarele vremii*”, difuzată la Litoral TV, unde reușea să puncteze momente importante ale istoriei naționale și a celei locale, cu invitați de marcă.

A trecut în neființă la numai 42 de ani lăsând în urmă lucrări și volume de studii remarcabile. Pentru strădaniile sale și seriozitatea de care a dat dovadă, a primit **post-mortem titlul de cetățean de onoare al județului Constanța, titlul de cetățean de onoare al municipiului Constanța**, iar o stradă din municipiul Constanța îi poartă numele. În anul 2017, a fost inaugurată **Galeria de artă "Virgil Coman"**, la Constanța, în pasajul Tomis.

A fost un produs la școlii din Medgidia¹⁹⁹, pe care a iubit-o întotdeauna și pe care o vizita ori de câte ori avea ocazia. Va rămâne în amintirea noastră ca fiind un om de cuvânt, un om cu care te puteai consulta și de la care primeai sfaturi constructive.

BARDU NISTOR

S-a născut la data de 15 ianuarie 1950, în satul Nisipari, comuna Castelu, din județul Constanța. A urmat școala primară și gimnazială din satul natal, studiile liceale la Liceul “ Nicolae Bălcescu” din Medgidia (1965-1969), iar studiile superioare

---

¹⁹⁹ *Fotografii din arhiva familiei Coman și Colecția Adrian Ilie.*

la Iași, în cadrul Facultății de Filologie, din cadrul Universității “ Alexandru Ioan Cuza” (1969-1973)²⁰⁰, specializarea româna-engleză. Va primi la absolvire *Recomandarea pentru cercetare sau învățământ superior*.

A fost profesor, bibliotecar și inspector cultural. A avut o activitate publicistică în reviste și ziare. A coordonat în calitate de redactor, revista “ Dynamis” (1992-1993).

În perioada 1973-1978, a fost profesor de Limba Română și Limba Engleză la Liceul de Cultură Generală din Babadag, județul Tulcea, prin repartiție guvernamentală; între 1978-1985, bibliotecar la Biblioteca Județeană din Constanța, în compartimentul „Cercetare și informare bibliografică”; între 1985-1989, Inspector cu probleme de biblioteci și librării în cadrul fostului Comitet Județean de Cultură Constanța; între 1990-1991, profesor de Limba Română și de Limba franceză la Școala cu clasele I-VIII din satul natal Nisipari; între anii 1991-1997, profesor de Limba Română la Liceul de Telecomunicații din Constanța; între 1995-1997, a devenit colaborator al Universității „Ovidius” Constanța, în cadrul specializării Limba Română - Limbi balcanice. Din anul 1998, a devenit lector universitar la Facultatea de Litere a Universității „Ovidius” Constanța, în cadrul catedrelor de Limba Română și Limbi clasice, Limbi balcanice și Limbi slave și în cadrul catedrei de Limba română (filologie română, filosofie și jurnalism).

---

²⁰⁰ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, p.349.

În anul 2002, a obținut titlul de Doctor în Filologie la Universitatea din București, cu lucrarea intitulată „*Limba scrierilor aromânești de la sfârșitul secolului al XVIII-lea (Cavalioti, Daniil, Ucuta)*”. Este un poliglot, cunoscător al limbilor engleză, franceză, spaniolă și italiană. În prezent este profesor de Filologie română și Filosofie la Facultatea de Litere din cadrul Universității „Ovidius” Constanța. A deținut funcția de membru al biroului Catedrei de Filologie Română și Filologie Clasică, membru în Consiliul profesoral al Facultății de Litere (din 2004) și secretar al Comisiei tehnice de admitere pe facultate în 2004-2005.

Este autorul mai multor **cursuri** printre care: *Lingvistică balcanică; Interferențe culturale și lingvistice în Balcani; Cultură și civilizație balcanică; Dialectul aromân, evoluție, structură; Stilistica funcțională a limbii române; Lexicologie; Limba română contemporană (Morfologia, Sintaxa, Pragmatica, Semantica); Istoria limbii române; Limba română în presa actuală; Folclor dacoromânesc și aromânesc* (la Colegiul de Institutori); *Istoria presei românești; Presa românească postdecembristă*, dar și al unor **seminarii**: *Lingvistică balcanică; Dialectul aromân; Lexicologie; Stilistică; Istoria presei; Probleme de limbă română în presă.*

Printre domeniile de cercetare amintim: *Limba română contemporană; Istoria limbii române; Dialectologie română sud-dunareană; Balcanologie; Literatură română; Învățămint și cultură în Dobrogea*, precum și cercetări de teren, prilej cu care a întreprins călătorii de studii și anchete dialectale la aromânii din România, din Albania, Macedonia, Grecia și Bulgaria (2003-2005), precum și la meglenoromânii din România (Dobrogea). Este autorul mai multor proiecte care au avut în vedere editarea în anul 2008 a volumului *Stiluri și limbaje în limba română actuală*; continuarea cercetărilor și anchetelor dialectale în Albania în vederea elaborării lucrării monografice "**Aromânii moscopoleni**" al căror grai este cel mai apropiat de dacoromână; realizarea în colectiv a "**Arhivei dialectale a Dobrogei**", din perspectiva contactului lingvistic între graiuri, dialecte, limbi care se vorbesc în

Dobrogea de azi și editarea manuscrisului aromânesc "*Codex Dimonie*". A obținut o bursă de studii în anul 2008, "*Copy Ro*", pentru documentare și realizare a micromonografiei „*Un sat (a)românesc (rămănesc) din munții Albaniei*”.

Profesorul Nistor Bardu este autorul a numeroase studii și articole care au ca tematică Istoria Limbii Române, dialectologia română sud-dunăreană, balcanologia, literatura română și Limba Română contemporană. Este una dintre vocile cele mai respectate și avizate în domeniul Istoriei limbii și Dialectologiei²⁰¹.

TITUS CORLĂȚEAN

S-a născut la 11 ianuarie 1968 la Medgidia, a urmat cursurile Școlii Generale nr. 1 Medgidia (în prezent Școala Gimnazială "Constantin Brâncuși" Medgidia) și ale

---

²⁰¹ <http://aromaniul.ro>

Liceului Industrial nr. 3 Medgidia (în prezent Liceul Teoretic "Nicolae Bălcescu" Medgidia). Este fiul profesoarei de Limba Română, Floarea Corlăţean, ce a predat la Şcoala Gimnazială "Constantin Brâncuşi" Medgidia. Jurist şi politician român, vicepreşedinte al Partidului Social Democrat. În perioada 2012- 2014 a fost ministrul Afacerilor Externe în guvernele Ponta II şi III, după ce anterior fusese ministrul Justiţiei în guvernul Ponta I.

Este licenţiat în drept al Universităţii Bucureşti din anul 1994 şi a obţinut diplomă de studii aprofundate în drept internaţional şi relaţii internaţionale, în cadrul Universităţii Bucureşti, în anul 1995. A obţinut un atestat după parcurgerea unui curs de perfecţionare în domeniul diplomaţiei şi relaţiilor internaţionale, la Institutul Internaţional de Administraţie Publică (Paris, 1995). A devenit doctorand în drept în cadrul Universităţii Bucureşti, din octombrie 2001 şi este absolvent al Colegiului Naţional de Apărare, din iunie 2005.

Titlul de doctor în drept, a fost obţinut în anul 2010, în cadrul Universităţii Bucureşti. A devenit diplomat în cadrul Ministerului Afacerilor Externe (septembrie 1994 - octombrie 2001); consilier personal al primului ministru pe probleme de politică externă (octombrie 2001 - iunie 2003); secretar de stat pentru Românii de Pretutindeni în cancelaria Primului Ministru (iulie 2003 - decembrie 2004).

A fost deputat în Parlamentul României (decembrie 2004 - decembrie 2007); secretar al Comisiei de politică externă (ianuarie 2005 - decembrie 2007); membru al Comisiei de integrare europeană (ianuarie 2005 - decembrie 2007); preşedinte al Subcomisiei pentru românii de pretutindeni (martie 2006 - decembrie 2007); membru al Parlamentului European cu titlul de observator (septembrie 2005 - decembrie 2006); membru plin (ales) al Parlamentului European (decembrie 2007 - decembrie 2008), prim-vicepreşedinte al Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European (decembrie 2007 - decembrie 2008), membru al Comisiei pentru relaţiile U.E. cu Republica Moldova a Parlamentului European (decembrie 2007 - decembrie 2008).

A obținut un mandat de senator în Parlamentul României (decembrie 2008), devenind președinte al Comisiei pentru politică externă a Senatului (decembrie 2008 - mai 2012). În anul 2012, a fost numit ministrul Afacerilor Externe.

Totodată, a desfășurat și o intensă activitate de cercetare și a predat în învățământul superior, fiind asistent de cercetare, în cadrul Institutului Român de Studii Internaționale – I.R.S.I. (1993 - 1994); asistent colaborator la catedra drept public (drept internațional public) – Universitatea București (1994 - 1995); lector universitar la Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Facultatea de Științe Politice, disciplina „Drepturile Omului” și la Universitatea „Nicolae Titulescu”, Facultatea de Științe Sociale și Administrative, disciplina „Drept Internațional Public” (2010); director al Institutului Internațional pentru Drepturile Omului, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” (2011 - mai 2012); avocat în Baroul București.

Din punct de vedere politic a avut o serie de responsabilități, după intrarea sa în Partidul Social Democrat (P.S.D.), în anul 2001. A fost secretar internațional al Tineretului Social Democrat (T.S.D.), în perioada iulie 2002 - iulie 2003; secretar executiv al P.S.D. pentru relații internaționale bilaterale (iulie 2003 - aprilie 2004); purtător de cuvânt al P.S.D. (aprilie 2004 - mai 2005); membru al Biroului Coordonator al P.S.D. (aprilie 2004 - aprilie 2005); vicepreședinte al P.S.D. (aprilie 2005 - decembrie 2006); secretar general al P.S.D. (decembrie 2006 - decembrie 2008); președintele Departamentului P.S.D. pentru relații externe (februarie 2009 - februarie 2010), vicepreședinte P.S.D. (din februarie 2010).

Din punct de vedere profesional a făcut parte din diverse organizații juridice, fiind membru al Asociației Europene a Studenților Juriști – E.L.S.A. (1992 - 1994); membru al Asociației Române de Drept Internațional (A.D.I.R.I.) (din 1993) și vicepreședinte al secțiunii "Drept Internațional" a A.D.I.R.I. (din 2003); membru al Fundației Europene Titulescu (din 2002); membru al Asociației de Drept Internațional (I.L.A.), secția română (din 2002).

La data de 7 mai 2012, a fost numit ministrul Justiției, în Guvernul Victor Ponta.

În august 2012, a fost numit ministru al Afacerilor Externe în Guvernul Victor Ponta, demisionând la 10 noiembrie 2014.

A publicat o serie de studii printre care: *"Succesiunea statelor în dreptul internațional public"* - Institutul Român pentru Studii Internaționale - 1994; *"Manualul diplomatic"* – M.A.E. / I.R.S.I. – colaborator, 1996; *"Consiliul Europei - premiză și mecanism complementar pentru demersul României de integrare în U.E."* - revista Institutului Român pentru Drepturile Omului – I.R.D.O. - nr. 4/2001; *"Importanța executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului"* - Curierul judiciar - august 2002.

Alături de președintele Parlamentului European, Martin Schultz

**Alături de președintele american Barack Obama și de soția acestuia,
la Casa Albă, Washington**

A fost direct implicat în discuțiile diplomatice privind eliminarea vizelor pentru românii care călătoresc în Uniunea Europeană, în negocierile politico-diplomatice pentru aderarea la N.A.T.O. și la Uniunea Europeană și a inițiat o lege privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, adoptată de Parlament în noiembrie 2007.

În decembrie 2014, devine președintele Comisiei Speciale Comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru aderarea României la *Spațiul Schengen*, iar de la 20 decembrie 2016, este senator al României în circumscripția Dâmbovița²⁰².

A primit **titlul de cetățean de onoare al municipiului Medgidia**, la data de 2 septembrie 2012²⁰³. A participat la manifestările dedicate Zilelor orașului în 2012, prilej cu care afirma că la Medgidia există „*un model de conviețuire deosebită în acest mozaic de etnii. Dobrogea și Medgidia sunt niște exemple extraordinare pe care eu le dau în relațiile externe*”.

CONSTANTIN PAPADOPOL

S-a născut la Medgidia, la 21 mai 1952, urmând cursurile gimnaziale în localitate, urmate de cele liceale la Liceul „Nicolae Bălcescu” Medgidia, pe care

---

²⁰² www.ro.wikipedia.org; <http://www.tituscorlatean.ro>

²⁰³ Adrian Ilie, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent...*, p. 196; p.198.

le-a absolvit în 1971. A participat la diverse cercuri organizate de Casa de cultură din oraș. La liceu a înființat formația de chitare electrice și a corespondat cu membrii formației britanice „Beatles”. În cadrul revistei liceului a publicat o serie de poezii. Își aduce aminte de *"seriozitatea dirigintei pe care a avut-o, în persoana d-nei Salim"*. A fost coleg cu Mircea Pintilie, viitor primar al orașului. După absolvirea liceului a lucrat la Fabrica de ciment din Medgidia și la un atelier de sticlărie în Constanța. Aici a experimentat pictura pe sticlă cu aur coloidal. Se va ambiționa și va fi admis la Institutul de arte plastice „ Nicolae Grigorescu” din București, pe cele patru locuri scoase la concurs²⁰⁴.

Este absolvent al Institutului de arte plastice, la clasa profesorului Costel Badea, în anul 1978. Din anul 1990, este membru al Uniunii artiștilor plastici din România. Este profesor de pictură și a fost director al Școlii de arte din Constanța (1990 -2006)²⁰⁵. A început să lucreze ceramică la Medgidia, fiind fascinat inițial de dibăcia unei femei care lipea casa în care locuia și de urmele lăsate de degetele acesteia. Este ceramist, pictor, visual artist. Toată lumea îl cunoaște sub numele de „Papi”. Chiar și revistele de specialitate din străinătate îl prezintă cu acest nume. Lucrează în atelierul său de la Uniunea artiștilor plastici diin Constanța, pe care-l consideră o „ adevărată biserică personală”. A fost dascăl pentru mulți tineri artiști, pe care i-a îndrumat la începutul carierei²⁰⁶.

A colaborat cu primarul Medgidiei, Iftimie Ilisei, în privința anumitor aspecte ale construcției stadionului municipal și a realizat un mozaic la intrarea în localitate. Primarul, dorea să realizeze primul stadion din țară acoperit, dar nu a reușit acest lucru din lipsa fondurilor și a reticenței unor lideri județeni ai partidului²⁰⁷.

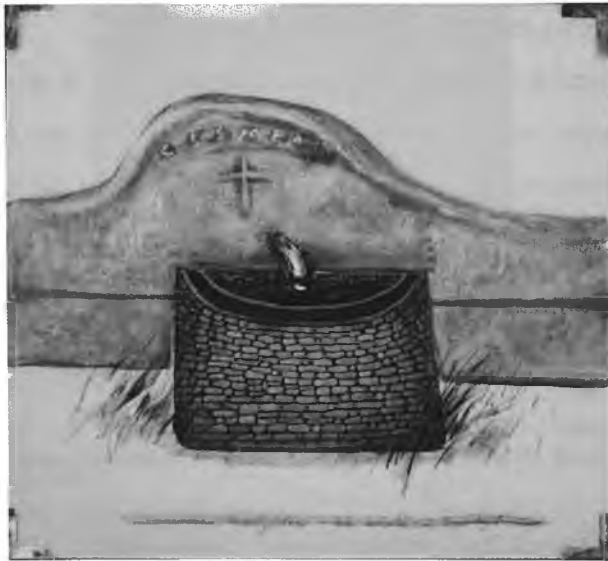
---

²⁰⁴ *Interviu din 17 octombrie 2017.*

²⁰⁵ www.cjc.ro; *Caiet de obligații pentru Centrul cultural al Județului Constanța "Teodor I. Burada"*, p.9.

²⁰⁶ www.adevarul.ro (28 iulie2010).

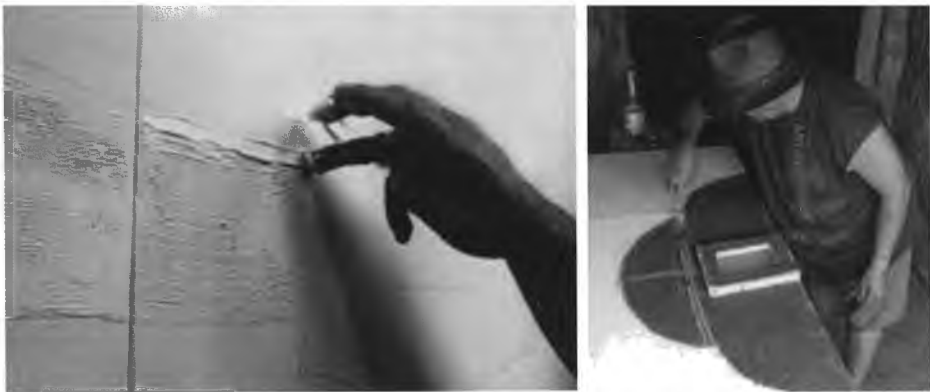
²⁰⁷ *Interviu din 17 octombrie 2017.*

Lucrări ale artistului Constantin Papadopol²⁰⁸

²⁰⁸ <http://constantinpapadopol.blogspot.ro>; www.papadopol.blogspot.ro.

Artistul, la lucru

Realizează personal, la Tulcea, Medgidia și Constanța, secții de ceramică, calificând personal care să lucreze la cuptoarele de ars lut (1978-1983). Inițiază și

organizează taberele de creație plastică „Capidava”, „Păcuiul lui Soare”, „Dunăreni”, „Carsium”. A expus prima dată la Tulcea, în anul 1978. A expus în țară, în expoziții personale (Mamaia -1988, Vama Veche – 2011, Constanța - 2012), în expoziții colective (2010, 2011 și 2012 – în cadrul Salonului Național de ceramică „ Costel Badea”) și în străinătate (în fosta Uniune Sovietică în 1984, Franța în 1990 și 1999, Germania în 1990, Japonia în 1992 și 1998, Turcia în 2008, Canada în 2012, Bulgaria în 2013 și în 2014, Italia în 2014). A realizat decorațiuni ale Teatrului dramatic din Constanța, ale Teatrului de vară din stațiunea Mamaia, ale Muzeului de istorie și arheologie din Mangalia și ale Acvariului din Constanța. Participă la Simpozionul internațional de ceramică „Hamangia” organizat la Constanța și la Concursul de ceramică "MINO" din Japonia (la cea de-a treia ediție). A fost recompensat cu premiul „ *Marcel Hovri*”, în cadrul salonului „ Arta culorilor”, Thionville, Franța, în 1990, precum și cu alte premii la concursurile la care a participat. Lucrările sale se găsesc în colecții private sau ale muzeelor de artă din Medgidia, Constanța și Tulcea, precum și în sediul Primăriei Municipiului Medgidia. Participă la Tabăra internațională de pictură de la Medgidia²⁰⁹, organizată anual din 2009 până în prezent²¹⁰.

A organizat un vernisaj intitulat "*Iarna unui cactus*", la 21 februarie 2012, care s-a bucurat de aprecierea publicului și a criticilor²¹¹. „*Mijlocitor al primarului Medgidiei anilor 1970-1980 – Iftimie Ilisei, Constantin Papadopol a fost, în acest sens, releul dintre acesta și profesorii Institutului de Arte din București - Costin Ioanid, Simona Vasiliu-Chintilă și Vasile Celmare - pentru realizarea unor lucrări de artă monumentală la Medgidia. Cum era firesc, el a fost și martor al apariției și evoluției taberei naționale de ceramică - la Medgidia - ale cărei simpozioane anuale (derulate în nouă ediții succesive) reuneau nume prestigioase ale genului, începând cu anul*

---

²⁰⁹ Aurelia Lăpușan, Ștefan Lăpușan, *op.cit.*, pp.354-355; Este trecut în lucrarea *Personalități ale României. Dicționar ilustrat*, (10 volume).

²¹⁰ *Interviu acordat autorului în 17 octombrie 2017.*

²¹¹ www.cugetliber.ro (21 februarie 2012)

1970. Urmare a acestor demersuri, Medgidia căpătase aspectul unui oraș cultural. Artist polivalent, Constantin Papadopol practică cu succes ceramica, pictura și uneori arta monumentală. Figurative sau nu, dar mai ales aluzive, menite să decoreze spații, putând fi așezate pe sol sau adosate unui plan vertical, lucrările sale de ceramica se încadrează locului dat cu simplitate și naturalețe, intrând în dialog cu mediul ambiant”, așa cu aprecia criticul de artă Florica Cruțeru într-un material intitulat “Artele la malul mării”.

Se poate spune despre el că este artistul care a învățat artă de la natură, îndreptându-și atenția către imaginativ și solar în forme plastice. Este legat de Medgidia sufletește și participă la toate evenimentele artistice care se organizează aici.

ION FAITER

Născut la 15 martie 1936, în localitatea Remus Opreanu, integrată administrativ Medgidiei, a urmat cursurile liceale la Liceul „Nicolae Bălcescu”

Medgidia în perioada (1950-1953), avându-l diriginte pe profesorul de istorie Constantin Olteanu²¹².

A urmat Facultatea de Filologie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, pe care a absolvit-o în anul 1963. A fost învățător, profesor, documentarist, inspector în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Constanța, bibliograf principal; director al Bibliotecii Județene „Ioan N. Roman” din Constanța, în perioada 1970-1971. A fost profesor la Liceul „Mircea cel Bătrân” din Constanța. Debutază, cu versuri, în revista „Tomis”, în anul 1966 și are un prim editorial în anul 1969.

Pe lângă activitatea didactică este prezent în reviste din țară și din străinătate, în volume colective, antologii poetice sau de folclor, în lucrări științifice de istoria presei, etnografie și folclor, biblioteconomie, lexicografie, proză și eseuri. A scris mai multe lucrări printre care: „*Biblioteca Municipală Constanța*” (coautor) – 1969; „*Reviste Dobrogene. Arhiva Dobrogei. Analele Dobrogei*” (coautor) – 1971; „*Cântece la Marea Neagră*”. Antologie de folclor dobrogean (coautor) – 1979; „*Dimensiunile unor vocații*”. Biobibliografie (coautor) – 1979; „*Prin constelații dobrogene*”. Proză (coautor) – 1979; „*Trecător prin târguri și iarmaroace*”. Pagini de călătorie – 1982; „*Desene*”. Versuri – 1983, drept urmare a câștigării Concursului Editurii Albatros, 1980-1981; „*Popas în dimineți albastre*”. Eseuri (coautor) – 1985; „*Poem lângă mare*”. Versuri – 1988; „*Sequoia giganta*”. Versuri – 1992; „*Liceul «Mircea cel Bătrân». 1896-1996*”. Monografie – 1996; „*Cad piersicile*”. Versuri – 2002; „*Oxigen pentru alfabet*”. Eseuri – 2002; „*Bonsai*”. Poezie și proză în stil nipon – 2003; „*Mitul Marelui Drum*”. Studii și culegeri de folclor – 2003; „*Colegiul Național «Mircea cel Bătrân». 1896-2003*”. Monografie – 2004; „*Dicționar de personalități dobrogene*” (coautor), vol. 1-3 – 2004, 2005, 2008; „*Simfonie pentru elevi și profesori*”, Proză – 2005; „*Grădina Linwood*”. Poezie – 2007; „*Valea cu dropii*” / „*The Valley With Bustards*”, Poezie și proză în stil nipon – 2008;

---

²¹² Lavinia Dumitrașcu, *Constantin Olteanu...*, p.874.

„Dobrogea – izvor de spiritualitate”. Eseu – 2008; „Remus Opreanu. Povestea unui sat dobrogean”. Monografie – 2009; „Poarta zeilor”. Poeme – 2010; „ Manuscrise în colecții constănțene” – 2011 ș.a.

A fost premiat și a primit distincții: „Medalie și Diplomă Jubiliară – Centenarul Liceului «Mircea cel Bătrân»” (1996); „Who’s who in the Balkans”, Athens. Greece (1997); „2000 Millenium Medal of Honor”. American Biographical Institute. Inc. Raleigh, North Carolina, U.S.A. (1998); „Premiul special al juriului” – Monografia Colegiului Național «Mircea cel Bătrân», la Salonul Internațional de Carte Constanța (2004); „Excellence Award” – Lumina Publishing House in recognition of „Monografia Colegiului Național «Mircea cel Bătrân»”, Stanford, Connecticut. U.S.A. (2005); Premiul pentru lucrări de referință al Editurii Ex Ponto – Constanța (2005); Premiul de Excelență pe anul 2005 – U.S.R. Filiala „Dobrogea” pentru întreaga activitatea literară – Constanța (2006); Diplomă la Concursul Internațional de Haiku, București (2007); Diplomă la cea de a XV-a ediție a Colocviului Național de Lirică Japoneză de la Constanța – septembrie 2008; Nominalizare la „Ziua Recunoștinței” constănțenilor – 30 noiembrie 2008 – Secția Literatură; Diploma de Excelență pentru merite deosebite în obținerea titlului de „Cel mai bun liceu din România – Colegiul

Național «Mircea cel Bătrân»” – 2010; Premiul pentru poezie al Uniunii Scriitorilor din România, filiala Dobrogea, pe anul 2010, pentru volumul „Poarta zeilor” (Editura Mar, Constanța, 2010). Colegiul Național «Mircea cel Bătrân» Constanța i-a acordat Diploma de Excelență pentru opera dedicată promovării istoriei și tradiției Colegiului Național «Mircea cel Bătrân» Constanța. La Medgidia se instituie, Premiul de Poezie – „Ion Faiter”, de Revista „Metamorfoze”, în perioada 2006-2012.

Este membru în diverse asociații, printre care: Asociația Folcloriștilor din România (1988); Societatea de Haiku din Constanța (1991); Asociația Ziariștilor din România (1992); Uniunea Scriitorilor din România (1995)²¹³.

A rămas aproape de Remus Opreanu și de Medgidia, locul nașterii și al formării sale.

---

²¹³ <http://usr-dobrogea.ro/>; www.ro.wikipedia.org.

CONCLUZII

- Medgidia a avut oameni de valoare în perioada modernă și contemporană.
- Oamenii de valoare s-au remarcat în domenii diverse: politică, educație, economie, cultură, artă.
- Medgidia a avut oameni curajoși care și-au dat viața pentru țara lor.
- Oamenii de valoare s-au format la școlile și liceele din oraș.
- Au dus peste hotare cunoștințele lor, cultura lor și imaginea orașului de unde au plecat.
- Anumite personalități au primit titlul de cetățean de onoare al orașului.
- Au devenit miniștri, ambasadori, senatori, deputați sau primari.
- Activitatea științifică a unora dintre cei nominalizați este de excepție și reprezintă o carte de vizită pentru aceștia, dar și pentru oraș, care se poate mândri cu asemenea valori.
- A avea repere după care să te poți ghida, reprezintă o oportunitate și o șansă la dezvoltare.
- Aceste personalități pot reprezenta un „model” pentru tânăra generație.

POSTFAȚĂ

Arătam în urmă cu cinci ani, în calitate de referent științific (alături de profesorul Petre Purcărea – pe vremea aceea inspector pentru disciplina Istorie la Inspectoratul Școlar Județean Constanța – și regretatul arhivist Virgil Coman, fiu al Medgidiei și el, chemat la Domnul mult prea devreme, anul trecut, la numai 43 de ani) al monografiei *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent* (274 pp.), că, „Parcurgând paginile lucrării, potențialului cititor i se înfățișează o imagine credibilă, totodată agreabilă prin naturalețea stilistică a expunerii narrative, a evoluției istorice a Medgidiei începând cu anul 1918, respectiv din momentul reintegrării Dobrogei în cadrul Statului Român. Autorul încadrează istoria orașului ansamblului istoriei regiunii dintre Dunăre și Mare, a istoriei naționale în general, subliniind, totodată, anume particularități ale urbei – social-economice (existența și funcțiunile *panairului*, de exemplu, ori caracteristicile structurii etnice a locuitorilor) ori ocupaționale. Dezvoltarea edilitară – amplificată mai ales în anii postbelici, de după cel de-al Doilea Război Mondial, când are loc și a adevărată «explozie» industrială –, manifestări ale afirmării actului educativ, ale culturii în general, aspecte ale vieții cotidiene, foarte utilele și instructive liste ale edililor orașului – sunt dimensiuni ilustrate pe larg în lucrare”.

Iată că, peste ani – sârguinciosul autor medgidiot „recidivează”, de astădată printr-o prezentare a unor „personalități marcante” ale urbei al cărei act de naștere este datat 2 septembrie 1862: „Această dată reprezintă data oficială a întemeierii orașului modern – consemnează, în chiar paginile de început ale volumului de față, *istoriograful Adrian Ilie*. În onoarea sa, noul oraș îi va purta numele” și – adaugă autorul – „Îl putem considera principala personalitate a orașului pe care el însuși l-a creat”. Sigur, nu acest sultan – care doar va da numele său unei vechi, medievale, așezări urbane din centrul Dobrogei, pe Valea Carasu – poate fi considerat „principala personalitate” a orașului; sunt, de-a lungul ultimilor 150 de ani, zeci și zeci de

personaje care, în deplinătatea cuvântului, pot fi apelate drept „personalități”, ori figuri reprezentative/importante/emblematică ale Medgidiei – edili, profesori și învățători, preoți, avocați și magistrați, medici și farmaciști, militari, antreprenori, proprietari, scriitori și jurnaliști, ingineri și directori de întreprinderi industriale, comerciale și de construcții, muzicieni și artiști plastici, sportivi.

În acest prin volum – sau primă ediție, mai degrabă (am convingerea că autorul, beneficiind și de experiența căpătată și sugestiile formulate, își va continua proiectul editorial) –, „publicat în contextul împlinirii a *139 de ani de la reintegrarea Dobrogei în cadrul statului român*”, sunt portretizate 33 de „principale personalități”, inclusiv – cum am relevat deja – cel care-i va da numele modern al medievalei așezări Carasu. Sunt oameni de diferite profesii, emblematici – într-un fel – pentru oraș, inegali ca afinități cu acesta, dar care s-au identificat, cu timpul, cu el, intrând în conștiința medgidioților (simptomatic este situația avocatului și omului politic Ioan N. Roman, apreciat literat și prolific publicist și militant pentru „drepturile” Dobrogei – a cărei legătură nemijlocită cu Medgidia o reprezintă doar cele câteva luni cât a fost primar, la finele secolului al XIX-lea). Relevantă este – și cititorul, la capătul parcurgerii captivantelor pagini de față, a putut lesne constata – abordarea lipsită de *parti-pris*-uri a autorului în selectarea „personalităților”: și musulmane, și creștine, și din epoca monarhiei, și din cea a republicii – și postbelice, și postdecembriste; este o viziune lipsită de inhibiții – cum șade bine cercetătorului onest și, totodată, omului Cetății contemporane –, care îndreptățește pe cititor în a aștepta cu încredere o ediție (revizuită și) adăugită; sau, poate, un nou volum de sine stătător, în care să-și regăsească locul medgidioți de seamă din ultimul veac și jumătate – și, mai vârtos și onest, din perioada socialistă, cea mai productivă în modernizarea orașului, proces istoric care și-a avut personalități/figurile sale reprezentative –, inclusiv din zilele noastre.

Nu a fost ușor, pentru autor, în a se opera o primă evaluare asupra personalităților Medgidiei (personal, în acest restrictiv prim demers, aș fi inclus, cel

puțin, și pe profesorul Mircea Dragomirescu – o școală gimnazială îi poartă chiar numele –, și pe scriitorul I. Valerian – cel care a făcut cunoscută Medgidia publicului interbelic prin romanul *Cara-Su* –, și pe apreciatul artist plastic, critic de artă și curator de astăzi Mircea Costea – coordonatorul *Taberei Internaționale de Pictură „Lucian Grigorescu”*, ajunsă în acest an, la a XIII-a ediție –, și pe profesorul de Istorie și animator cultural Gafar Ekrem – figură reprezentativă a tătarilor medgidioți din ultimele decenii). Onestitatea și probitatea civică a autorului în selectarea – în cele din urmă aceasta fiind, fatalmente, atinsă și de un inerent subiectivism – a „subiecților” sunt de apreciat și relevante însă, inclusiv și prin faptul că „Cetățenii de Onoare” ai municipiului nu sunt, toți, identificabili ca fiind „personalități marcante” (însă, cel puțin încă 2-3 persoane, din lista de mai jos, ar fi putut – după părerea mea – a întregi, cu folos, „lista celor 33”).

Spre reamintire, aceștia sunt (potrivit listei inserate în *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până astăzi*, plus informații ulterioare): Kemal Agi Amet (2 septembrie 2006: post-mortem), Ion Bitoleanu (22 iunie 2006), Costică Buștiuc (26 octombrie 2005), Titus Corlățean (2 septembrie 2012), Eugen Dijmărescu (25 octombrie 1999), Elena Frâncu (22 octombrie 2003), Tahsin Gemil (25 octombrie 1999), Lucian Grigorescu (2 septembrie 2006: post-mortem), Puiu Hașotti (2 septembrie 2012), Iftimie Ilisei (20 iulie 2004: post-mortem), Kemal Karpat (2 septembrie 2012), Corneliu Leu (25 octombrie 2004), Aurelia Lăpușan (22 octombrie 2003), Corneliu Marinescu (25 octombrie 2004), Abdul Medgid (2 septembrie 2006: post-mortem), Mehmet Niyazi (2 septembrie 2006: post-mortem), Remus Opreanu (2 septembrie 2006: post-mortem), Florin Pricop (2 septembrie 2014), Ioan N. Roman (2 septembrie 2006: post-mortem), Constantin Savidis (26 ianuarie 2006), Dan Spătaru (22 octombrie 2001), Haralambie Teodoru (25 octombrie 1999).

În memoria colegului și prietenului meu, Virgil COMAN [+ 5 august 2016] – a resimțit nevoia afectivă autorul în a dedica lucrarea de față, încă un semn al unui caracter ce forjează personalitățile... Profesorul Adrian Ilie este, el însuși, prin

consecvența și pasiunea cu care fixează în scris istoria de ieri și de astăzi a urbei natale, o astfel de personalitate a Medgidiei de azi.

Constanța, 29 octombrie 2017

Prof. univ. dr. Stoica LASCU

ABSTRACT

Significant personalities of Medgidia

Medgidia is a town located in the center of Dobrogea, close to the Danube and the sea, both sides of the Kara-Su, in the past and on the other side of the Danube-Black Sea Canal at present.

It was not easy to identify those personalities who spoke their words in their fields of activity but who also took action to support the community they emerged.

Some people received the title of honorary citizen of the city, more than just a deserving thing and enjoyed the appreciation of the community. Others have not received this honorary title, but this does not mean they have not contributed to the development and affirmation of their community. It is important to be aware of the facts of these people and to recognize the value of their work. Some have studied in Medgidia, then leaving the city and making themselves known in their areas of activity. The schools from Medgidia, Christian or Muslim, have formed strong characters and well-trained people.

This city emerged from the ashes left by the confrontations of the great empires. The Ottoman Empire and the Tsarist Empire confronted the whole of the nineteenth century. Sometimes the city has fallen greatly, and it took years to overcome the situation. Other times, the situation was overcome much faster, due to interferences of the powers that were controlling the area. It is also the case of the year 1856, when the Ottoman Empire, experiencing a flourishing period of reforms, decided to establish a new city, according to an Ottoman model in the center of Dobrogea, a province that had been in existence since the early fifteenth century.

The personalities I have inserted in this work have been remarked in various fields of activity, led the destiny of this city or contributed to the defense of the homeland's borders, being the heroes we pride ourselves on or with which we should pride ourselves.

Medgidia needed this work, which could be a challenge for the younger generation, being taken as a model among the forerunners of our city in order to raise the spirit of culture and performance.

Among the people who have put their mark on political, economical, social and cultural life over time, one can remember: sultan Abdul Medgid, the founder of modern Medgidia, lawyer John Roman, mayor Kemal Hagi Ahmed, the politician Ibrahim Themo, the hero Oprea Hârâciu, the priest Cristache Georgescu, the painter Lucian Grigorescu, the Mayor of Medgidia Iftimie Ilisei, the writer Corneliu Leu, the historians Kemal Hasim Karpat, Tahsin Gemil, Gheorghe Dumitraşcu and Virgil Coman.

These people were born in Medgidia, lived in Medgidia for longer or shorter periods of time, or studied here. If they chose to leave the city, they did not forget where they left from and contributed to the promotion of the name and image of the Dobrudja locality, both in the country and abroad.

For this, we, those who live in Medgidia today, are grateful.

A society that promotes values can only prosper. These values can be "patterns" to be followed by the younger generation. In a society in which non-values are often promoted, it is the right moment to promote true, authentic values.

The value of a nation depends primarily on the custom of promoting its people.

BIBLIOGRAFIE

ARHIVE

A.N.I.C, *Fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice* , Dosar 210/1902
IBIDEM, *Fond M.A.I.D.A.*, Dosar 410/1890
S.J.A.N.C., *Fond Primăria Medgidia*, Dosar 12/1890-1895; Dosar nr. 7/1935
IBIDEM, *Fond Inspectoratul Cadastral Constanța*, Dosar 126/1880-1889.
IBIDEM, *Fond Prefectura Constanța*, nr. 140, inventar 149, f.3.
IBIDEM, *Fond Inspectoratul Cadastral Constanța*, Dosar 126/1880-1889, f. 24.
Arhiva Primăriei Medgidia
Arhiva Asociației Naționale Cultul Eroilor „ Regina Maria”, filiala Medgidia
Arhiva Protoieriei Medgidia.
Fotografii aflate la Biblioteca Municipală Medgidia.
CV-ul profesorului și senatorului Gheorghe Dumitrașcu
Caiet de obligații pentru Centrul cultural al Județului Constanța "Teodor I. Burada"
Decretul nr. 604/24.06. 1967
O.M. E.N. nr. 5/1998.
Registrul cazier al demobilizaților din Medgidia, vol. I.

LUCRĂRI GENERALE

CĂLINESCU, George, *Ioan N. Roman, în Istoria literaturii române. De la origini până în prezent*, București, 1941.
Encyclopaedia Britannica , 1, (11 ed.), Cambridge University Press.
OIȘTEANU, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română*, Editura Polirom, București, 2012.
MOȘESCU, Octavian, *Din jurnalul unui colecționar*, Editura Litera, București, 1974.
****Personalități ale României. Dicționar ilustrat*, 10 volume.

LUCRĂRI SPECIALE

****Albumul dobrogean, 1911.*
*** *Analele Dobrogei, 1920-1938.*
****Anuarul Seminarului Musulman din Medgidia, 1904-1943.*

ALECHIMSELIAM, *Din amintirile unui bătrân dobrogean*, în „Dobrogea jună”, XXXI, nr. 62-63, 16 martie 1935.

ALECU, Alexandru, *Istoricul Seminarului Musulman din Medgidia*, în "A.nalele Dobrogei", IX, vol. II, 1928.

CALOEAN, Laura, *Medgidia, Fiii orașului au omagiat personalitatea lui I.N.Roman*, în "Cuget Liber", 8, nr.1730, 1 apr. 1996.

CĂLINESCU, Constanța, *Reprezentanți ai Dobrogei în știința și cultura românească*, Constanța, 1969.

****Centenarul Seminarului musulman din Medgidia.1901-2001*, Medgidia, 2001.

CIUREZU, D. , *Premiul de poezie Ioan N. Roman*, în "Analele Dobrogei", 15, 1934.

CONSTANTINESCU, Richard, *Ibrahim Themo-medic, revoluționar, om politic și umanist*, în “Viața medicală”, nr. 42 (1396), octombrie 2016.

****Dicționar de personalități dobrogene*, vol. III, coordonatori: Constanța Călinescu, Liliana Lazia, Editura Ex Ponto, Constanța, 2008.

CUPCEA, Adriana, MARIN, Manuela, OMER, Metin, *Seminarul musulman din Medgidia. Documente și memorie*, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, 2016.

EKREM, Mehmet Ali, *Din istoria turcilor dobrogeni*, Editura Kriterion, București, 1996.

GHEORGHE, Lavinia, *Ibrahim Themo – revoluționarul democrat balcanic, personalitate albanezo-turco-română*, în << Muzeul Militar Național „ Regele Ferdinand I” - 90 de ani în slujba istoriei și muzeografiei militare. 1923-2013>>, Editura Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”, București, 2013.

IDEM, *The revolutionary doctor Ibrahim Themo in Romania*, în „Annals of the Academy of Romanian Scientists Serie son History and Archeology”, volume 5, number 4, 2013.

IDEM, *Aspecte privind afirmarea intelectuală a turcilor și tătarilor din Dobrogea, în perioada 1878-1914*, în "Din istoria tătarilor", volumul I, Editura New Line, Constanța, 2010.

DUMITRAȘCU, Gheorghe, *Medgidia-capitală a parașutismului sportiv în 1952-1956 (I-II)*, în „Litoral”, Constanța, nr. 1510, 15 august,1985.

IDEM, *Elevi parașutiști ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Medgidia*, în„Litoral”, Constanța, 1533, 12 septembrie, 1985

DUMITRAȘCU, Lavinia, *Constantin Olteanu, profesor, căpitan, luptător pe frontul de apus și de răsărit*, în „ Permanențele istoriei. Profesorului Corneliu-Mihail Lungu la 70 de ani”, coordonator Sorin Liviu Damean, Editura Cetatea de scaun, Târgoviște, 2013.

IBRAM, Nuredin, *Omagiu limbii și poeziei de expresie tătară-sentimentul de iubire în lirica tătară*, în "Din istoria tătarilor", volumul III, Constanța, 2013.

ILIE, Adrian, *Medgidia. Istoria orașului de la 1918 până în prezent*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2012.

IDEM, *Dregători otomani de origine tătară în Dobrogea și aportul lor la dezvoltarea așezărilor de pe Valea Kara-Su*, în „Moștenirea istorică a tătarilor”, II, Editura Academiei Române, București, 2012.

IDEM, *Tatars involved in the local administration of Medgidia city (The second half of the 19th Century)*, în „A festschrift in honor of professor Tasin Gemil on the occasion of his 70th birthday”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2013.

IDEM, *Aportul primarului Kemal Agi Amet la construcția Bisericii “Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Medgidia*, în “Tomisul ortodox”, s.n., an I, nr.2, februarie 2017.

IDEM, *Liberalismul politic în centrul Dobrogei*, Editura Succeed Publishing, Medgidia, 2008.

IDEM, *Medgidia la începutul secolului al XX-lea. Participanți în campaniile militare din anul 1913 și din anii 1916-1919*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2014.

IDEM, *Comunitățile turcă și tătară din Medgidia. Aspecte privind organizarea politică, socială, economică, religioasă și culturală*, Editura Ex Ponto, Constanța, 2015.

IDEM, *Panairul de la Medgidia sau sărbătoarea Sfântului Dumitru*, în "Ziua de Constanța", 18 octombrie 2017.

IDEM, *Sistemul educațional islamic. Seminarul musulman de la Medgidia (I-II)*, în "Ziua de Constanța", 24 și 25 octombrie 2017.

ILIE, Adrian, ILIE, Claudia, *Monografia Colegiului Tehnic „Nicolae Titulescu” Medgidia. 1949-2015*, Editura Sf. Ierarh Nicolae, Brăila, 2015.

IONAȘCU, Constantin, *Rezistența anticomunistă din Dobrogea*, ediția a II-a, Editura Ex Ponto, Constanța, 2005.

IONESCU -DOBROGEANU, M., *Dobrogea la începutul secolului al XX-lea*, București, 1904.

IORGA, Nicolae, *I.N.Roman*, în "Neamul Românesc", 15 august 1931.

KARPAT, Kemal, *Urbanismul otoman: Emigrația din crimeea spre Dobrogea și întemeierea orașului Medgidia (1856-1878)*, în „Tătarii în istorie și în lume”, coordonator Tahsin Gemil, Editura Kriterion, București, 1997.

LASCU, Stoica, *Aspecte privind prezența organizațiilor partidelor burgheze în județul Constanța (1918-1938)*, în „Pontica”, XVII, Constanța, 1984.

LĂPUȘAN, Aurelia, *Un liberal uitat tocmai de liberali-Ioan N. Roman*, în "Cuget Liber", 12, nr. 3107, 29 septembrie 2000.

LĂPUȘAN, Aurelia, LĂPUȘAN, Ștefan, *Medgidia –Carasu*, Editura Muntenia, Constanța, 1996.

MARINESCU, Corneliu, *Medgidia. Studiu monografic*, Editura Dobrogea, Constanța, 2006.

MATEESCU, Tudor, *Ciflicurile din Dobrogea în secolele XVIII-XIX*, în „Peuce”, IV, 1973-1975.

NIYAZI, Mehmet, *Sagis (Dorul)*, Editura Kriterion, București, 1998.

PETRESCU, Maria, *Studiu economic. Moșia Mircea Vodă – Saidia, Amzalia – Kizilgik*, București, 1901.

ROMAN, Ioan N, *Despre Dobrogea și Dobrogeni*, Editura Ex Ponto, 2008.

SARRY, Constantin, *Sacrificatul*, în "Dobrogea jună", XXIII, nr. 171, 9 august 1927.

STRAJ, Mihail, *Roman I.N. Dicționar de pseudonime, alonime, anagrame, asteronime, criptonime ale scriitorilor și publiciștilor români*, Editura Minerva, București, 1973.

VALERIAN, I., *Cara-su*, București, 1969, ediția II.

VULCAN, Petru, *Albumul național a Dobrogei 1866-1877-1906*, Tipografia Regală, București, 1906.

PRESĂ

"Dacia", 18, nr.104, 16 iulie 1931

„Dobrogea Jună”, 17 februarie 1919; XXVIII, nr. 147, 28 septembrie 1932; 40, nr.17, 14 aprilie 1944

„*Liberalul Constanței*”, nr. 25, din 13 aprilie 1914, II, nr. 13, din 13 noiembrie 1914; V, nr. 39, din 26 decembrie 1929

„*Observator cultural*”, 42, decembrie 2000

„*Universul*”, 20 septembrie 1916; 23 septembrie 1916; IV, nr. 11, din 29 aprilie 1934

Voința Dobrogei, V, nr. 15, din 13 octombrie 1935; IV, nr. 7, din 11 martie 1934;

VI, nr. 9, din 10 mai 1936; VI, nr. 13, din 5 iulie, 1936

INTERNET

www.ro.wikipedia.org

www.black-sea.travel

www.en.wikipedia.org

www.ro.wikipedia.org

www.trend.mynet.com/bilinmeyen-yonleriyle-osmanli-padisahlari

www.ro.pinterest.com/dilekyenisey/osmanli-hanedani

www.bsg.univ-paris1.fr

www.bestofromania.eu

www.biblior.net

www.pashtriku.org

www.telegrafonline.ro

www.kelcek-ankara.blogspot.com

www.interetnica.ro

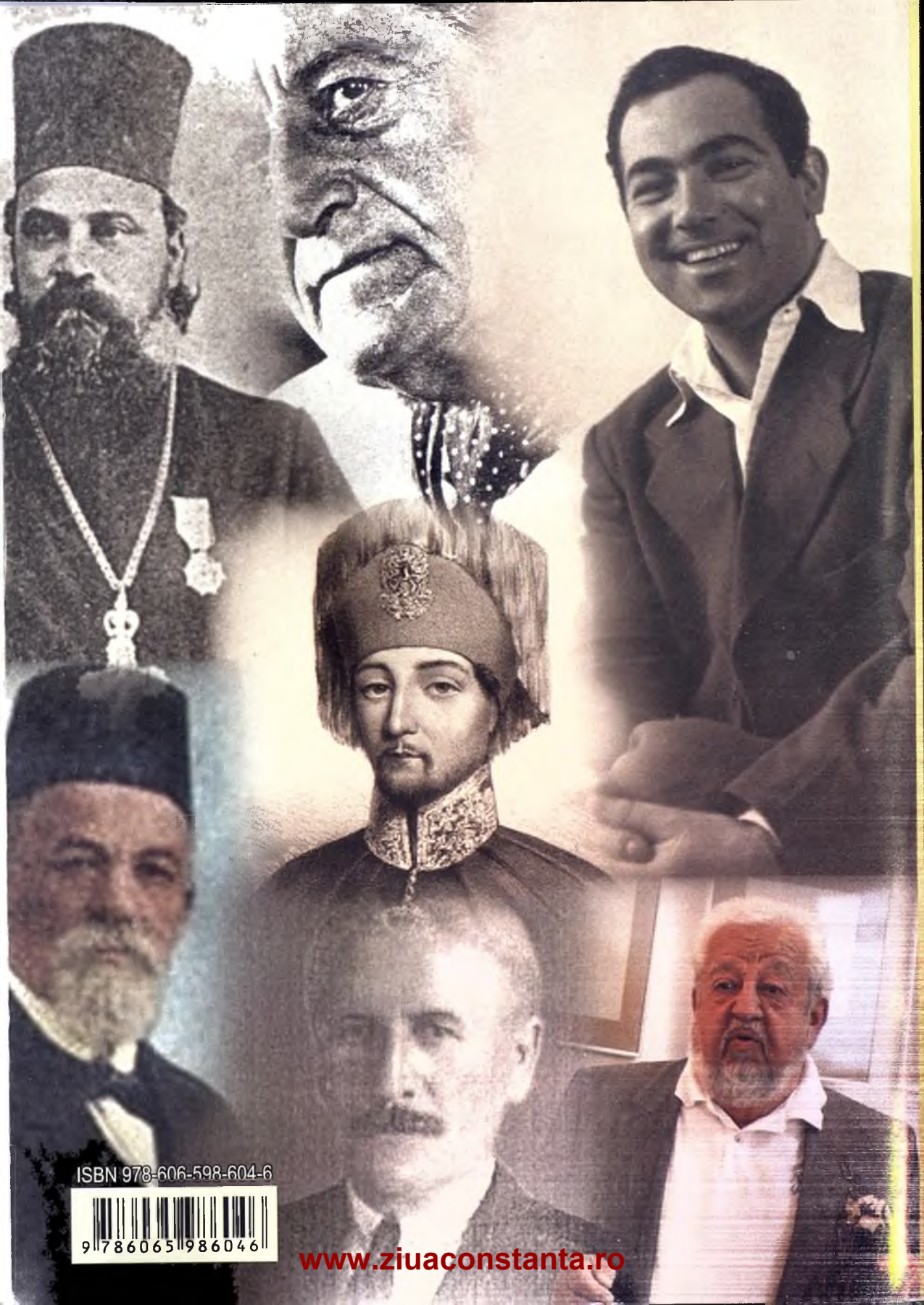
www.qha.com.ua
www.facebook.com/groups/Medgidia
www.artindex.ro
www.g1b2i3.wordpress.com
www.premonitii.ro
www.literaturapopoarelor.blogspot.ro
www.metamorfoze.wordpress.com
www.click.ro
www.bestmusic.ro
www.blogspotmusic.ro
www.port@Ieu.ro
www.adevarul.ro
www.turkology.institute.ubbcluj.ro
www.cdep.ro;
www.aos.ro
www.aromanul.ro
www.tituscorlatean.ro
www.cjc.ro
www.constantinpapadopol.blogspot.ro;
www.papadopol.blogspot.ro.
www.cugetliber.ro
www.usr-dobrogea.ro
www.ctcro.wordpress.com
www.ziuadeconstanta.ro

INTERVIURI

Interviu din 15 septembrie 2015 cu T.G.
interviu din 17 octombrie 2017 cu C.T.
Interviu din 17 octombrie 2017 cu C.P.

COLECȚII PRIVATE

Colecția George Neacșu
Colecția Aurelia Lăpușan.
Colecția Corneliu Marinescu
Colecția Gabriel Octavian Nicolae
Colecția Gheorghe Dumitrașcu
Colecția Virgil Coman
Colecția Zișan Șicu
Colecția Adrian Ilie

ISBN 978-606-598-604-6

www.ziuconstantina.ro